

tenore similibus, restituimus, reponimus et plenarie reintegramus.

Uniones ecclesiarum dissolvuntur.

§ 4. Necnon unionem ecclesiarum seu cappellarum praedictarum dicto monasterio Sanctorum Salvatoris et Romualdi, ut praefertur, factam, auctoritate et tenore similibus etiam perpetuo dissolvimus, illasque, per dissolutionem huiusmodi vacantes, eidem monasterio seu prioratui Sancti Nicolai, ita quod liceat dilectis filiis illius monachis, nunc et pro tempore existentibus, illarum corporalem, realem et actualem possessionem, per se vel alium seu alios, eorum ac monasterii seu prioratus Sancti Nicolai huiusmodi nominibus, propria auctoritate libere apprehendere et perpetuo retinere, illarumque fructus, redditus et proventus percipere et levare, ac in suos et dicti monasterii seu prioratus S. Nicolai usus et utilitatem convertere, dioecesani loci vel cuiusvis alterius licentia desuper minime requisita, auctoritate et tenore praedictis, etiam perpetuo unimus, annectimus et incorporamus.

Clausulae speciales.

§ 5. Decernentes praesentes litteras, quovis praetextu, etiam ex eo quod causae, propter quas emanarunt, coram locorum ordinariis vel aliis, etiam tamquam Sedis Apostolicae delegatis, examinatae et verificatae, interesseque habentes ad hoc vocati non fuerint, neque eorum accesserit assensus, de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio seu intentionis nostrae vel alio quovis defectu notari, impugnari, aut adversus eos quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium impetrari nullatenus posse; ac ex nunc irritum et inane, si secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§ 6. Non obstantibus praemissis, ac voluntate nostra praedicta; ac Lateranensis concilii novissime celebrati, uniones perpetuas, nisi in casibus a iure permissis

fieri prohibentis, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis; necnon Ordinis et congregationis praedictorum, iuramento, confirmatione apostolica vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, illis eorumque generali et aliis abbatibus, diffinitoribus, visitoribus, conventibus et personis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriis derogatoriis aliisque efficacioribus et insolitis, clausulis, necnon irritantibus et aliis decretis, in genere vel in specie, etiam motu proprio et ex certa scientia ac de potestatis plenitudine, etiam consistorialiter, concessis, ac etiam pluries approbatis et innovatis. Quibus omnibus, etiam si de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio aut quaevis alia expressio habenda, seu aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem quod, propter posteriores nostras uniones, annexiones et incorporationes praedictas, divinus cultus in eisdem ecclesiis seu cappellis nullatenus minuat, sed earum congrue supportentur onera consueta.

Sanctio poenalis.

§ 7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae absolutionis, disiunctionis, dismembrationis, separationis, restitutionis, repositionis, reintegracionis, unionis, annexionis, incorporationis, decreti, derogationis et voluntatis infringere; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae apud Sanctum Petrum,

anno Incarnationis dominicae millesimo quingentesimo octuagesimo tertio, v kalendas aprilis, pontificatus nostri anno xi. Dat. die 28 martii 1583, pontif. anno xi.

CXLVII.

Excommunicatio et anathematizatio quorumcumque haereticorum necnon aliorum omnium, qui contentis in hac bulla Coenae Domini contraveniunt.

Gregorius episcopus servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Consueverunt Romani Pontifices praedecessores nostri, ad retinendam puritatem religionis christianae et ipsius unitatem, quae in coniunctione membrorum ad unum caput, Christum videlicet eiusque vicarium, principaliter consistit, et sanctam fidelium societatem ab offensione servandam, arma iustitiae per ministerium apostolatus in praesenti celeritate exercere.

Excommunicantur infra scripti haeretici eorumque fautores et libros prohibitos legentes, et ab obedientia Romani Pontificis recedentes;

§ 1. Nos igitur, vetustum et solemnem hunc morem sequentes, excommunicamus et anathematizamus, ex parte Dei omnipotentis Patris et Filii et Spiritus Sancti, auctoritate quoque beatorum apostolorum Petri et Pauli ac nostra, quoscumque Ussitas, Viclefitas, Lutheranos, Zuinglianos, Calvinistas, Ugonotos, Anabaptistas, Trinitarios ac omnes et singulos haereticos, quocumque nomine nuncupentur, et cuiuscumque sectae existant, et eorum credentes, ipsorumque receptatores et fautores, et generaliter quoslibet defensores, ac eorumdem libros haeresim continentes vel de religione tractantes, sine auctoritate nostra et Sedis Apostolicae, scienter legentes aut tenentes, imprimentes seu quomodolibet defendentes, ex quavis causa, publice vel occulte, quovis ingenio vel colore, necnon schismaticos et eos, qui se a nostra et Romani Pontificis pro tem-

pore existentis obedientia pertinaciter subtrahunt vel recedunt.

§ 2. Item excommunicamus et anathematizamus omnes et singulos, cuiuscumque status, gradus seu conditionis fuerint, et interdiciamus universitates, collegia et capitula, quocumque nomine nuncupentur, ab ordinationibus, sententiis seu mandatis nostris ac Romanorum Pontificum pro tempore existentium, ad universale futurum Concilium appellantes, necnon eos, quorum auxilio vel favore appellatum fuerit.

Appellantes a Papa ad futurum concilium et eorum fautores;

§ 3. Item excommunicamus et anathematizamus omnes piratas, latrunculos maritimos, et illos praecipue qui, mare nostrum a Monte Argentario usque ad Terracinam discurrentes, eos, qui in illo navigant, depraedantur, mutilant, interficiunt, rebusve et bonis suis spoliant, omnesque receptatores eorumdem, et eis auxilium scienter dantes vel favorem.

Piratas eis auxilium dantes;

§ 4. Item excommunicamus et anathematizamus omnes et singulos, qui, christianorum quorumcumque navibus tempestate in transversum, ut dici solet, iactatis, naufragium passis, aut etiam submersis, sive in ipsis navibus sive ex eis delapsa et in mari vel littore inventa cuiuscumque generis bona, tam in nostri Tyrreni et Adriatici, quam in quibuscumque aliis cuiuscumque maris regionibus et littoribus rapuerint, aut scienter ipsi sibi acceperint, aut ab aliis rapta seu accepta scienter receperint, ita ut nec etiam ob quodcumque privilegium, consuetudinem aut longissimi, etiam immemorabilis, temporis possessionem seu alium quemcumque praetextum excusari possint.

Naufragorum bona scienter rapientes, aut ab aliis rapta accipientes;

§ 5. Item excommunicamus et anathematizamus omnes, qui in terris suis nova pedagia seu gabellas, ad id potestatem non habentes, imponunt vel augent, aut imponi vel augeri prohibita exigunt.

Pedagia nova, absque potestate imponentes;

Falsificantes litteras apostolicas, vel falso fabricantes;

§ 6. Item excommunicamus et anathematizamus omnes falsarios litterarum apostolicarum et in forma brevis ac supplicationum gratiam vel iustitiam concernentium, per Romanum Pontificem vel S. R. E. vice-cancellarium seu gerentes vices eorum, aut de mandato eiusdem Romani Pontificis signatarum; aut sub nomine eiusdem Romani Pontificis seu vice-cancellarii aut gerentium vices praedictorum signantes supplicationes easdem; ac etiam falso fabricantes litteras apostolicas et in forma brevis ac supplicationes huiusmodi. Extendentes constitutionem felicis recordationis Innocentii Papae III, quae incipit *Ad falsariorum*, cum omnibus poenis in ea contentis ad eosdem fabricantes et etiam ad falsificantes seu mutantes supplicationes per nos seu de mandato nostro signatas et datas, sine nostra aut datarii nostri licentia.

Arma et alia quibus christiani impugnantur ad infideles deferentes, aut concerpentia statum reipublicae christianae eisdem nunciantes;

§ 7. Item excommunicamus et anathematizamus omnes illos, qui equos, arma, ferrum, filum ferri, stannum, chalybem omniaque alia metallorum genera atque bellica instrumenta, lignamina, canapem, funes, tam ex ipso canape quam ex quacumque alia materia, et ipsam materiam, aliaque huiusmodi, quibus christianos simpugnant, deferunt Saracenis, Turcis et aliis Christi nominis inimicis. Necnon illos qui, per se vel alium seu alios, de rebus christianae reipublicae statum concernentibus, in christianorum perniciem et damnum, ipsos Turcas et christianae religionis inimicos certiores faciunt, illisque ad id auxilium, consilium vel favorem quomodolibet praestant. Non obstantibus quibuscumque privilegiis et concessionibus quibuscumque principibus et dominis sive privatis personis, per nos et Sedem praedictam hactenus concessis, quae illis nolumus in aliquo suffragari.

§ 8. Item excommunicamus et anathematizamus omnes impediens sive inva-

dentis eos, qui victualia seu alia ad usum Romanae Curiae necessaria adducunt, ac etiam eos, qui ne ad Romanam Curiam adducantur vel afferantur impediunt seu perturbant, vel pro eis aliquid exigunt aut solvere faciunt, seu haec facientes defendunt per se vel alium seu alios, cuiuscumque fuerint ordinis, praeminentiae, conditionis et status, ac etiam si pontificali vel regali aut alia quavis ecclesiastica vel mundana praefulgeant dignitate.

Victualia et alia id genus ad Urbem deferentium perturbatores eorumque fautores;

§ 9. Item excommunicamus et anathematizamus omnes ex proposito interficientes, mutilantes, vulnerantes, detinentes, capientes seu depraedantes romipetas seu peregrinos ad Urbem causa devotionis seu peregrinationis et prorsus omnes alios ad Sedem Apostolicam accedentes, vel apud eam morantes, aut recedentes ab ipsa, et illis dantes auxilium, consilium vel favorem.

Peregrinorum et aliorum ad Sedem Apostolicam venientium, etc. ex proposito offensores;

§ 10. Item excommunicamus et anathematizamus omnes illos, qui, non habentes in eadem Curia iurisdictionem ordinariam vel delegatam, eius praetextu capiunt, spoliunt, detinent morantes in eadem, vel qui talia fieri mandant.

Commorantium in Curia, absque iurisdictione, perturbatores;

§ 11. Item excommunicamus et anathematizamus omnes interficientes, mutilantes, vulnerantes, verberantes, percipientes, capientes, carcerantes, detinentes vel hostiliter insequentes S. R. E. cardinales ac patriarchas, archiepiscopos, episcopos Sedisque Apostolicae legatos seu nuncios, aut eosdem eicientes a suis dioecesibus, territoriis, terris seu dominiis, eaque mandantes vel rata habentes, seu praestantes eis auxilium, consilium vel favorem.

Cardinalium et aliorum praetorum offensores eorumque auxiliatores;

§ 12. Item excommunicamus et anathematizamus omnes illos qui, per se vel alium seu alios, quascumque personas ecclesiasticas vel saeculares ad dictam Curiam super earum causis et negociis recurrentes, illasque in eadem Curia pro-

Offendentes eos, qui ad Romanam Curiam recurrunt, vel eorum procuratores;

sequentes aut procurantes, negociorumque gestores, advocatos, procuratores et agentes ipsarum, seu etiam auditores vel iudices super dictis causis vel negociis deputatos, occasione causarum vel negociorum huiusmodi, verberant, mutilant, occidunt, bonis spoliunt; seu qui, per se vel alium seu alios, directe vel indirecte, praedicta exequi vel procurare aut in eisdem consilium, auxilium vel favorem praestare non verentur, cuiuscumque praeminentiae et dignitatis fuerint.

Impediens executionem apostolicarum litterarum et aliarum expeditionum, vel prohibentes recursum ad Sedem Apostolicam vel gratiarum impetrationem;

§ 13. Ac etiam omnes, tam ecclesiasticos quam saeculares, cuiuscumque dignitatis, qui, praetextentes frivolum quamdam appellationem a gravamine vel futura executione litterarum apostolicarum et in forma brevis, tam gratiam quam iustitiam concernentium, necnon citationum, inhibitionum, sequestrationum, monitoriorum, processuum, executorialium et aliorum decretorum, a nobis et a Sede praedicta seu legatis, nunciis, praesidentibus, Camerae Apostolicae auditoribus, commissariis aliisque iudicibus et delegatis apostolicis emanatorum, et quae pro tempore emanaverint, aut alias ad curias saeculares et laicam potestatem recurrunt, et ab ea, instante etiam fisci procuratore, appellationes huiusmodi admitti, ac litteras, citationes, inhibitiones, sequestra, monitoria et alia praedicta capi et retineri faciunt. Quive illa, simpliciter, vel sine eorum beneplacito, consensu vel examine, executioni demandari, aut ne tabelliones et notarii super huiusmodi litterarum et processuum executione instrumenta vel acta conficere, aut confecta parti, cuius interest, tradere debeant, impediunt vel prohibent; ac etiam partes seu earum agentes, notarios, executores et subexecutores litterarum, citationum, monitoriorum et aliorum praedictorum capiunt, percutiunt, vulnerant, carcerant, detinent, ex civitatibus, locis

et regnis eiciunt, bonis spoliunt, perterrefaciunt, concutiunt et comminantur, per se vel alium seu alios, publice vel occulte, seu capi, carcerari, detineri, percuti, vulnerari minisque agitari faciunt. Quive alias quibuscumque personis, in genere vel in specie, ne, pro quibusvis eorum negociis prosequendis seu gratis vel litteris impetrandis, ad Romanam Curiam accedant aut recursum habeant, seu gratias ipsas vel litteras a dicta Sede impetrent, seu impetratis utantur, directe vel indirecte, prohibere, statuere seu mandare, vel eos apud se aut notarios seu tabelliones vel alias quomodolibet retinere praesumant.

Avocantes quo causas ecclesiasticas a iudicibus ecclesiasticis et horum fautores;

§ 14. Item excommunicamus et anathematizamus omnes et singulos cancellarios, vice-cancellarios et consiliarios ordinarios et extraordinarios quorumcumque regum et principum, ac praesidentes cancelliarum, consiliorum et parlamentorum, necnon procuratores generales eorumdem vel aliorum principum saecularium, etiamsi imperiali, regali, ducali vel alia quacumque praefulgeant dignitate, quocumque nomine nuncupentur, aliosque iudices, tam ordinarios quam delegatos, necnon archiepiscopos et episcopos, abbates, commendatarios, vicarios et officiales, qui, per se vel alium seu alios, auctoritate propria et de facto, quarumcumque exemptionum vel aliarum gratiarum et litterarum apostolicarum praetextu, beneficiales et decimarum ac alias causas spirituales et spiritualibus annexas ab auditoribus et commissariis nostris aliisque iudicibus ecclesiasticis avocant, illarumve cursum et audientiam, ac personas, capitula, conventus, collegia, causas ipsas prosequi volentes, impediunt, ac se de illarum cognitione tamquam iudices interponunt; quique partes actrices, quae illas committi fecerunt et faciunt, ad revocandum et revocari facien-

dum citationes vel inhibitiones aut alias litteras in eis decretas, et ad faciendum vel consentiendum eos, contra quos tales inhibitiones emanarunt, a censuris et poenis in illis contentis absolvi, per statutum vel alias compellunt, vel executionem litterarum apostolicarum seu executorialium, processuum ac decretorum praedictorum quomodolibet impediunt, vel suum ad id favorem, consilium aut assensum praestant, etiam praetextu violentiae prohibendae vel aliarum praetensionum, seu etiam donec ipsi ad nos informandos, ut dicunt, supplicaverint aut supplicari fecerint, nisi supplicationes huiusmodi coram nobis et Sede Apostolica legitime prosequantur.

§ 15. Quive, ex eorum praetenso officio, vel ad instantiam partis aut aliorum quorumcumque, personas ecclesiasticas, capitula, conventus et collegia ecclesiarum quarumcumque coram se ad suum tribunal, audientiam, cancellariam, consilium vel parlamentum, praeter iuris canonici dispositionem, trahunt vel trahi faciunt vel procurant, directe vel indirecte, quovis quaesito colore. Necnon qui statuta, ordinationes, constitutiones, pragmaticas seu quaevis alia decreta, in genere vel in specie, ex quavis causa et quovis quaesito colore, ac etiam praetextu litterarum apostolicarum usu non receptorum seu revocatarum, vel cuiusvis consuetudinis aut privilegii vel alias quomodolibet, fecerint, ordinaverint et publicaverint, vel factis et ordinatis usi fuerint, unde libertas ecclesiastica tollitur, seu in aliquo laeditur vel deprimitur aut alias quovis modo restringitur, seu nostris et dictae Sedis ac quarumcumque ecclesiarum iuribus quomodolibet, directe vel indirecte, tacite vel expresse, praecudatur.

§ 16. Necnon qui archiepiscopos, episcopos aliosque superiores vel inferiores

praelatos et omnes alios quoscumque iudices ecclesiasticos ordinarios quomodolibet impediunt quo minus sua iurisdictione ecclesiastica contra quoscumque utantur, secundum quod canones et sacrae constitutiones ecclesiasticae et decreta conciliorum generalium, et praesertim Tridentini, statuunt. Ac etiam eos qui, post ipsorum ordinariorum vel etiam delegatorum quorumcumque sententias et decreta aut alias, fori ecclesiastici iudicium eludentes, ad cancellarias et alias curias saeculares recurrunt, et ab illis prohibitiones et mandata, etiam poenalia, ordinariis aut delegatis praedictis decerni, et contra illos exequi procurant. Eos quoque qui haec decernunt et exequuntur, seu dant auxilium, consilium, patrocinium et favorem in eisdem.

§ 17. Quive iurisdictiones seu fructus, redditus et proventus, ad nos et Sedem Apostolicam et quascumque ecclesiasticas personas, ratione ecclesiarum, monasteriorum et aliorum beneficiorum ecclesiasticorum, pertinentes usurpant, vel etiam quavis occasione vel causa, sine Romani Pontificis vel eorum ad quos iure pertinent expressa licentia, sequestrant.

§ 18. Quive collectas, decimas, taleas, praestantias et alia onera clericis, praelatis et aliis personis ecclesiasticis, ac eorum et ecclesiarum, monasteriorum et aliorum beneficiorum ecclesiasticorum bonis, illorumque fructibus, redditibus et proventibus huiusmodi, absque simili Romani Pontificis speciali et expressa licentia, imponunt, et diversis etiam exquisitis modis exigunt, aut sic imposita, etiam a sponte dantibus et concedentibus, recipiunt. Necnon qui, per se vel alium seu alios, directe vel indirecte, praedicta facere, exequi vel procurare, aut in eisdem auxilium, consilium vel favorem aut votum seu suffragium, pa-

Impedientes iurisdictionem iudicum ecclesiasticorum eorumque fautores;

Usurpantes Sedis Apostolice et quarumcumque ecclesiarum iurisdictionem et fructus, vel eos sequestrantes;

Imponentes decimas et alia onera personis ecclesiasticis aut ecclesiis aut eorum fructibus, absque licentia Pontificis;

Trahentes ad saecularia tribanalia praeter iuris dispositionem personas ecclesiasticas, vel ecclesiasticam libertatem laedentes;

lam vel occulte, praestare non verentur, cumcumque sint praesentis, dignitatis, ordinis, conditionis aut status, etiam si imperiali aut regali praefulgeant dignitate, seu principes, duces, comites, barones, respublicae et alii potentatus quicumque, etiam regnis, provinciis, civitatibus, terris quoquomodo praesidentes, aut quavis, etiam pontificali, dignitate insigniti. Innovantes decreta super his per sacros canones, tam in Lateranensi novissime celebrato, quam aliis conciliis generalibus edita, etiam cum censuris et poenis in eis contentis.

§ 19. Item excommunicamus et anathematizamus omnes et quoscumque magistratus, senatores, praesidentes, auditores et alios iudices, quocumque nomine vocentur, ac cancellarios, vice-cancellarios, notarios, scribas ac executores et subexecutores, et alios quoquo modo se interponentes in causis capitalibus seu criminalibus contra personas ecclesiasticas, illas banniendo, capiendo, processando, seu sententias contra illas profereundo vel exequendo, etiam praetextu quorumcumque privilegiorum a Sede Apostolica, ex quibusvis causis ac sub quibuscumque tenoribus et formis, in genere et in specie, concessorum quibuscumque regibus, ducibus, principibus, rebuspublicis, monarchis, civitatibus et aliis quibuscumque potentatibus, quocumque nomine censeantur, quae nolumus illis in aliquo suffragari, illa omnia ex nunc in irritum revocando.

§ 20. Item excommunicamus et anathematizamus omnes illos, qui, per se vel alium seu alios, directe vel indirecte, sub quocumque titulo vel colore, de facto occupant vel detinent, vel hostiliter destruunt vel invadunt, aut occupare, detinere vel destruere aut invadere hostiliter praesumpserint, in totum vel in partem, aliam Urbem, regnum Siciliae,

insulas Sardiniae et Corsicae, terras citra Pharium, patrimonium Beati Petri in Tuscia, decatum Spotetanum, comitatum Venaisinum, Sabinensem, Marchiam Anconitanam, Massae Trebariae, Romandiolae, Campaniae et Maritimae provincias, illarumque terras et loca, ac terras specialis commissionis Arnulphorum, civitatesque nostras Bononiam, Caesenam, Ariminum, Beneventum, Perusium, Avinionem, Civitatem Castelli, Tudertum et alias civitates, terras et loca vel iura ad ipsam Romanam Ecclesiam pertinentia, dictaque Romanae Ecclesiae mediate vel immediate subiecta; quive supremam iurisdictionem, in illis nobis et eidem Romanae Ecclesiae competentem, de facto usurpare, perturbare, retinere et vexare variis modis praesumunt. Necnon adhaerentes, fautores et defensores eorum, seu illis auxilium, consilium vel favorem quomodolibet praestantes.

§ 21. Necnon omnes et singulos subreptitium, librorum, scripturarum et bonorum Camerae et Palatii Apostolici ex eodem Palatio, infirmitatis Romani Pontificis ac Sedis Apostolicae vacationis tempore, ablatores, raptores et illorum detentores, ac quoscumque alios, ad quorum manus bona praedicta quocumque titulo et ex quavis causa scienter pervenerint.

§ 22. Volentes praesentes nostros processus ac omnia et quaecumque his litteris contenta, quousque alii huiusmodi processus a nobis aut Romano Pontifice pro tempore existente fiant aut publicentur, durare, suosque effectus omnino sortiri.

§ 23. Ceterum a praedictis sententiis nullus per alium quam per Romanum Pontificem, nisi in mortis articulo constitutus, nec etiam tunc, nisi de stando Ecclesiae et satisfaciendo cautione praestita, absolvi possit, etiam praetextu qua-

Iudices saeculares se interponentes in causis criminalibus contra personas ecclesiasticas;

Raptores bonorum Camerae Apostolicae tempore infirmitatis Pontificis, aut vacationis Sedis Apostolicae;

Haec constitutio durat usque ad publicationem alterius similis constitutionis.

Reservatio absolutiois.

Occupantes terras et loca S. R. E. aut in illa iurisdictionem usurpantes, eorumque fautores;

1 Cherub. addit mandatis (R. T.).

rumvis facultatum et indultorum, quibus-
cumque personis ecclesiasticis, saeculari-
bus et quorumvis Ordinum, etiam Men-
dicantium et militiarum, regularibus, e-
tiam episcopali vel alia maiori dignitate
praeditis, ipsisque Ordinibus et eorum
monasteriis, conventibus et domibus, ac
capitulis, collegiis, confraternitatibus,
congregationibus, hospitalibus et locis
piis, necnon laicis, etiam imperiali, re-
gali et alia mundana excellentia fulgen-
tibus, per nos et dictam Sedem ac cuius-
vis concilii decreta, verbo, litteris aut
alia quacumque scriptura, in genere
et in specie, concessorum et innova-
torum, ac concedendorum et innovan-
dorum.

Absolventes
alios a casibus
hic reservatis
excommunican-
tur.

§ 24. Quod si forte aliqui, contra te-
norem praesentium, talibus excommuni-
catione et anathemate laqueatis vel eo-
rum alicui absolutionis beneficium im-
pendere de facto praesumpserint, eos
excommunicationis sententia innodamus,
gravius contra eos spiritualiter et tempo-
raliter, prout expedire noverimus, pro-
cessuri.

Absolutio Pon-
tificia quos com-
prehendat.

§ 25. Declarantes ac protestantes quam-
cumque absolutionem, etiam solemniter,
per nos faciendam, praedictos excom-
municatos sub praesentibus comprehen-
sos, nisi prius a praemissis, cum vero
proposito ulterius similia non commit-
tendi, destiterint; ac, quoad eos qui con-
tra libertatem, ut praemittitur, statuta
fecerint, nisi prius statuta, ordinationes,
constitutiones, pragmaticas et decreta
huiusmodi publice revocaverint, et ex
archiviis seu capitularibus locis, aut in
libris, in quibus adnotata reperiuntur,
deleri et cassari, ac nos de revocatione
huiusmodi certiores fecerint, eos non
comprehendere, nec eis aliter suffragari.
Quin etiam per huiusmodi absolutionem
aut quoscumque alios actus contrarios,
tacitos vel expressos, ac etiam per pa-

tientiam et tolerantiam nostram vel suc-
cessorum nostrorum quantocumque tem-
pore continuatam, in praemissis omnibus
et singulis ac quibuscumque iuribus Se-
dis Apostolicae ac S. R. E. undecumque
et quomodocumque quaesitis et quaeren-
dis, nullatenus praeiudicari posse seu
debere.

Clausulae de-
rogatoriae.

§ 26. Non obstantibus privilegiis, indul-
gentiis et litteris apostolicis, generalibus
vel specialibus, supradictis vel eorum ali-
cui seu aliquibus et aliis, cuiuscumque or-
dinis, status vel conditionis, dignitatis et
praeminentiae fuerint, etiamsi, ut prae-
mittitur, pontificali, imperiali, regali seu
quavis ecclesiastica et mundana praeful-
geant dignitate, vel eorum regnis, provin-
ciis, civitatibus seu locis, a praedicta Sede,
ex quavis causa, etiam per viam contra-
ctus aut remunerationis, et sub quavis
alia forma et tenore, ac cum quibusvis
clausulis, etiam derogatarum deroga-
toriis, concessis, etiam continentibus quod
excommunicari, anathematizari vel inter-
dicti non possint per litteras apostolicas
non facientes plenam et expressam ac de
verbo ad verbum de indulto huiusmodi
ac de ordinibus, locis, nominibus pro-
priis, cognominibus et dignitatibus eo-
rum mentionem; necnon consuetudinibus,
etiam immemorabilibus, ac praescriptio-
nibus, quantumcumque longissimis, et aliis
quibuslibet observantiis, scriptis vel non
scriptis, per quae contra hos nostros pro-
cessus ac sententias, quominus includan-
tur in eis, se iuvare valeant vel tueri, quae
omnia, quoad hoc, eorum omnium teno-
res, ac si ad verbum, nihil penitus omisso,
insererentur praesentibus, pro expressis
habentes, penitus tollimus et omnino
revocamus, ceterisque contrariis quibus-
cumque.

Forma et effe-
ctus publicandi
hanc constitu-
tionem in Urbe.

§ 27. Ut vero praesentes nostri proces-
sus ad communem omnium notitiam faci-
lius deducantur, chartas seu membranas

processus ipsos continentes valvis eccle-
siae S. Ioannis Lateranensis et basilicae
Principis Apostolorum de Urbe appendi
faciemus, quae processus ipsos quasi so-
noro praeconio et patulo indicio publi-
cabunt, ut ii quos processus huiusmodi
contingunt, quod ad ipsos non pervenerint
aut quod ipsos ignoraverint nullam pos-
sint excusationem praetendere aut igno-
rantiam allegare, cum non sit verisimile
id remanere incognitum, quod tam paten-
ter omnibus publicatur.

Ordinarii loco-
rum debent quo-
tannis hanc con-
stitutionem in
ecclesiis fre-
quenti populo
publicare.

§ 28. Insuper, ut processus ipsi ac prae-
sentes litterae ac omnia et singula in eis
contenta eo magis fiant notoria, quo in ple-
risque civitatibus et locis fuerint publica-
ta, universis et singulis patriarchis, primati-
bus, archiepiscopis, episcopis et locorum
ordinariis, praelatis et rectoribus ubilibet
constitutis per haec scripta committimus,
et in virtute sanctae obedientiae districte
praecipiendo mandamus ut, per se vel
alium seu alios, praesentes litteras, post-
quam eas receperint, seu earum habuerint
notitiam, semel in anno, aut, si expedire
viderint, etiam pluries, in ecclesiis suis,
dum in eis maior populi multitudo ad di-
vina convenerit, solemniter publicent, et
ad christifidelium mentes reducant, nun-
cient et declarent.

Confessarii ba-
beant transum-
ptum huius con-
stitutionis

§ 29. Ceterum hortamur eosdem uni-
versos et singulos patriarchas, archiepi-
scopos, episcopos aliosque locorum ordi-
narios et ecclesiarum praelatos, necnon
rectores ceterosque curam animarum exer-
centes, ac presbyteros saeculares et quo-
rumvis Ordinum regulares, ad audiendum
confessiones quavis auctoritate deputatos,
ut transumptum harum litterarum penes
se habere, legere et diligenter examinare
procurent.

Transumptis
subscriptis de-
tur sigilla.

§ 30. Volentes earumdem praesentium
transumptis, etiam impressis, notarii pub-
lici manu subscriptis, et sigillo iudicis
ordinarii Romanae Curiae vel alterius per-

sonae in dignitate ecclesiastica constitu-
tae munitis, eandem prorsus fidem, in
iudicio et extra illud, ubique locorum ad-
hibendam fore, quae ipsis praesentibus
adhiberetur, si essent exhibitae vel os-
tensae.

Sanctio pos-
sibile.

§ 31. Nulli ergo omnino hominum li-
ceat hanc paginam nostrae excommuni-
cationis, anathematizationis, interdicti,
declarationis, protestationis, sublationis,
revocationis, commissionis, innodationis,
mandati, hortationis et voluntatis infrin-
gere, vel ei ausu temerario contraire. Si
quis autem hoc attentare praesumpserit,
indignationem omnipotentis Dei ac beato-
rum Petri et Pauli apostolorum eius se
noverit incursum.

Datum Romae apud Sanctum Petrum,
anno Incarnationis dominicae millesimo
quingentesimo octuagesimo tertio, pridie
nonas aprilis, pontificatus nostri anno XI.

Dat. die 4 aprilis 1583, pont. anno XI.

CXLVIII.

*Quod praeceptoriae militiae et Ordinis
Sancti Ioannis Hierosolymitani vacent
per promotionem ad episcopatum 1.*

**Gregorius episcopus servus servorum Dei,
ad futuram rei memoriam.**

Controversia inter venerabilem fra-
trem nostrum Thomam episcopum Mele-
vitanum, et dilectum filium Michaellem
Palentin. proxime suscitata, occasione
praeceptoriae de Masdensi, prioratus Ca-
thalauniae, hospitalis S. Ioannis Hieroso-
lymitani, de qua, pridem vacante per susce-
ptionem muneris consecrationis eiusdem
episcopi, dicto Michaeli canonice provi-
sum fuerat, ipse vero episcopus, illam, non

Controversia
super vacatio-
ne, de qua in
rubr.

1 De hac militia vide ad Anastasii IV const. xv,
Christiana, tom. II, pag. 618.

ut beneficium vacationi obnoxium, sed ut praedium possidere posse contendebat.

Decisio dictae controversiae emanata ab auditore Cam.

§ 1. Nos causam huiusmodi causarum Curiae Camerae Apostolicae generali auditori audiendam commisimus et sine debito terminandam, omni et quacumque appellatione remota, qui, voto auditorum causarum Palatii Apostolici de mandato nostro adhibito, provisionem praedictam, canonicam declaravit, perpetuum episcopo silentium imponendo, ac praetensam eius appellationem reiiciendo.

Approbatio Pontificia.

§ 2. Quare nos, attendentes episcopum dictam praeceptoriam sive praedium sive beneficium sive quodvis aliud, cum sua ecclesia sine dispensatione apostolica retinere non posse, ideoque iustae Michaelis postulationi assentientes, praedictam declarationem et quicquid ab ipso auditore in hac re decretum est, praesentium tenore approbamus et confirmamus, appellatione huiusmodi et quacumque provocatione vel protestatione ex parte episcopi interiecta non obstante.

Nulli ergo etc.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis dominicae millesimo quingentesimo octuagesimo tertio, tertio kalendas maii, pontificatus nostri anno xi.

Dat. die 29 aprilis 1583, pontif. anno xi.

CXLIX.

Prohibitio sub poenis etc. ne cuiquam liceat contractus contra dispositionem statutorum aut iuris communis, seu monopolii in comitatu Rossilionis 1.

Gregorius Papa XIII, ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Quaecumque improbi quaestus cupiditate ab hominibus adinventae, quae non

1 Ex Regest. in Secret. Brevium. Similis prohibitio facta fuit pro comitatu Ceretaniae et Regno Valentiae, quas, utpote huic simillimas, iisdemque compactas terminis, omittendas putavi.

ad commodum reipublicae, sed detrimenta, pertinent, reprobanda penitus, nec quomodo toleranda esse censemus.

§ 1. Cum itaque, sicut nobis innotuit, nonnulli mercatores comitatus Rossilionis, cupiditatis voragine ducti, ut famem in comitatu praedicto pro eorum libito inducant, ac christifidelibus pauperibus frumentum eo, quo volunt, pretio vendant, diversis sub praetextibus et cautelis excogitatis, etiam in iuris civilis et pontificii fraudem, quo annonam cariorem faciant, frumentorum diversa monopola exercent, ex quibus aut pauperes in dies fame perire contingit, aut omnia eorum bona una die, quo victum sibi parent, vendere coguntur; diversisque contractus, vulgo *quietamenti* nuncupati, eo in comitatu a mercatoribus in usum inducti sunt, dum communitates et universitates oppidorum, locorum seu villarum comitatus praedicti, aere alieno gravatae, illud exsolvere quaerunt, et mercatores ad eum effectum pecuniam offerunt, ac, loco pecuniae, frumenti, vini oleive aliquam quantitatem infra certum temporis vel plurium etiam annorum spatium, prout inter ipsos conventum est, ab eisdem exigunt, sive a communitatibus vel universitatibus recolligatur sive non recolligatur, exactasque quantitates vini, frumenti et olei huiusmodi congerunt et conservant, ut magno pretio suo tempore illa vendant, qua ratione eorundem mercatorum lucrum, dum nulli periculo iidem sunt obnoxii, in infinitum excrescit; hinc dum de vendendis mercibus agitur, iidem in frumento sibi de eorum pretio satisfieri procurant, aliisque veris aut simulatis locationibus, fructuumque arrendationibus, fere universum, quod in comitatu praedicto colligitur, frumentum in eorum potestatem redigunt, ac in propriis horreis congregant servantque, donec annonae caritas eo in comitatu invalescat, ac tum demum vel iniquo pretio illa venalia vix proponunt.

Facti series.

Si causa constitutionis denda.

§ 2. Haec cum pessima sint, animaeque periculum et detrimentum afferant, et publicam eius comitatus quietem perturbent, maximisque incommodis et difficultatibus illud afficiant, communitatesque et universitates, concepta spe deceptae, vini ac frumenti vel olei quantitatem conventam pro pecunia praestare nequeunt, maioribus debitis et oneribus se involvunt atque implicant, ac demum, eam ob causam, facultatum suarum iacturam omnino faciunt; agricolae vero et rustici, dum sibi quae quotidiano usui necessaria sunt summo labore undique corradunt, semen ad serendos agros in unum redigere nequeunt; in eos, qui huiusmodi negotia contra iuris rationem pertractare, ac comitatum amplissimum his in difficultatibus adducere non erubescunt, pro munere nobis iniuncto, animadvertendum et providendum esse censemus, prout id idem felicis recordationis Adrianus Papa VI, praedecessor noster, similibus rationibus inclinatus, civitati Caesaraugustanae et regno Aragoniae per suas expeditas litteras desuper providit, quas per alias nostras desuper in forma brevis, sub datum xiv maii, pontificatus nostri anno sexto, expeditas litteras innovavimus, ac nedum antiquitus a dicto praedecessore contra similia agentes sancte statutas et propositas poenas ad usum revocavimus, verum etiam severius animadvertendum esse censuimus.

Innovatio litterarum Adriani VI, illarumque ampliatio et extensio ad comitatum Rossilionis.

§ 3. Itaque, motu proprio et ex certa scientia ac matura deliberatione nostra, dictarumque praedecessoris et nostrarum litterarum tenores praesentibus pro plene et sufficienter ac de verbo ad verbum, nihil penitus omissis, expressis habentes, easque renovantes, et ad comitatum praedictum extendentes et ampliantes, sub excommunicationis latae sententiae ac amissionis dicti frumenti, vinei et olei, pro una videlicet regi, et alia executori,

reliqua vero partibus denunciatori applicandis, poenis ipso facto incurrendis, prohibemus ne cuiquam, quovis praetextu, liceat vini, frumenti seu olei quantitatem aliquam, causa revendendi, in praedicto comitatu, quacumque ratione, cum anticipatione solutionis pretii seu alias, retinere, aut dictos quietamentos vulgariter nuncupatos, seu quascumque alias similes vel dissimiles arrendationes frumentorum et fructuum ac cuiusvis generis contractus¹, ex quibus publica utilitas laedatur, caritasque annonae sequatur; quas etiam poenas incurere volumus quoscumque dantes in his auxilium, consilium vel favorem, publice vel occulte, directe vel indirecte, quovis praetextu aut quaesito colore, praeter a iure communi propositas et constitutas poenas in exercentes monopola, quibus talia committentes omnino obnoxios esse volumus; ac praesenti nostro edicto sancimus ne super contractibus praedictis, quos omnino reprobamus, tabelliones vel notarii publici, sive apostolica aut imperiali, regali vel alia quacumque creati fuerint auctoritate, aliquod instrumentum conficere, vel in protocollum redigere, vel aliquam scripturam, etiam privatam, desuper conscribere pro cautela simplici audeant vel praesumant; quod si secus fecerint, in tabelliones, tamquam crimen falsi committentes, animadvertatur, et ad eadem et alia quaecumque munera publicasque functiones perpetuo inhabiles sint.

Poenae in tabellionibus.

§ 4. Eos vero, qui in aliquo praedictorum contraverint, praeter dictas sententias, censuras et poenas, maledictioni aeternae, quam ex parte omnipotentis Dei in scriptis ferimus, ac infamiae perpetuae et crimini monopolii et indebitarum et iniustarum usurarum, confiscationi ac privationi honorum quorumcumque immobilium seu iurisdictionalium ac feudorum omnino esse subiectos, et a Christi corpore et Ecclesiae Dei unitate separatos, ac omni et quo-

Aeterna maledictio in eos qui praesentibus prohibitionibus non obtemperaverint, et aliae poenae.

¹ Deest forsitan *facere* vel *inbre* (R. T.).

cumque beneficio et officio ecclesiastico vel saeculari, sive temporali sive perpetuo, existere privatos, et ad illa inhabiles esse statuimus et declaramus; et in casibus praedictis, absolutionem a sententia excommunicationis, nobis et Romano Pontifici, praeterquam si in articulo mortis constituti fuerint, reservamus.

Classicae.

§ 5. Sicque et non aliter per quoscumque iudices et commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiamsi S. R. E. cardinales et causarum Palatii Apostolici auditores fuerint, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contingerent attentari, irritum et inane decernimus.

Executores praesentis constitutionis.

§ 6. Mandantes omnibus et singulis venerabilibus fratribus archiepiscopis, episcopis ac dilectis filiis abbatibus ceterisque ecclesiarum praelatis, quacumque auctoritate et dignitate fulgentibus, comitatus praedicti, quatenus praedictas litteras et in eis contenta quaecumque in eorum necnon singulorum parochialibus et aliis ecclesiis, si id necessarium esse iudicaverint, publicent seu publicari faciant, et ab omnibus exacte servari curent.

Derogatio contrariorum.

§ 7. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis contrariis quibuscumque; aut si aliquibus, communiter vel divisim, ab Apostolica sit Sede indultum quod interdici, suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Videe transumptorum.

§ 8. Ceterum, quia difficile foret praesentes litteras ad singula quaeque loca deferri, in quibus eadem publicari debent, volumus quod illarum transumptis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate etc.

§ 9. Et ne aliqui, ex eo quod notitia praedictarum litterarum ad eos non pervenerit, se excusare possint, volumus eorum transumpta, etiam, ut praefertur, impressa et in singulis cathedralium et metropolitanarum ecclesiarum dicti comitatus valvis affixa, verae et realis publicationis et intimationis vim et effectum sortiantur, ac omnes et singulos, quos illae concernunt, perinde afficiant, ac si singulariter et personaliter singulis intimatae forent.

Exceptionem ignorantiae admittendam non esse.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die II mai MDLXXXIII, pontificatus nostri anno XI.

Dat. die 2 maii 1583, pontif. anno XI.

CL.

De electione, numero et qualitatibus magistrorum sacrae theologiae, de cetero in provinciis Italiae eligendorum ex Ordine fratrum Eremitarum S. Augustini 1.

Dilectis filiis priori generali et fratribus Ordinis Eremitarum S. Augustini provinciarum Italiae. Gregorius Papa XIII.

Dilecti filii, salutem et ap. benedictionem.

Exordium

Dominicum gregem sollicitudini nostrae commissum internis oculis perspicacius introspectantes, religiosorum et eorum, qui, mundanis abiectis illecebris, Altissimo in humilitatis spiritu famulantur, praecipuam curam gerere, et ea quae professioni illorum adversari seu quomodolibet illorum quietem et felicem statum perturbare posse videntur, de medio tollere, quantum ex alto nobis conceditur, satagentes, mentis nostrae aciem ad Ordinem vestrum ab ipso sancto Aurelio Augustino institutum, praecipua cura convertimus.

§ 1. Cumque inter vos, summa cum totius agri dominici fertilitate, quamplurimum
1 Alia de hoc Ordine lege apud Alex. IV. const. XXIX, Licet, tom. III, pag. 635.

Causae huius constitutionis.

sacris litteris operam navantes, ad lectoris, baccalaurei et postremo magistri seu doctoris in sacra theologia gradum promoveri, et promoti certis privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, praeminentiis et superioritatibus, iuxta Ordinis et Regulae vestrae, statutorum et institutionum formam et continentiam, frui et gaudere consueverint. Et propterea multi, propriis potius quam communibus commodis servientes, seipsos publicis officiis, oneribus et laboribus subtrahere satagentes, ad magisterii seu magistri sive doctoris gradus properanter anhelant, illum modis omnibus ambientes, adeo ut, nisi malo huiusmodi celeriter occurratur, brevi tempore dubitandum sit ne plures magistri quam discipuli in vestro Ordine, praesertim in provinciis Italiae, reperiantur, et cum omnes privilegio magisterii seu magistri vel doctoris suffulti fuerint, nemo, qui necessaria singulorum monasteriorum seu domorum vestrarum munia exercere velit, reliquus futurus sit. Unde factum est ut fratres Eremitae Ordinis vestri provinciarum extra Italiam constitutarum, magistros seu doctores, nisi magna cum cautela et parvo in numero, a certis annis citra non admiserint, nec admittant de praesenti.

Praescriptio numeri et qualitatum magistrorum in theologia eligendorum.

§ 2. Nos igitur, malis huiusmodi occurrere, et communi utilitati vestrum omnium consulere, et ut posthac non nisi idonei et in numero decenti ad magisterium sive magistri aut doctoris gradum promoveantur, providere volentes, praedecessorum nostrorum et praesertim felicis recordationis Bonifacii Papae noni, qui alias per suas litteras, sub Datum Romae apud Sanctum Petrum, quinto kalendas maii, pontificatus sui anno decimotertio, Ordinis fratrum Praedicatorum magistros huiusmodi creandi modum et normam praescripsit, vestigiis inhaerentes, motu proprio, non ad vestram seu alicuius vestrum super hoc

nobis oblatae petitionis instantiam, sed ex nostra certa scientia et spontanea voluntate, ac de apostolicae potestatis plenitudine, statuimus, decernimus, ordinamus, volumus, mandamus, vetamus et prohibemus, ne posthac prior generalis Ordinis vestri pro tempore existens, neque etiam ipsum capitulum generale capitulariter congregatum, aut quodcumque capitulum sive congregatio provincialis, cuiuscumque provinciae intra Italiam constitutae, sive alii quicumque, quacumque ecclesiasticae sive mundanae praefulgeant dignitate et potestate, etiam sanctae Romanae Ecclesiae cardinales, praetextu cuiuscumque consuetudinis, etiam immemorabilis, sive privilegii aut indulti apostolici ex quacumque causa quomodolibet pro tempore, etiam motu proprio, per quoscumque praedecessores nostros aut nos forsitan concessi et innovati, quoscumque, quantumcumque idoneos et habiles, ad magisterium sive magistri aut in sacra theologia doctoris gradum et dignitatem quomodolibet efferre aut promovere, seu efferri et promoveri permittere possint aut valeant, audeant seu praesumant, nisi singulis sex annis, in singulis capitulis generalibus, coram definitivis, et in ipso definitorio, et non ultra duos ex singulis Italiae provinciis seu congregationibus, ac alias modis, formis, locis, temporibus et a personis infrascriptis examinandos et approbandos, videlicet, ut in capitulis provincialibus, a vobis et singulis vestris Italiae provinciis seu congregationibus statutis temporibus celebrari solitis, ex vobis ipsis et ex singulis quibusque respective provinciis seu congregationibus, si fieri possit, sin autem, ex vicinioribus, viri magistri in sacra theologia moribus et doctrina idonei duo, qui ad magisterii gradum, modo et forma infrascriptis promovendos examinare, et in eorum et cuiuslibet eorum vitam et mores inquirere, il-

lorumque concursus audire, ut de eo sive eis recte iudicare possint et valeant, eligantur; iurentque electi ipsi se solo religionis zelo, omni humano affectu postposito, illos sese electuros, quos vita, moribus et doctrina idoneos seu idoneiores ex suae cuiusque conscientiae iudicio iudicabunt.

Experimentum
et examen co-
rumdem.

§ 3. Omnes vero et singuli de singulis quibuscumque Italiae provinciis seu congregationibus respective, qui se ad magistri seu magisterii vel doctoratus huiusmodi gradum et dignitatem ascendere posse confident, ex ipsis quibusque respective provinciis seu congregationibus (si aderunt), sin autem, etiam ex aliis, dummodo promovendi ipsi ad aliquod monasterium illius provinciae, in qua promovendi fuerint, transferantur, et ab eo in filios legitime suscipiantur, summa cum diligentia et maturitate ab electis huiusmodi examinentur, et in eorum omnium et singulorum scientia et doctrina periculum fiat et experientia; et, centum formatis schedulis, distinctiones et punctos ex quatuor Magistri sententiarum libris, viginti quinque scilicet ex libro quolibet, excerptos continentibus, illisque in urnam coniectis, singulae sorte extrahantur, quae singulis promovendis incontinenti assignentur, et super schedulis ipsis sive punctis sibi assignatis, qui forte obvenerint, singuli promovendi, viginti quatuor horarum spatio, in praesentia duorum, sicut praemittitur, electorum et aliorum doctorum virorum ac patrum vocalium ipsius capituli provincialis, lectionem, ut vocant, scholasticam legere, et ex ea conclusiones suo arbitrio disputandas proponere, et contra ipsos omnes et singulos, sicut praefertur, legentes et substantantes, magistri graduati, sic ut praefertur, electi, seu alias praesentes, saltem tres, magistri arguere et contradicere teneantur. Et in super inter promovendos ipsos fiat con-

cursum, ut quis eorum alio seu aliis magis idoneus repertus fuerit, aliis posthabitis, praefertur; examini vero et concursibus singulis in suis quibusque provincialibus capitulis modo et forma praemissis perfectis, omnes et singuli, qui examini et concursibus ipsis, sicut praefertur, electi praefuerint, praevio eorum et cuiuslibet ipsorum iuramento, singuli pro suis conscientis solum Deum et religionis christianae profectum praeculis habentes, omni et quocumque alio affectu postposito, quos idoneos seu magis idoneos reputaverint, in schedula eorum et cuiuslibet eorum, propria manu scripta seu subscripta, adnotare, et priori generali in generali capitulo quolibet sexennio celebrari solito, coram definitoribus seu maiori illorum parte, et in ipso definitorio, et non alibi, sub poena excommunicationis, praesentare curabunt.

§ 4. Ex ipsis autem, modo et forma praemissis, et singulis provinciis seu congregationibus, electis examinatis et pro idoneis seu magis idoneis approbatis et receptis, prior generalis pro tempore existens, in loco ipso definitorii, et non alibi, et coram ipsis definitoribus seu maiori illorum parte, duos et non plures, singulis sex annis, et in generali capitulo ex singulis Italiae provinciis seu congregationibus eligere, illosque in sacra theologia magistros sive doctores creare et facere, auctoritate nostra possit et valeat; sicque per ipsum priorem generalem assumpti et promoti, in ipsa sacra theologia magistri vere et realiter, ubique, tam tota Italia quam extra in quacumque provincia vel congregatione, conseantur et existant, omnibusque et singulis gratiis, privilegiis, exemptionibus, praeminentiis et superioritatibus, tam a iure communi quam statutis et consuetudinibus Ordinis vestri in sacra theologia magistris et doctoribus concessis et indultis, et quibus alii qui-

Facultas prioris
generalis
eos promovendi.

cumque in sacra theologia magistri seu doctores, in publicis quibuscumque gymnasiis aut Universitatibus ad magisterii seu magistri vel doctoris gradum promoti et assumpti, uti, frui, potiri et gaudere soliti sunt et consueverunt, utunturque, potiuntur et gaudent, uti, frui, potiri et gaudere possint, utanturque, fruuntur, potiantur et gaudeant libere et licite, ac pacifice et quiete. Nos enim tibi dilecto filio priori generali moderno et pro tempore existenti, modo et forma praemissis a provincialibus capitulis electos et pro tempore eligendos, etiam absque alicuius loci ordinarii sive collegii aut Universitatis, sive Studii aut gymnasii generalis, sive illius rectoris aut cuiuscumque administratoris, quocumque nomine nuncupati, et quacumque ecclesiastica seu mundana auctoritate et potestate fungentis, etiam sanctae Romanae Ecclesiae cardinalis, licentia ad magisterii sive magistri seu doctoris in sacra theologia huiusmodi gradum, praeminentiam, dignitatem, auctoritatem et facultatem promovere, illisque omnibus et singulis magistri seu doctoris in sacra theologia insignia, auctoritates, facultates et potestates singulis magistris et doctoribus in ipsa sacra theologia per nos aut quoscumque locorum ordinarios sive Universitates, collegia, Studia, gymnasia illorumque rectores sive administratores quoscumque aut alias quascumque personas, quacumque auctoritate et potestate suffultas, et S. R. E. cardinales et de latere nostro legatos, vel etiam quaecumque loca, concedi solita, ipsis, sicut praefertur, electis, examinatis et approbatis, quos ex singulis provinciis, modo et forma praemissis, praevia de more professione fidei, et in magistros seu doctores assumpseris, dare, indulgere, concedere et attribuire, etiamsi capitulum generale huiusmodi in alma Urbe nostra aut alibi, ubi nos et Curiam nostram Romanam tunc temporis

commorari contigerit, aut in aliis quibuscumque civitatibus, in quibus gymnasia et Studia generalia vigere dignoscuntur aut in futurum quomodolibet erigentur, fieri et celebrari contigerit, plenarie concedimus et indulgemus, praesentium per tenorem.

§ 5. Decernentes et districte praecipiendo mandantes ne quisquam vestrum, qui posthac, cuiuscumque privilegii, etiam a nobis et successoribus nostris, etiam motu proprio, concessi aut alias quomodolibet impetrati, praetextu, ad cuiuscumque doctoratus aut magisterii gradum, etiam a quibuscumque locorum ordinariis, etiam S. R. E. cardinalibus aut de latere legatis, sive in quibuscumque gymnasiis aut Universitatibus in posterum promoti fuerint, magistri aut in sacra theologia doctoris titulum, nomen, insignia aut praeminentiam seu privilegia et exemptiones quascumque usurpet, aut usurpare, sive alias aut aliter, quam modo et forma praemissis, concessis uti quomodolibet, publice vel occulte, audeat seu praesumat, sub poena privationis ceterorum graduum et inhabilitatis ad magisterium, etiamsi aliquibus, per nos aut successores nostros ac Sedem Apostolicam, ut in sacra theologia vere et realiter magistri seu doctores sint et existant, et omnibus gratiis, privilegiis, exemptionibus et indultis, quibus ceteri magistri et doctores potiri et gaudere consueverint, potiuntur et gaudeant, quomodolibet concessum extiterit. Interdicentes etiam, prout earumdem praesentium tenore interdiximus, omnibus et singulis Italiae provinciis praedictis et quibuscumque congregationibus vestris, ne quemquam ad magisterium sive doctoratum approbare aut proponere, aliter, alibi aut alias quam praescriptis modis, formis, personis et locis ac temporibus,

Revocatio privilegii quibuscumque concessi.

1 Cherub. addit *elegeris* (R. T.).

possint aut valeant, quovis quaesito colore vel ingenio.

Executorum deputatio.
 § 6. Quocirca venerabilibus fratribus nostris Iacobo episcopo Portuensi, moderno, ac pro tempore existenti Ordinis vestri protectori, necnon Mediolanensi archiepiscopo, ac dilecto filio Curiae causarum Camerae nostrae Apostolicae generali auditori per praesentes motu simili mandamus quatenus ipsi vel duo aut unus eorum, per se vel alium seu alios, praesentes nostras litteras et in eis contenta quaecumque, ubi et quando opus fuerit, ac quoties pro parte vestra aut alicuius vestrum fuerint requisiti, seu eorum alter fuerit requisitus, solemniter publicantes, vobisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra, praemissa omnia et singula ab omnibus et singulis, quos tangunt seu tangere poterunt quomodolibet in futurum, inviolabiliter observari. Contradictores quoscumque per censuras et poenas ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris et facti remedia, appellatione postposita, compescendo, necnon legitimis super his habendis servatis processibus, censuras et poenas per eos seu eorum alterum inflictas et comminatas saepius aggravando et reaggravando, etiam invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis.

Clausulae derogatoriae.
 § 7. Non obstantibus felicis recordationis Gregorii decimi ac Bonifacii octavi, praedecessorum nostrorum, de una, et concilii generalis de duabus diaetis, dummodo quis vigore praesentium ad iudicium ultra tres diaetas non trahatur, ac aliis constitutionibus et ordinationibus apostolicis; privilegiis quoque et indultis, etiam Mare Magnum appellatis, ex quacumque, etiam onerosa et necessario exprimenda, causa, tam vobis et Ordini vestro, quam singulis vestris provinciis, congregationibus et domibus seu monasteriis aut particularibus personis, quam

etiam quibuscumque locorum ordinariis, etiam S. R. E. cardinalibus aut de latere legatis, vel etiam gymnasiis et Studiis seu Universitatibus quibuscumque, etiam magistros ipsos in sacra theologia creandi et promovendi modum, formam et normam praescribentibus, etiam cum quibusvis, etiam insolitis et efficacioribus ac derogatoriis derogatoriis, clausulis et decretis, etiam motu proprio concessis et innovatis, ceterisque contrariis quibuscumque. Quibus omnibus, etiamsi de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda foret, tenores huiusmodi praesentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus, communiter vel divisim, ab eadem sit Sede indultum quod interdici, suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Datum Romae apud S. Marcum, sub annulo Piscatoris, die xxv iunii MDLXXXIII, pontificatus nostri anno XII.

Dat. die 25 iunii 1583, pontif. anno XII.

CLI.

Dismembratio tertiae partis fructuum ab uno canonicatu et praebenda quarumcumque ecclesiarum cathedralium et metropolitanarum regnorum Portugalliae et Algarbiorum, et applicatio eorundem Officio SS. Inquisitionis dictorum regnorum ¹.

Gregorius Papa XIII, ad perpetuam rei memoriam.

Ex iniuncti nobis apostolici muneris debito inducimur, et, rationis ordine suadente, curare teneamur ut his, qui,

¹ Ex Regest. in Secret. Brevium.

pro fidei catholicae conservatione et puritate ac haeresum extirpatione, iugiter laborare non cessant, pro eorum commoda sustentatione ac necessitatibus sublevandis, et onerum illis incumbentium supportatione, congruae subventionis auxilia ex Christi Domini patrimonio ministrentur.

Facti series.
 § 1. Cum itaque, sicut carissimus in Christo filius noster Philippus, Portugalliae et Algarbiorum rex catholicus, suo et dilectorum filiorum generalis et aliorum inquisitorum haereticae pravitatis in Portugalliae et Algarbiorum regnis existentium nominibus, exponi nobis nuper fecit, Officium Sanctae Inquisitionis in dictis regnis institutum gravium impen-sarum mole ita gravatum existat, ut ad generalis et aliorum inquisitorum praedictorum ministrorumque et officialium congruam sustentationem, onerumque ipsi officio diversimode incumbentium supportationem annuus redditus quatuordecim millium cruciatorum non sufficiat, redditus autem et proventus ipsius Officii ad decem mille ducatorum annuatim non ascendat, ac proinde Officium ipsum non parvo subventionis auxilio indigere noscatur: nos, qui alias, procurante clarae memoriae Sebastiano regnorum praedictorum rege, asserente redditus et proventus annuos Officii praedicti summam quinque millium cruciatorum non excedere, ab uno et una Ulixbonensis et Elborensis ac Colimbriensis duas tertias partes, et singularum vero aliarum cathedralium, etiam metropolitanarum, ecclesiarum regnorum praedictorum canonicatibus et praebendis, quibusdam exceptis, etiam tunc vacantibus seu quos primo quovis modo vacare contingeret, medietatem omnium et singulorum fructuum, reddituum et proventuum, iurium, obventionum et emolumentorum ac distributionum quotidianarum, solis praesen-

tibus et divinis interessentibus dari, et per eos lucrari solitarum, ab ipsis canonicatibus et praebendis dismembravimus et separavimus, illaque eidem Officio perpetuo applicavimus et appropriavimus, prout in nostris desuper in forma brevis confectis litteris plenius continetur.

§ 2. Et, sicut accepimus, dismembratio et applicatio huiusmodi effectum sortitae non sunt, nosque fidei catholicae conservationem et puritatem summopere affectamus, Officii praedicti indemnitati in partem saltem consulere, et ut impensas praedictas commodius perferre valeat, de aliquo subventionis auxilio providere volentes, necnon fructuum, reddituum et proventuum eidem Officio alias quomodolibet apostolica vel alia auctoritate applicatorum seu unitorum quantitates, qualitates verosque annuos valores, ac praedictarum seu quarumcumque aliarum litterarum, unionum seu applicationum huiusmodi tenores, continentias et formas, praesentibus pro expressis habentes, ac posteriores dismembrationem, separationem et applicationem penitus abrogantes, cassantes, irritantes et annullantes, Philippi regis et inquisitorum praedictorum nobis super eo porrectis supplicationibus inclinati, ab uno et una ex Ulixbonensis et Elborensis ac Colimbriensis medietatem, et singularum vero aliarum cathedralium, etiam metropolitanarum, ecclesiarum regnorum praedictorum ab uno et una canonicatibus et praebendis, theologalibus, doctoralibus et poenitentialibus tamen exceptis, etiam nunc actu vacantibus, seu quos primo, per cessum vel decessum aut quamvis aliam dimissionem vel amissionem aut privationem illos ad praesens obtinentium, seu alias quovis modo et ex quorumcumque personis, etiam apud Sedem Apostolicam, etiam in aliquo ex mensibus nobis aut Romano Pontifici

Causa constitutionis edenda.

Dismembratio fructuum canonicatum seu dignitatum cathedralium, ut infra.

pro tempore existenti, et Sedi huiusmodi reservatis, etiam ordinariis collatoribus per constitutiones apostolicas nunc et pro tempore editas, seu litteras alternatarum aut etiam alia privilegia et indulta hactenus concessa vel in posterum concedenda, vacare contigerit, et tanto tempore vacaverint, quod eorum collatio, iuxta Lateranensis statuta concilii, ad dictam Sedem legitime devoluta; ipsique canonicatus et praebendae dispositioni apostolicae specialiter, vel ratione cuiusvis, etiam nostrae vel alicuius cardinalis viventis, in Romana Curia praesentis, familiaritatis, continuae commensalitatis, aut alia quavis causa, non tamen ex causa resignationis, generaliter reservati existant, et super eis lis inter aliquos, cuius status et merita, nominaque et cognomina iudicium et colligantium, necnon singulorum canonicatum et praebendarum praedictorum fructuum, reddituum et proventuum veros annuos valores praesentibus pro expressis etiam habentes, tertiam partem omnium et singulorum fructuum, reddituum et proventuum, iurium, obventionum et emolumentorum, ac etiam distributionum quotidianarum, solis praesentibus et divinis officiis interessentibus dari et per eos lucriferi solitarum, auctoritate apostolica, tenore praesentium, perpetuo separamus et dismembramus, illasque sic separatas et dismembratas eidem Officio, ita quod liceat modernis et pro tempore existentibus generali et aliis inquisitoribus, ministris et officialibus praedictis singulas partes dismembratas ac separatas praedictas, per se vel alium seu alios, propria auctoritate, et ex integris fructibus mensarum capitularium, percipere, exigere, levare, locare, dislocare, arrendare, atque in suos et dicti Officii usus et utilitatem convertere, dioecesani loci vel cuiusvis alterius licentia desuper minime

requisita, auctoritate et tenore praedictis, etiam perpetuo applicamus et appropiamus.

§ 3. Decernentes praesentes litteras, subreptionis vel obreptionis aut intentionis nostrae seu quovis alio praetextu seu causa annullari, invalidari vel impugnari, aut per loci ordinarios aut capitula ecclesiarum praedictarum seu alios quoscumque revideri vel examinari nullatenus posse; minusque sub similibus aut dissimilibus separationum, dismembrationum, applicationum, appropriationum, concessionum, assignationum aut aliarum gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus aut aliis contrariis dispositionibus minime comprehendi posse, sed tamquam in fidei favorem emanatas, ab illis semper exceptas, et quoties illae emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, repositas et reintegratas esse et censi; irritum quoque et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus nostris de unionibus committendis ad partes, vocatis interesse habentibus, et exprimendo valore, necnon Lateranensis concilii, uniones perpetuas, nisi in casibus a iure permissis, fieri prohibentis, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis; necnon singularum ecclesiarum praedictarum, iuramento, confirmatione apostolica vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis eiusdem ecclesiis illarumque praesulibus, superioribus, capitulis et personis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis derogatoriis derogatoriis aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, necnon irritantibus et aliis decretis, in genere vel in specie, etiam per quoscumque Romanos Pontifices praede-

Clausula

Derogatio confactorum

CLII.

Declaratio praecedentiae inter Ordines Mendicantium et inter confraternitates laicorum in processionibus ¹.

Gregorius Papa XIII, ad perpetuam rei memoriam.

Exposit pastoralis officii munus, cui, disponente Domino, praesidemus, ut ad ea sollicite intendamus, per quae discordiarum et litium ac controversiarum quarumlibet, praesertim inter personas ecclesiasticas, materia tollatur.

§ 1. Sane nobis nuper innotuit quod in multis civitatibus et diocesis diversarum mundi partium nonnullae lites, causae et controversiae inter fratres Mendicantes, aliae etiam similes lites et controversiae inter confratres ² christifidelium, super praecedentia vel iure praecedendi, ortae iam sint et oriri facile possint.

§ 2. Nos, considerantes lites, causas et controversias huiusmodi in Ecclesia, praesertim inter religiosas personas, quae, relictis mundi vanitatibus, famulatum et votum suum in humilitatis spiritu Domino et Deo nostro, qui se pro nobis usque adeo humiliavit ut formam servi acciperet, exhibere et persolvere profitentur, non modicam illi praeclarae Deoque praecipue dilectae, virtuti, quae est humilitas, labem infundere, populoque scandalum generare, ac propterea illas omni ratione submovendas, publicaeque religionis tranquillitati, ac ministrorum ecclesiasticorum reconciliationi et mutuae dilectioni quamprimum consulendum esse rati, ac supremam huic negotio manum apponere volentes, nec-

¹ Adverte quod Pius V. generaliter dedit praecedentiam fratribus Praedicatoribus Ordinis S. Dominici ante alios Mendicantes, ut in eius constit. cviii, *Divina*, tom. vii, pag. 699.

² Adde cum Cherub. *confraternitatum* (R. T.).

cessores nostros et Sedem praedictam, motu proprio et ex certa scientia ac alias quomodolibet concessis, approbatis et innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata, inserti forent, praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 5. Volumus autem quod ubi fructus, redditus et proventus, iura, obventiones et emolumenta ac distributiones aliquorum ex canonicatibus et praebendis primo vacaturis praedictis ad ducentos cruciatis monetae Portugalliae, secundum communem estimationem praedictam, annuatim non ascendent, ex illis ea tantum pars, quae valorem annum centum cruciatorum similium excedet, separata et dismembrata, dicto Officio applicata censeatur, ita ut ipsos canonicatus et praebendas pro tempore obtinentibus centum cruciati ad minus annuatim remaneant; quodque canonicatus et praebendae huiusmodi, a quibus partes praedictorum fructuum dismembrari contigerit, aliquibus idoneis viris, qui onera consueta illis incumbentia cum residuo fructuum illis remanentium supportent, conferantur.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxviii iunii MDLXXXIII, pontificatus nostri anno duodecimo.

Dat. die 28 iunii 1583, pontif. anno xii.

Exceptio de canonicatibus, quorum redditus non excedat 100 cruciatis

Exordium

Causa constitutionis

Extinctio litium

non causas, lites seu controversias huiusmodi ubilibet et eorum quibusvis iudicibus motas, et in quibusvis instantiis indecisas pendentes, ab eisdem iudicibus harum serie ad nos advocantes, illasque penitus extinguentes, eisdemque fratribus Mendicantibus ac confratribus super praemissis perpetuum silentium imponentes:

Diffinitio differentiae circa praecedentiam.

§ 3. De nobis attributae potestatis plenitudine, volumus et apostolica auctoritate decernimus quod quicumque ex dictis fratribus Mendicantibus inter se de praecedentia huiusmodi contendentibus, aut confratribus confraternitatum praedictarum, inter quos lites et causae, praemissorum occasione, ortae iam sint seu oriri contigerit in futurum, qui in quasi possessione praecedentiae ac iuris praecedendi sunt, ii (quibuscumque reclamationibus, protestationibus, appellationibus et aliis subterfugiis prorsus remotis et cessantibus et postpositis) in processionibus tam publicis quam privatis praecedere debeant. Quando vero non probeatur aut non constet de quasi possessione praecedentiae huiusmodi, inter fratres quidem Mendicantes, ii, qui antiquiores in loco controversiae; inter confratres vero inter se litigantes, ii, qui prius saccis usi sunt, in processionibus tam publicis quam privatis, praecedere debeant: ita ut, si contigerit nova monasteria aut domus alicuius Ordinis Mendicantium in loco, in quo alterius Ordinis ex dictis Mendicantibus monasteria aut domus prius erecta et instituta sint, ille Ordo, qui prius monasterium seu domum in loco habuerit, praecedat.

Declaratio differentionis.

§ 4. Praeterea, quia inter praedictos Ordines plerumque alia in processionibus et alia in conciliis generalibus et aliis actibus publicis sive privatis ratio circa modum praecedendi servatur, nolimus per praesentes praerogativas dictorum

Ordinum, quoad praecedentias huiusmodi, quae propriis Ordinibus, praeterquam in processionibus praedictis, debentur, aut fratribus Cappuccinis nuncupatis, qui in processionibus publicis sub Conventualium Sancti Francisci aut Minorum de Observantia fratrum nuncupatorum cruce, ut solent, incedere possint, aliquod praeiudicium generari.

§ 5. Sicque per quoscumque iudices et commissarios, etiam S. R. E. cardinales, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere; ac quicquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, irritum et inane decernimus.

§ 6. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis; ecclesiarum, monasteriorum, Ordinum, congregationum, domorum ac confraternitatum quorumcumque, etiam iuramento, confirmatione apostolica vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, illis eorumque superioribus et personis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis derogatarum derogatoriis aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, in genere vel in specie, etiam motu proprio, aut alias quomodolibet concessis, ac etiam iteratis vicibus approbatis et innovatis. Quibus omnibus, illorum tenores praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 7. Volumus autem ut praesentium transumptis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo alicuius personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis,

Clausula sublativa.

Clausula derogatoria.

Transumptum fides.

eadem prorsus fides, tam in iudicio quam extra, adhibeatur, quae praesentibus litteris adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae apud Sanctum Marcum, sub annulo Piscatoris, die xxv iulii MDLXXXIII, pontificatus nostri anno duodecimo.

Dat. die 25 iulii 1583, pontif. anno XII.

CLIII.

Confirmatio erectionis quorundam monasteriorum Ordinis monachorum Sancti Pauli primi eremite in Hungaria, Polonia, Istria ac Dalmatia, et privilegiorum 2.

Gregorius Papa XIII, ad perpetuam rei memoriam.

Exordium et facti series.

§ 1. Cum inter alios religiosorum Ordines, quibus fides catholica, quasi geminis rutilantibus, illustratur, Ordo, quem B. Paulus primus eremita, deserti loca petens, vitae sanctimonia et institutis eximie instituit, singulari quodam splendore refulgeat, convenit nos illum illiusque monasteria omnia specialibus favoribus et gratiis prosequi. Exponi siquidem nobis nuper fecerunt dilecti filii generalis et monachi ipsius Ordinis quod nonnulla eiusdem Ordinis monasteria seu domus aut loca, tam in Hungariae et Poloniae regnis quam Istria et Dalmatia sive Slavonia dudum erecta et instituta fuerunt, ipsique erectiones et institutiones dictorum monasteriorum seu domorum aut locorum per nos approbari et confirmari desiderant.

Confirmatio et approbatio omnium domorum atque do-

§ 2. Quare, pro parte eorundem generalis et monachorum, nobis fuit humiliter supplicatum quatenus eorum desiderio in praemissis annuere de benignitate

1 Cherub. et Matth., xv iulii (R. T.). 2 Ex Regest. in Secret. Brevium.

apostolica dignaremur. Nos, monasteriorum seu domorum aut locorum praedictorum situationes, qualitates, quantitates, denominationes, nuncupationes et veros annuos valores ac quorumcumque scripturarum desuper confectarum tenores praesentibus pro expressis habentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, omnes et singulas erectiones et institutiones quorumcumque dicti Ordinis B. Pauli primi eremite monasteriorum, domorum seu locorum in Hungariae et Poloniae regnis, ac Istria et Dalmatia seu Slavonia huiusmodi, eorumque privilegia, libertates, facultates, favores, gratias, immunitates et indulta, quatenus in usu sint et sacris canonibus et praesertim concilii Tridentini decretis non adversentur, necnon quascumque donationes et legata bonorum et rerum illis per quoscumque facta, et inde secuta omnia, apostolica auctoritate, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illisque perpetuae et inviolabilis firmitatis robur adiicimus, necnon omnes et singulos tam iuris quam facti defectus, si qui intervenerint in eisdem, supplemus.

Clausula atque executionis mandatum.

§ 3. Decernentes ex nunc irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari. Quocirca venerabili fratri episcopo Zagabriensi, ac dilectis filiis nostro et Sedis Apostolicae in illis partibus existenti nuncio, ac causarum Curiae Camerae Apostolicae generali auditori per praesentes mandamus quatenus ipsi vel duo aut unus eorum, per se vel alium seu alios, praesentes litteras et in eis contenta quaecumque, ubi et quando opus fuerit, ac quoties pro parte generalis et monachorum praedictorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra praemissa omnia

nationum factorum Ordini Sancti Pauli primi eremite.

observari; non permittentes monachos et quasvis alias personas dictorum monasteriorum seu locorum aut domorum desuper a quoquam quomodolibet molestari; contradictores quoslibet ac rebelles et praemissis non parentes per sententias, censuras et poenas ecclesiasticas aliaque opportuna iuris et facti remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis.

Derogatio contrariorum.

§ 4. Non obstantibus felicis recordationis Bonifacii Papae octavi, praedecessoris nostri, de una, et concilii generalis de duabus diaetis, dummodo quis, vigore praesentium, ad iudicium ultra tres diaetas non trahatur, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis; necnon quibusvis concessionibus seu unionibus aut applicationibus desuper factis, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus, communiter vel divisim, ab Apostolica sit Sede indultum quod interdicti, suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Fides transumptorum.

§ 5. Ceterum, quia difficile foret praesentes litteras ad singula quaeque loca, ubi necesse fuerit, deferri, volumus et dicta auctoritate decernimus quod transumpto praesentium litterarum, sigillo alicuius praelati ecclesiastici munito, et manu notarii etc.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxv iulii MDLXXXIII, pontificatus nostri anno duodecimo.

Dat. die 25 iulii 1583, pontif. anno xii.

CLIV.

Confirmatio diversorum privilegiorum pro doctoribus philosophiae et medicinae collegiorum Bononiensium 1.

Gregorius Papa XIII, ad perpetuam rei memoriam.

§ 1. Tanta sunt, quae per philosophiae

1 Ex Regest. in Secret. Brev.

et medicinae scientiam humanae vitae commoda afferuntur, ut illarum professores, qui pro publica utilitate laborare non cessant, Sedis Apostolicae benignitatem in eorum petitionibus et votis experiri, et amplioribus in dies ornamentis decorari promereantur. Exponi siquidem nobis nuper fecerunt dilecti filii doctores philosophiae et medicinae collegiorum nostrae civitatis Bononiae, per dilectum filium nostrum Philippum tituli S. Sixti presbyterum cardinalem Boncompagnum nuncupatum, quod ipsi cupiunt privilegia, immunitates, facultates, libertates et indulta ipsis collegiis a Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris ac imperatoribus et regibus aliisque principibus concessa, ut perpetuae firmitatis robur obtineant, nostrae approbationis munimine approbari. Quare nobis humiliter supplicari fecerunt ut eorum votis annuere de benignitate apostolica dignaremur.

Exordium et facti series.

§ 2. Nos igitur, qui liberalium artium professores speciali dilectione prosequimur, collegiorum praedictorum singulas personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa, latis, si quibus quomodolibet innodati existant, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutos fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, omnia et singula privilegia, immunitates, praerogativas, facultates, praerogativas, libertates, gratias et indulta collegiis praedictis, tam ab ipsis Pontificibus praedecessoribus nostris, quam ab imperatoribus et regibus Romanis ac aliis principibus concessa, quorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur praesentibus, haberi volumus pro expressis, quatenus sint in usu et sacris canonibus ac praesertim decretis concii-

Causa constitutionis edendae, et confirmatio privilegiorum.

lii Tridentini non repugnent, auctoritate apostolica, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, ac illis perpetuae et inviolabilis firmitatis robur adiciamus, eaque firmiter observari debere decernimus, supplentes omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui forsitan intervenierint in eisdem.

Doctores artium liberalium philosophiae et medicinae creati equites auratos.

§ 3. Et nihilominus praemissa omnia et singula, prout per praedecessores nostros, imperatores, reges aliosve principes concessa sunt, apostolica auctoritate, tenore praesentium, de novo concedimus; ac omnes et singulos doctores in artium liberalium philosophiae et medicinae collegiis huiusmodi cooptatos, praesentes et futuros, milites et equites auratos, auctoritate apostolica, earundem tenore praesentium, creamus, constituimus, ac aliorum militum et equitum auratorum numero et consortio favorabiliter aggregamus, eosque pro talibus haberi, nominari et reputari, necnon omnibus et singulis praerogativis, privilegiis et exemptionibus, favoribus, gratiis et indultis, quibus ceteri milites et equites aurati de iure vel consuetudine aut alias quomodolibet utuntur, potiuntur et gaudent, ac uti, potiri et gaudere poterunt quomodolibet in futurum, gaudere libere et licite posse et debere decernimus.

Facultas aggregandi doctores ad militiam auratam cum aliis privilegiis.

§ 4. Et insuper eisdem doctoribus quoscumque, quos militari dignitate et honore dignos esse putaverint, huiusmodi dignitate et honore, cum solita militaris cinguli et calcarium deauratorum exhibitione, decorandi, et aliorum militum et equestrium virorum Ordini aggregandi, plenam et liberam, auctoritate et tenore praedictis, auctoritatem et facultatem concedimus. Praeterea, quod omnes et singuli, in collegiis huiusmodi ad doctoratus vel magisterii seu licentiatursae aut alios gradus pro tempore promoti, omnibus et singulis antelationibus, privilegiis,

Bull. Rom. Vol. VIII.

55

praerogativis, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, praerogativis, honoribus, facultatibus, gratiis, favoribus et indultis, quibus alii doctores, licentiatursae et graduati in quibuscumque aliis Universitatibus, tam citra quam ultra montes, ad doctoratus vel magisterii aut licentiatursae gradum iuxta illorum ritus et mores promoti, de iure vel consuetudine aut alias quomodolibet, utuntur, potiuntur et gaudent, uti, potiri et gaudere in omnibus et per omnia, perinde ac si doctoratus, magisterii, licentiatursae et alios gradus huiusmodi in eisdem Universitatibus iuxta illorum ritus et mores suscepissent, libere et licite possint et valeant, praedicta auctoritate apostolica, earundem tenore praesentium, statuimus et ordinamus.

Mandatur ex culte.

§ 5. Quocirca venerabilibus fratribus archiepiscopo Bononiensi, et episcopo Imolensi, et dilecto filio abbati monasterii S. Stephani, Ordinis S. Benedicti Bononiensis, per praesentes committimus et mandamus quatenus ipsi vel duo aut unus eorum, per se vel alium seu alios, praesentes litteras et in eis contenta quaecumque, ubi et quando opus fuerit, ac quoties pro parte doctorum praedictorum seu alicuius eorum desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra praesentes litteras et in eis contenta huiusmodi firmiter observari, ac singulos quos praesentes litterae concernunt, illis pacifice frui et gaudere; non permittentes eos desuper per quoscumque contra earundem praesentium tenorem quomodolibet molestari; contradictores quoslibet et rebelles per censuras et poenas ecclesiasticas, appellatione postposita, compescendo; ac, legitimis super his habendis servatis processibus, censuras et poenas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando,

invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis.

Derogatio contrariorum.

§ 6. Non obstantibus felicis recordationis Bonifacii Papae VIII, praedecessoris nostri, de una, et concilii generalis de duabus diaetis, dummodo ultra tres diaetas aliquis auctoritate praesentium ad iudicium non trahatur, et quibusvis aliis apostolicis, necnon in provincialibus et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, ac Cancellariae Apostolicae per nos et Sedem eandem in contrarium forsitan pro tempore editis; necnon legibus imperialibus, statutis et consuetudinibus, etiam civitatum et locorum, ac illorum reformationibus, etiam iuramento, confirmatione apostolica vel quavis firmitate alia roboratis; necnon quibusvis privilegiis, indulgentiis et litteris apostolicis, etiam quibusvis Universitatibus Studiorum generalium, collegiis, etiam archivii Romanae Curiae, et quibusvis aliis locis, etiam ad instantiam imperatoris, regum et reginarum, ducum, principum et aliorum dominorum temporalium concessis, approbatis et innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua et expressa mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata, inserti forent praesentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus, communiter vel divisim, a dicta sit Sede indultum quod interdicti, suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Datum Romae apud S. Marcum, sub

annulo Piscatoris, die vigesima quinta Iulii MDCXXXIII, pontificatus nostri anno XII.

Dat. die 25 Iulii 1583, pontif. anno XII.

CLV.

Forma publicandi resignationes beneficiorum ecclesiasticorum in Curia et extra¹.

Gregorius episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Humano vix iudicio ita bene quicquam et providenter sanciri potest, quin usus saepe aperiat doceatque id, quod salubre fore credebatur, minus experiendo prodesse, quod in illis constitutionibus, quas ad prohibendas simulatas occultasve beneficiorum ecclesiasticorum resignationes diversi Romani Pontifices multifariam ediderunt, et felicis recordationis Pius Papa V, praedecessor noster, novissime promulgavit, cognoscimus accidisse.

§ 1. Nos hoc malum, prout occasio necessitasque postulant, coercere volentes, statuimus ut posthac omnes et quaecumque resignationes, etiam causa permutationis ac commendarum, et etiam litteris apostolicis non confectis, et possessione non habita, necnon litis et iurium quorumcumque concessionibus et retrocessionibus, quae deinceps de quibuscumque beneficiis ecclesiasticis, in nostris seu Romani Pontificis pro tempore existentis manibus ac etiam coram notario publico et testibus fient, et a nobis vel illo seu nostro vel illius mandato admittentur, et super eis provisiones et quaecumque aliae

¹ Quae autem resignationes ab episcopis admitti possint, definivit Pius V in const. xcn, *Quanta*, tom VII, pag. 667; formamque desuper litteras apostolicas expediendi praefixit in const. L, *Cogit*, ibid., pag. 552.

Causa constitutionis.

Resignationes et iurium concessionibus publicari debent intra sex menses, si beneficia sint extra montes; si ultra, intra novem.

dispositiones, sive temporales sive perpetuae, aut ad hoc mandata apostolica, sub quacumque forma et quibuscumque, etiam S. R. E. cardinalibus ac piis locis quocumque privilegio suffultis, facta, publicari debeant cum litteris apostolicis desuper confectis, intra sex menses, si beneficium citra montes fuerit; ultra vero, intra novem, a data concessionis gratiae, non autem a die praestiti super ea consensus, numerandos, etiam si postea concessio gratiae huiusmodi ex quavis causa, diversisque subsequentibus datis, ac quotiescumque et quovis modo reformata et valida reddita fuerit, pluresque et quotquot in alium vel alios cessiones, ac etiam in ipsummet primum resignantem vel cedentem retrocessionibus, termino praedicto nondum elapso, intercesserint, ita ut unicus dumtaxat terminus omnibus his successivis cessionibus ac retrocessionibus decurrat, ut qui postremus gratiam habuerit, publicationem huiusmodi facere, ceteraque omnia hic praescripta intra eundem terminum praestare teneatur.

Forma publicandi resignationes et cessiones.

§ 2. Ipsa autem publicatio in cathedrali et in beneficii ecclesia vel ecclesiis, si in pluribus illud sit, fiat ubique, dum frequens populus ad missarum solemniam convenerit; palam omnibus litterae apostolicae praedictae earumve transumptum authenticum exhibeatur; claraque et intelligibili voce resignatio seu cessio huiusmodi, ac beneficii qualitas et invocatio, nominaque et cognomina resignantis seu cedentis, ac illius in cuius favorem gratia huiusmodi facta est, pronuncientur, ita ut haec omnia possint ad notitiam omnium ibi existentium verisimiliter pervenire; scriptoque de his omnibus exemplo collato, valvis dictarum ecclesiarum affixum relinquatur. Si vero ecclesia beneficii ruralis sit aut populo conventuque careat, eo casu in parochiali, intra

cuius parochiae limites beneficium ipsum consistit, et in cathedrali ecclesia; vel si locus bello seu peste aliisve manifestis periculis subiaceat, tunc in proxima parochiali ac etiam in cathedrali ecclesia; vel si aditus ad illas aut utramvis minime sit securus, in alia cathedrali vel parochiali viciniori, periculis immuni, publicatio huiusmodi peragatur.

§ 3. Is quoque in quem disponi vel mandari de beneficio, etiam litigioso, vel ab accedente non possessore, sub quacumque forma contigerit, possessionem beneficii intra dictum tempus, vigore litterarum apostolicarum desuper confectarum, nec alias apprehendere debeat; et si propter litem aut aliud legitimum impedimentum nequiverit, saltem litteras apostolicas cum earum publicatione, si tunc facta erit, iudici seu executori illarum, vel aliis ad quos pertinet, per se vel procuratorem suum legitimum, intra idem tempus praesentare, et apud illum vel illos pro ipsarum litterarum executione instare, et possessionem huiusmodi instanter petere teneatur.

§ 4. Ceterum, modus et forma hic tradita semper et ubique debeat observari, nec alia vel aequipollens ullo modo admitti in omnibus huiusmodi resignationibus, cessionibus et retrocessionibus de quibuscumque ecclesiis, monasteriis, prioratibus, tam virorum quam mulierum, dignitatibus, officiis et beneficiis ecclesiasticis, saecularibus et quorumvis Ordinum, etiam militiarum, regularibus, etiam electivis et manualibus, ac etiam de iure patronatus laicorum illustrium et alias quomodocumque existentibus, sive pacificis, sive in petitorio sive in possessorio litigiosis, etiam de quibus in consistorio nostro disponi consuevit seu debet, quae posthac ex quacumque causa fient, et per nos ac praedictos successores, extra tamen dictum consistorium,

Declaratio circa apprehensionem possessionis beneficiorum etc.

Forma praedicta servari debet in omnibus beneficiis saecularibus et non per aequipollentiam.

admittentur, etiam cum reservationibus nominis, tituli, administrationis, possessionis, fructuum, etiam omnium, ac rerum et iurium quorumcumque. Ad praedictorum tamen observationem eum, in quem iuris fit cessio beneficii, quod, tempore cessionis huiusmodi et ante illam, vigore litterarum apostolicarum, ut supra, si ad id tenebatur, publicatarum, realiter possidebat, nolumus obligari.

§ 5. Quod si quicquam praedictorum omnium omissum fuerit, dictis terminis, ut cuique praescripti sunt, elapsis, omnes dispositiones et gratiae resignatorum et cessorum beneficiorum aut iurium huiusmodi, cum omnibus inde secutis, sive de pacificis sive de litigiosis, sint irritae et inanes, nullaque alia gratia super huiusmodi beneficio sive iure cesso iis, quibus concessa fuerit, suffragetur, sed ipsi tales inhabiles et incapaces sint ad huiusmodi beneficia sic resignata et cessa quaecumque obtinenda, illaque sive iura, ab ipsa statim prima resignatione seu cessione, etiamsi illae alias nullae et invalidae essent, vacavisse et vacare ceaseantur eo ipso; nec resignantibus seu cedentibus, si postea in sua possessione remanent, constitutiones de annali et triennali possessore, nec praesumptae aut tacitae retrocessionis, etiam propter diuturnam continuatae possessionis huiusmodi tolerantiam, nec omnino aliud ius vel beneficium ullo tempore suffragetur, sed ipsa beneficia sive iura, sic a principio vacantia, a Sede Apostolica praedicta dumtaxat impetrari valeant ac concedi. Illorum vero impetrationes vel etiam motu proprio concessionis, quibuscumque derogationibus suffultae, numquam sub clausulis generalibus aut vacationum modis conditionalibus vel implicitis comprehendantur, sed specialiter et expresse, ob non servatam praesentis constitutionis formam, ac cum declaratione nominum

et cognominum resignantis seu cedentis et gratiam habentis, dispositive et conditionaliter fieri omnino debeant; et quicumque sic impetrans, aut gratiam, etiam motu simili, habens, praefinitum cuique casui tempus praedictum a data concessionis gratiae sibi factae huiusmodi ac omnia, quae cadens a iure praedicto debebat, praestare teneatur; et si pluribus gratiam huiusmodi fieri contigerit, is, prae omnibus, obtineat qui primus publicationem suae impetrationis fecerit, et possessionem adeptus fuerit aut petierit, omniaque requisita praedicta adimpleverit, quamvis in data sit postremus, et possessio ab alio in publicando negligentiore prius apprehensa fuerit vel petita. Reservationibus omnibus nominis, administrationis, fructuum, etiam omnium, ac pensionum et aliarum rerum quarumcumque, necnon facultatibus, indultis et aliis concessionibus, tam ipsis resignantibus seu cedentibus, qui tamen possessionem ab initio re ipsa dimiserint, quam aliis ex huiusmodi resignationibus seu concessionibus a Sede Apostolica factis, nihilominus validis plenumque effectum sortituris.

§ 6. Sed, ne in beneficiis super possessione vel proprietate litigiosis litis prosecutio turbari valeat vel differri, in causis huiusmodi contra cedentem ad ulteriora, etiam ad sententiam definitivam et rem iudicatam ac illius executionem, quousque ille, qui gratiam ex resignatione seu cessione aut ex ommissa forma publicationis huiusmodi obtinuit, ad causam, per se vel procuratorem legitimum, accesserit, litemque huiusmodi susceperit, eodem modo et ordine procedi possit, quo potuisset legitime, si cessio huiusmodi facta non fuisset; ac quicquid interim sic procedendo decretum et expeditum fuerit, sive cum cedente sive contra eum, etiam postquam ipse vel quis

1 Cherub. legit et non conditionaliter (R. T.).

Annulatio resignationum et cessionum, non observatis praedictis.

De latio quod procedi possit in causa litigiosa contra cedentem, donec successori teneat ad causam

alius incumbentia sibi secundum praedicta praestiterit, non solum circa fructus, sed etiam circa possessionem et ipsum ius, quod cessum est, valeat omnino et vim obtineat; illumque ipsum, cui gratia facta est, non minus afficiat, quam si, ipso legitime citato, contra eum decretum et expeditum fuisset; nec ipse adversus haec, praetextu non acceptatae gratiae, vel etiam illius ignoratae, aut citationis vel intimationis executioni contra ipsum minime demandatae, aliave ratione valeat excusari. Possit tamen ipse, etiamsi in lite et causa huiusmodi subrogatus non sit, quodcumque ad illius prosecutionem et terminationem venire, et a iudice, coram quo causam ipsam, etiam ex delegatione, pendere contigerit, in illis ipsis statu et terminis, in quibus tunc eam esse repererit, etiam absque rescripto speciali, admitti.

§ 7. De beneficiis autem, quae deinceps in manibus ordinariorum collatorum, etiam cardinalium, etiam indulta et facultates ad hoc ab Apostolica Sede habentium, ac legatorum, etiam de latere, et delegatorum, etiam specialium, eiusdem Sedis extra Romanam Curiam resignari, etiam ex causa permutationis, contigerit, ipsi intra mensem negocium universum admissionis vel reiectionis resignationis huiusmodi et, si per eos facienda erit, provisionis resignati beneficii, iuxta apostolicas et alias canonicas sanctiones omnino absolvant. Et qui sic provisus fuerit, intra tres menses a die sibi factae provisionis, illam publicet et possessionem beneficii capiat modo et forma supradictis, alioquin, illis elapsis, nulla sit eius provisio, et beneficium vacare ceaseatur eo ipso.

§ 8. Ordinarii et alii praedicti, qui haec, uti eis praescribuntur, non perfecterint, eo casu potestate disponendi de

ipsis beneficiis sint ea vice privati, eorumque dispositio eo ipso ad Sedem Apostolicam devoluta existat, ut aliis idoneis ab ipsa Sede dumtaxat modo et forma praedictis concedantur; decernentes sic per quoscumque iudicari debere, necnon irritum et inane quicquid secus super his per quoscumque, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 9. Non obstantibus praedicti Pii V et alii omnibus aliorum praedecessorum nostrorum constitutionibus de publicandis resignationibus huiusmodi hactenus editis et reformatis, quas omnes omnino abrogamus, ita tamen quod, in publicandis illis resignationibus et cessionibus, quae in manibus nostris hucusque factae et a nobis admissae sunt, et tempus ad eas publicandas iuxta dicti Pii praedecessoris constitutionem nondum effluxit, constitutio ipsa, quoad eas dumtaxat, integre observetur; necnon resignantium sive cedentium voluntatibus, conditionibus, protestationibus et clausulis, in ipsis et resignationibus et cessionibus seu procuratorum constitutionibus et mandatis ac alias, etiam ad praeservationem suorum iurium et significationem quod non aliter nec alio modo resignant seu cedunt, appositis, et quaecumque verborum vi, formula et multiplicatione expressis, necnon indultis, privilegiis et gratiis apostolicis, etiam praedictis cardinalibus, ac eorum et nostris familiaribus continuis commensalibus, necnon litterarum apostolicarum scriptoribus, abbreviatoribus ceterisque Romanae Curiae officialibus, et ex quibusvis causis quomodocumque concessis et confirmatis, quae omnia etiam tollimus et annullamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 10. Ut autem praesentes amplius innotescant, volumus ut earum exemplis, etiam impressis, notarii publici manu subscriptis, et sigillo personae in dignitate

Clausula de rogatoria.

Exemplorum fides.

Forma admittendi et publicandi resignationes, quae fiunt coram ordinariis vel legatis

Poenae inobedientium.

ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique, in iudicio et extra illud, adhibeatur quae adhiberetur eisdem praesentibus, si forent exhibitae vel ostensae. Mandamusque illas in librum quinternum appellatum Cancellariae Apostolicae, ad perpetuam rei memoriam, de more referri.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis dominicae millesimo quingentesimo octuagesimo quarto, nonis ianuarii, pontificatus nostri anno XII.

Publicatio Anno a Nativitate Domini MDLXXXIV, indict. XII, die vero XIX mensis ianuarii, pontificatus sanctissimi in Christo patris et D. N. D. Gregorii divina providentia Papae XIII anno XII, retroscriptae litterae apostolicae affixae et publicatae fuerunt in valvis seu portis ecclesiarum S. Ioannis Lateranensis et Principis Apostolorum de Urbe, necnon in valvis Cancellariae Apostolicae et in acie Campi Florae, per nos Io. Freile et Nicolaum Taglietum, cursores.

Claudius Mongeat, mag. cursorum.
Dat. die 5 ianuarii 1584, pont. anno XII.

CLVI.

Maior sacri eremi Camaldulensis potest, quando sibi expedire videtur, conferre Eremitis sibi in eremo subiectis quatuor ord. minores; et cardinales episcopi ad dictum eremum accedentes possunt, etiam extra tempora et non servatis interstitiis, sacros ordines eisdem conferre, si ipsi maiori idonei videntur 1.

Gregorius Papa XIII.

Dilecte fili, salutem et apostolicam benedictionem.

Cum interna quies fratrum Eremitarum eremi Camaldulensis Aretinae dioe-

cesis, ad quam consequendam ipsi fratres Eremitae deserti loca petierunt, non parum soleat perturbari quando ad ordines sacros suscipiendos foras exeunt.

§ 1. Nos, hinc incommodo providere volentes, tibi, ut quando expedire videbitur, quatuor minores, necnon S. R. E. cardinalibus, qui ad dictum eremum pro tempore accesserint, si episcopi fuerint, ut omnes sacros, etiam presbyteratus, ordines, etiam extra tempora a iure statuta, et non servatis interstitiis, fratribus Eremitis praedictis, dummodo ad id iudicio tuo idonei existant, super quo conscientiam tuam oneramus, conferre, ipsisque fratribus Eremitis illos recipere libere et licite valeant, apostolica auctoritate, tenore praesentium, facultatem concedimus.

§ 2. Non obstantibus synodalis, provincialis et generalis conciliorum ac quibusvis constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, die VII ianuarii MDLXXXIV, pontificatus nostri anno XII.

Dat. die 7 ianuarii 1584, pontif. anno XII.

CLVII.

Erectio hospitalis pro natione Maronitarum in Urbe 1.

Gregorius episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Salvatoris nostri Iesu Christi, qui nos ad pietatis cultum et caritatis zelum quotidianis eius per totum in hoc orbe progressum exemplis hortatus est, vices, licet immeriti, gerentes in terris, in eam curam cogitationemque nos propensius incum-

1 Ex Regest. in Secret. Brevium.

bere decet, per quam provisionis nostrae ministerio debita hospitalitas erga cunctos christifideles, praesertim pauperes ex remotissimis provinciis ad hanc Urbem, veluti devotionis omnium nationum portum, confluentes, exerceatur, illisque gratuita subsidia impendantur.

Causa erectionis hospitalis, necnon constitutionis eadem.

§ 1. Cum itaque, sicut accepimus, Maronitarum natio, quos infideles et schismatici ac alii christiani nominis hostes undique circumstant, in catholicae fidei sinceritate, S. R. E. obedientia et devotione a multis saeculis persistat, quin etiam eidem Romanae Ecclesiae, in omnibus fidei articulis sibi per visitatores de gremio presbyterorum Societatis Iesu illuc transmissos propositis, se conformet, et multo huius nationis indigenae, devotionis zelo permoti, ad ipsam Urbem accedere consueverint; nos, nationem huiusmodi, ut eius erga nos et Sedem Apostolicam devotio per amplius augeatur, piaevoluntatis affectu prosequi, et illius indigenis praefatis de peculiari loco, in quo caritative recipi et confoveri possint, providere volentes, parochialem ecclesiam S. Ioannis de Ficoria, regionis Trivii de Urbe, quae alias a felicis recordationis Pio Papa V, praedecessore nostro, parochiali ecclesiae S. Andreae de la Fratta eiusdem regionis, apostolica auctoritate, unita, annexa et incorporata existit, cum suis domibus, aedificiis, hortis, hortalicis et aliis membris et pertinentiis eidem ecclesiae Sancti Ioannis contiguas, huic usui satis amplam et commodam fore iudicamus, proinde unionis, annexionis et incorporationis huiusmodi tenores praesentibus pro expressis habentes, motu proprio, non ad ipsius nationis vel alterius pro ea nobis super hoc oblatae petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione et certa scientia nostra, deque apostolicae potestatis plenitudine, unionem, annexionem et incorporationem huiusmodi, apostolica

auctoritate, tenore praesentium, dissolvimus; et in ipsa ecclesia Sancti Ioannis nomen, titulum, denominationem et essentialiam parochialis ecclesiae, etiam perpetuo, supprimimus et extinguimus, ab eaque omnimodam curam animarum illius parochianorum, necnon omnia et singula eiusdem ecclesiae Sancti Ioannis fructus, redditus, proventus, iura, obventiones et emolumenta, si quae sint, exceptis dumtaxat et salvis remanentibus eidem ecclesiae S. Ioannis illius domibus, aedificiis, hortis, hortalicis, membris et pertinentiis praefatis, eorumque situ et ambitu, ex quibus triginta scuta monetae vel circa annuatim percipi consueverunt, et pro quibus dictae ecclesiae Sancti Andreae aequivalentes recompensas in tot locis montium non vacabilium annui redditus triginta scutorum monetae, iulis decem pro quolibet scuto huiusmodi computatis, dicta auctoritate similiter perpetuo concessimus et assignavimus, una cum dictis parochianis et sepulturae aliisque iuribus parochialibus universis, eisdem auctoritate et tenore, itidem perpetuo abdicamus, dismembramus et separamus, illaque sic abdicata, dismembrata et separata ad eandem ecclesiam Sancti Andreae illiusque rectorem nunc et pro tempore existentem transferimus.

§ 2. Necnon apud ecclesiam S. Ioannis ac in illius domibus, aedificiis, hortis, hortalicis, membris et pertinentiis huiusmodi unum hospitale, in quo pauperes peregrini Maronitae et alii eiusdem nationis indigenae ad dictam Urbem confluentes, iuxta ordinationem pro tempore existentis rectoris ipsius hospitalis desuper faciendam, recipi et caritative tractari ac confoveri debeant, auctoritate et tenore similibus, etiam perpetuo, erigimus et instituimus, illique sic erecto et instituto eandem ecclesiam S. Ioannis sine cura effectam, sive per dissolutionem unionis,

Erectio hospitalis Maronitarum.

annexionis et incorporationis huiusmodi, sive alias quavis modo, quem, etiam si ex illo quavis generalis reservatio, etiam in corpore iuris clausa, resultat, praesentibus haberi volumus pro expresso, et ex cuiuscumque persona, seu per liberam resignationem cuiusvis de illa in Romana Curia vel extra eam, etiam coram notario publico et testibus, sponte factam, aut assequutionem alterius beneficii ecclesiastici, quavis auctoritate collati, vacet, etiam si tanto tempore vacaverit, quod eius collatio, iuxta Lateranensis statuta concilii, ad Sedem praedictam legitime devoluta; ipsaque ecclesia S. Ioannis dispositioni apostolicae specialiter vel per dissolutionem unionis, annexionis et incorporationis huiusmodi aut alias generaliter reservata existat, illiusque collatio, provisio et quavis alia dispositio ad aliquem ex eiusdem S. R. E. cardinalibus, ratione ecclesiae sibi pro titulo seu denominatione sui cardinalatus assignatae, pertineat, et super ea inter aliquos lis, cuius statum praesentibus similiter haberi volumus pro expresso, pendeat indecisa, cum domibus, aedificiis, hortis, hortaliis, membris et pertinentiis, eorumque situ et ambitu huiusmodi, in perpetuum concedimus et assignamus: ita quod liceat ipsius hospitalis rectori et administratoribus pro tempore existentibus illorum omnium corporalem possessionem, per se vel alium seu alios, propria auctoritate, etiam absque iudicis mandato vel decreto, libere apprehendere et perpetuo retinere, fructusque redditus et proventus, iura, obventiones et emolumenta eorumdem in hospitalis ac ecclesiae Sancti Ioannis huiusmodi usus, utilitatem et necessitatem convertere.

Servitium in ecclesia constituitur.

§ 3. Necnon eidem ecclesiae S. Ioannis per unum vel plures sacerdotes idoneos, a vicario dictae Urbis approbandos, in divinis deserviri facere, seu etiam in

ea tot, quot ipsis videbitur, monachos Ordinis S. Antonii primi eremita, sub monastica disciplina ac ecclesiae Maronitarum praesulis pro tempore existentis obedientia degentes, qui ibidem missas et alia divina officia idioma Arabico et Caldaico celebrent, introducere, cuiusvis licentia desuper minime requisita.

§ 4. Insuper praedictum hospitale et personas in eo pro tempore degentes illorumque administratores, officiales et ministros, ac ipsius hospitalis res et bona mobilia et immobilia, praesentia et futura, cuiuscumque qualitatis et quantitatis, ac ubicumque locorum, etiam in dicta Urbe, fuerint, ab omni iurisdictione, correctione, visitatione, dominio, superioritate et potestate pro tempore existentis vicarii, senatoris, conservatorum et reformatorum dictae Urbis, ac gubernatorum locorum, aliorumque iudicum et officialium quorumcumque in ipsa Urbe vel alias constitutorum.

§ 5. Necnon idem hospitale in propriis eius rebus et bonis, ac alias cum ipso contrahentes a solutione et exactione omnium et singulorum pedagiorum, gabellarum, bolletinorum, decimarum et aliorum quorumcumque, tam ordinariorum quam extraordinariorum, onerum, ex quacumque causa impositorum et imponendorum eximimus et liberamus, ac sub beati Petri et dictae Sedis atque nostra protectione suscipimus, nobisque et eidem Sedi immediate subiicimus; ac dilectum filium nostrum Antonium tituli Sancti Eusebii presbyterum cardinalem Caraffam nuncupatum, eiusdem hospitalis protectorem et defensorem, cuius consilio et ope omnino supradicta et alia ad ipsius hospitalis illiusque bonorum, rerum et iurium, tam spiritualium quam temporalium, salubrem directionem, administrationem, ac personarum in eo receptionem et directionem, eorumque qualitates, pertinen-

Exemptio hospitalis a visitatione

Exemptio a quocumque onere.

tia et alias quomodolibet necessaria agantur, statuatur et ordinentur, constituimus et deputamus; eidemque Antonio cardinali et pro tempore existenti ipsius hospitalis protectori administratores, rectores, oeconomos, advocatos, procuratores aliosque ministros et officiales hospitalis huiusmodi deputandi ac amovendi et alios illorum loco substituendi, necnon ordinationes et statuta quaecumque, licita tamen et honesta ac sacris canonibus et concilii Tridentini decretis non contraria, faciendi et edendi, ac illa, quoties pro rerum et temporum qualitate seu alias expedire videbitur, immutandi, corrigendi, moderandi et reformandi, ac alia ex integro condendi, quae, postquam edita, immutata, correctae, moderatae, reformatae et condita fuerint, eo ipso dicta apostolica auctoritate confirmata et approbata esse censeantur, ac ab omnibus, ad quos pro tempore spectabit, etiam sub poenis in contravenientes statuendis, observari debeant, plenam liberamque facultatem tribuimus.

Clausulae.

§ 6. Decernentes praemissa omnia ac praesentes litteras nullo umquam tempore, sive pro eo quod causae, propter quas haec omnia facta sunt, coram dicto vicario vel quocumque alio examinatae, verificatae et approbatae, ipsiusque ecclesiae Sancti Andreae rector et quicumque alii interesse habentes ad id vocati non fuerint, nec eisdem praemissis consenserint, sive alias ex quibusvis causis, de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae vel quocumque alio defectu notari, impugnari, retractari, seu etiam revocari, suspendi, restringi, limitari, aut in ius vel contraversionem vocari, seu ad iuris terminos reduci posse; aut sub ullis similibus vel dissimilibus gratiarum derogationibus aut aliis contrariis dispositionibus, sub quibuscumque tenoribus et formis et ex qua-

cumque causa pro tempore factis, comprehendendi, sed semper ab illis excepta, et quoties illae emanabunt, toties in pristinum statum restituta ac de novo concessa ac semper valida et efficacia fore et esse; nec non protectores, administratores et personas hospitalis huiusmodi pro tempore existentes ad praesentes litteras in Camera Apostolica, iuxta constitutionem piae memoriae Pii Papae IV, etiam praedecessoris nostri, sub data videlicet idibus augusti, pontificatus sui anno sexto, editam, infra tres menses ibi ad id praefixos, seu etiam postea ullo umquam tempore, praesentandum, intimandum, insinuandum vel registrari faciendum minime teneri, nec ad id ulla necessitate cogi posse, et nihilominus easdem praesentes litteras omnino valere et suffragari ac suos effectus sortiri. Sicque per quoscumque iudices ordinarios vel delegatos, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici auditores, ac eiusdem S. R. E. cardinales, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et diffiniri debere; irritum quoque et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 7. Non obstantibus praemissis, ac recolendae memoriae Bonifacii Papae VIII, similiter praedecessoris nostri, ac Lateranensis concilii ultimo celebrati, uniones perpetuas, nisi in casibus a iure permissis, fieri prohibentis, necnon, quatenus opus sit, nostris de non tollendo iure quaesito, unionibusque ad partes, vocatis quorum interest, committendis, ac exprimendo valore beneficii, etiam cui aliud uniretur, aliisque apostolicis constitutionibus; necnon Urbis, locorum et Camerae praedictorum, etiam iuramento, confirmatione apostolica vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus;

Derogatio contrarium.

privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis illis ac vicario, senatori, conservatoribus, reformatoribus, ordinariis, officialibus et iudicibus praedictis, necnon eiusdem S. R. E. camerario, dictaeque Camerae praesidentibus et clericis, ac quibusvis dohaneriis, commissariis et aliis personis ad exactionem pedagiorum et aliorum onerum praefatorum pro tempore deputatis, necnon populo Romano ac quorumcumque locorum gubernatoribus, universitatibus, communitatibus et hominibus, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriis alisque efficacioribus et insolitis, clausulis, necnon irritantibus et aliis decretis in genere vel in specie, etiam motu, scientia et potestatis plenitudine similibus, ac alias quomodolibet, etiam iteratis vicibus, concessis, approbatis et innovatis. Quibus omnibus, etiam si de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata, inserti forent praesentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, contrariis quibuscumque; aut si aliquis super provisionibus sibi faciendis de huiusmodi vel aliis beneficiis ecclesiasticis in illis partibus speciales vel generales dictae Sedis vel legatorum eius litteras impetrarit, etiam si per eas ad inhibitionem, reservationem et decretum vel alias quomodolibet sit processum, quas quidem litteras et processus habitos per easdem ac inde sequuta quaecumque ad dictam ecclesiam Sancti Ioannis volumus non extendi, sed nullum per hoc eis, quoad

asseccutionem beneficiorum aliorum, praedictum generari; et quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis et litteris apostolicis, quorumcumque tenoribus existant, per quae, praesentibus non expressa vel totaliter non inserta, effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, et de quibus quorumque totis tenoribus habenda sit de verbo ad verbum in nostris litteris mentio specialis. Proviso quod, propter posteriores concessionem et assignationem nostras praedictas, ecclesiam Sancti Ioannis huiusmodi debitis non fraudetur obsequiis, sed eius congrue supportentur onera consueta.

§ 8. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae dissolutionis, suppressionis, extinctionis, abdicationis, dismembrationis, separationis, translationis, erectionis, institutionis, concessionis, assignationis, exemptionis, liberationis, suspensionis, subiectionis, constitutionis, deputationis, tribuitionis, decreti, derogationis et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem etc.

Datum Romae apud S. Marcum, anno Incarnationis dominicae MDLXXXIV, idibus Ianuarii, pontificatus nostri anno XII.

Dat. die 13 Ian. 1584, pontif. anno XII.

CLVIII.

Confirmatio litterarum Clementis VI contra fabricantes falsam monetam in regno Franciae.

Gregorius episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

§ 1. Decet Romanum Pontificem ad ea ex officii sui debito propensius intendere, per quae adulterinae monetae usus, ambitiosa cupiditate passim introductus,

1 Ex Regest. in Secret. Brevium.

Sanctio poenalis

Exortum eius serie facti

censurarum et poenarum contra illius auctores antiquitus promulgatarum innovatione, valeat opportune coerceri. Sane, licet alias felicitis recordationis Clemens Papa VI, praedecessor noster, antea per eum accepto quod nonnulli, nullam habentes auctoritatem iuris vel consuetudinem seu privilegium monetam faciendi, illam false cudebant et fabricabant in regno Franciae et locis circumvicinis; alii vero monetam fabricatam sub signo tunc existentis Francorum regis studiose depravabant, praesertim a suo pondere argenti; quamplures etiam in locis circumvicinis, quibus de iure aut consuetudine seu privilegio competeat monetae fabricandae facultas, monetam suam regiae monetae, in signo, quantitate, rotunditate, figura, specie et forma, quantum poterant, similem insculpebant, constituebant et imponebant.

Continuatio expositionis facti.

§ 2. Et quamvis eorum moneta, ad usurpatam similitudinem huiusmodi sic fabricata, a iusto pondere argenti amore et consuetudine in regia moneta servari solito deficeret, simplices tamen et populares personae non habentes inter monetas tantum similitudinis peritiam discernendi, quotidie, ea occasione, in usu monetarum fallebant, recipientes monetas falso simulatas pro veris; et denique alii scienter falsas monetas extra regnum praescriptum emebant, et postea intra regnum ipsum portabant, vendebant et expendebant; vestigiis pie memoriae Ioannis Papae XXII, etiam praedecessoris nostri, tunc sui, inhaerendo, eos, qui praemissa moliri aut fabricare seu emere vel portare ad regnum praefatum scienter praesumebant, excommunicationis sententia innodaverit, absolutione praedictorum sibi et suis successoribus, praeterquam in mortis articulo, reservata.

§ 3. Nihilominus, sicut charissimi in Christo filii nostri Henrici, eorumdem

Francorum regis christianissimi, insinuatione nuper accepimus, in regno et locis praedictis avaritia omnium malorum radix ita mentes hominum excaecavit, ut multi, propriae salutis immemores, falsas et simulatas monetas huiusmodi, contra litterarum praedictarum ac etiam regionum edictorum tenorem, fabricare, emere et circumferre non vereantur, et exinde animae periculum et detrimentum afferant, ac publicam eius regni quietem perturbent, maximisque incommodis et difficultatibus involvant; ad funestam horum cupiditatem coercendam, propositas in eos antiquitus poenas ad usum, temporis diuturnitate forsitan obsoletum, revocare volentes, ipsius Henrici regis supplicationibus in hac parte inclinati, litteras Clementis praedecessoris huiusmodi cum censuris et poenis in eis contentis perpetuo approbamus et confirmamus, praesentisque scripti patrocinio communimus, ac etiam innovamus.

§ 4. Volentes ac decernentes quod praesentium transumptis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur quae adhiberetur eisdem praesentibus, si essent exhibitae vel ostensae. Et ne aliqui, sub praetextu quod notitia earundem praesentium ad eos non pervenerit, se excusare possint, quod transumpta et impressa huiusmodi, singulis cathedralium et metropolitanarum ecclesiarum dicti regni valvis affixa, vim et effectum verae et realis publicationis et intimationis earundem praesentium sortiantur, omnesque et singulos, quos illae concernunt, perinde afficiant, ac si singulariter et personaliter eis intimatae fuissent.

§ 5. Non obstantibus apostolicis, ac in provincialibus et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Causa constitutionis, et confirmatio litterarum Clementis VI.

Transumptorum Index.

Derogatio contrarium.

Sanctio poe-
nalis.

§ 6. Nulli etc. nostrae approbationis, confirmationis, communitio-
nis, voluntatis et decreti infringere etc.
Si quis etc.

Datum Tusculi, anno Incarnationis
dominicæ millesimo quingentesimo octua-
gesimo quarto, quinto idus februarii, pon-
tificatus nostri anno XII.

Dat. die 9 febr. 1584, pontif. anno XII.

CLIX.

*Erectio collegii Societatis Iesu
Rigae in partibus Poloniae 1.*

Gregorius episcopus, servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.

Immensa Dei providentia, a qua om-
nium bonorum operatio procedit, ea
in suorum fidelium animis frequenter
ingerit, quae ad christianae religionis
instaurationem et propagationem, publi-
camque utilitatem et salutem sunt maxi-
me profutura. Unde nos, quibus cura et
salus dominici gregis divinitus est com-
missa, ipsorum fidelium, praesertim ca-
tholicorum regum, vota in id tendentia
ex intimo cordis affectu libenter promo-
vemus, et desuper officii nostri partes
favorabiliter interponimus, prout rerum
locorumque circumstantiis debite pensa-
tis, conspicimus in Domino salubriter
expedire.

§ 1. Sane charissimus in Christo filius
noster Stephanus, Poloniae rex illustris,
suo et dilecti filii Claudii Aquavivae, praepo-
siti generalis Societatis Iesu, nominibus,
nobis nuper exponi fecit quod, cum in
plerisque regionibus et provinciis tempo-
rali dominio dicti Stephani regis subie-
ctis pestifera haeresum et impiorum dog-
matum contagio longe lateque grassetur,

1 Ex Regest. in Secret. Brevium.

et divini nominis veraeque fidei et reli-
gionis cultus passim prolaboratur; ipse
autem Stephanus rex in eam curam ac
cogitationem, per quam errorum huius-
modi caligo depelli, fidesque et religio
ipsa, unde vera salus atque etiam omnis
spes redemptionis nostrae pendet, ibidem
restaurari et fulciri valeat, sedulo incum-
bens, nulla commodiori ratione id succe-
dere posse speret, quam ut aliqua colle-
gia clericorum et presbyterorum regula-
rium eiusdem Societatis, qui laboriosam
et indefessam operam in agro dominico
colendo vepribusque purgando, inter
ceteros illius cultores, cum multiplici fru-
ctu, diutim praestare non cessant, in diver-
sis regnorum et provinciarum praedicta-
rum locis, praesertim ab eo e Moskovi-
tarum potestate nuper recuperatis, pro-
pagentur.

§ 2. Porro inter profligati status eccle-
siastici huiusmodi reliquias, monasterium
monialium Sanctae Mariae Magdalenae Ri-
gensis, Cisterciensis Ordinis, a duabus dum-
taxat sanctimonialibus, centesimum suae
aetatis annum vel circa agentibus et omnino
decrepitis, nec ullas sui Ordinis sectatri-
ces habentibus, inhabitatum, ac proximae
desolationi obnoxium, necnon, quae a tem-
pore memoriam hominum excedente re-
ctore caret, dictoque monasterio contigua
et forsitan illius membrum existit seu ab
eo dependet, ecclesia Sancti Iacobi ad
usum ipsorum clericorum seu presbyte-
rorum regularium, expetentibus id maxi-
me praedictis duabus monialibus super-
stitibus, plurimum apta et commoda fore
noscantur, praefatus Stephanus rex nomi-
nibus praedictis nobis humiliter suppli-
cari fecit ut monasterium praedictum, ac
in eo dictum Ordinem omnemque illius
statum, dependentiam et essentiam regu-
lares suppressere et extinguere, necnon
in illo eiusque domibus, aedificiis et adhae-
rentiis unum collegium clericorum seu

presbyterorum regularium eiusdem Socie-
tatis erigere et instituere, ac alia infra-
scripta concedere de benignitate aposto-
lica dignaremur.

Erectio colle-
gii praefati.

§ 3. Nos igitur, qui dudum inter alia
volumus quod petentes beneficia eccle-
siastica aliis uniri tenerentur exprimere
verum annum valorem, secundum com-
munem aestimationem, etiam beneficii cui
aliud uniri peteretur, alioquin unio non
valeret, et semper in unionibus commis-
sio fieret ad partes, vocatis quorum inte-
resset, religiosum et fervens dicti Ste-
phani regis in hoc opere aggrediendo stu-
dium propensae voluntatis affectu prose-
qui volentes, ipsosque Stephanum regem
et Claudium praepositum ac eorum quem-
libet a quibusvis excommunicationis, sus-
pensionis et interdicti aliisque ecclesiasti-
cis sententiis, censuris et poenis, a iure
vel ab homine, quavis occasione vel causa,
latis, si quibus quomodolibet innodatus
existit, ad effectum praesentium dumtaxat
consequendum, harum serie absol-
ventes et absolutum fore censentes, necnon
fructuum, reddituum et proventuum mona-
sterii et ecclesiae S. Iacobi huiusmodi ac
eis annexorum veros annuos valores, illo-
rumque omnium et singulorum bonorum et
rerum qualitates, situationes, confines, voca-
bula et denominationes praesentibus pro ex-
pressis habentes, huiusmodi supplicationi-
bus inclinati, monasterium praedictum, ac
in eo dictum Ordinem omnemque illius sta-
tum, dependentiam et essentiam regulares,
apostolica auctoritate, tenore praesentium,
supprimimus et extinguimus; necnon in
illo eiusque domibus, aedificiis et adhae-
rentiis unum collegium clericorum seu
presbyterorum regularium Societatis hu-
iusmodi, per unum rectorem, iuxta ipsius
Societatis pium institutum, regendum et
administrandum, cum omnibus privile-
giis, immunitatibus, praerogativis, favo-
ribus ceterisque tam spiritualibus quam

temporalibus gratis, quibus alia eiusdem
Societatis collegia, illorumque rectores,
clerici, presbyteri et aliae personae quo-
modolibet utuntur, potiuntur et gaudent,
ac uti, potiri et gaudere possunt vel consue-
verunt aut in futurum poterunt, auctoritate
et tenore praedictis, etiam perpetuo, eri-
gimus et instituimus.

§ 4. Illique sic erecto et instituto, pro
cius dote ac onerum, eidem pro tempore
incumbentium supportatione, dictam ec-
clesiam S. Iacobi, cum omnibus et singu-
lis illius dictique suppressi monasterii am-
bitu, circuitu, domibus, aedificiis, mem-
bris, adhaerentiis, annexis, villis, praediis,
terris, agris, possessionibus, insulis, fun-
dis, vineis, censibus, iurisdictionibus, silvis,
pascuis, hortalicis, decimis, fructibus, re-
ditibus, proventibus, iuribus, actionibus, ob-
ventionibus, emolumentis, pertinentiis cete-
risque mobilibus, immobilibus et semoven-
tibus ac etiam fendalibus et allodialibus, tam
intus quam extra civitatem Rigensem, ubi-
libet, etiam in Livonia et Curlandia seu Se-
migalea, constitutis, et tam ex fundatione
quam dicti Sebastiani eiusque praedecesso-
rum Poloniae regum necnon ecclesiae Rigen-
sis praesulum et administratorum ac alio-
rum quorumcumque dotatione, donatione,
largitione, concessione vel alias quocum-
que iure, titulo et causa, ad monasterium
suppressum et ecclesiam S. Iacobi huus-
modi spectantibus et pertinentibus, et
praesertim eidem suppresso monasterio,
non ita pridem ab ipso Sebastiano rege
restitutis, eorumque proprietate et domi-
nio, cuiuscumque qualitatis, quantitatis,
pretii et valoris annui sint, et in quibus-
cumque rebus, etiam rei vocabulo latis-
sime sumpto, consistant, ita quod liceat
ipsius collegii rectori pro tempore exi-
stenti illorum omnium corporalem pos-
sessionem, per se vel alium seu alios,
dicti collegii nomine, propria auctoritate,
etiam absque iudicis mandato vel decreto,

Designatio do-
tis pro ipsius
supportatione.

libere apprehendere et perpetuo retinere, eorumque fructus, redditus, proventus, iura, obventiones et emolumenta quaecumque in eiusdem collegii usus, utilitatem et necessitatem convertere, dioecesanii loci vel cuiusvis alterius licentia desuper minime requisita. Cum hoc tamen quod dictis duabus monialibus, quoad vixerint, in aliqua dictorum aedificiorum parte interiori, et a corpore ipsius collegii distincta, vel alibi de congrua habitatione ac omnibus rebus ad quotidianum usum et victum necessariis ab ipso rectore provideatur.

Animaquam cura iulogitur.

§ 5. Praeterea, ex quo clerici et presbyteri regulares huiusmodi, nedum in iuventute bonis moribus salutaribusque scientiis et disciplinis ornanda et imbuenda, verum etiam in concionibus habendis aliisque fructuosis dictae Societatis ministeriis assidue occupati, particulari curae animarum eorum fidelium, qui in dicta civitate et finitimis locis per misericordiam Dei ad fidei et religionis cultum huiusmodi pro tempore reducentur, exercitio, nec per otium vacare, nec per institutum eorum id amplecti possint, nec adhuc ibidem rectores aut pastores, minusque parochiales ecclesiae vel alia ecclesiastica loca pro exercitio curae huiusmodi instituta reperiantur, praefatus rector unum vel plures vicarios idoneos, ad eius liberum nutum quaecumque et quavis causa subsistente, super quo eius conscientia oneramus, amovibiles, qui curam animarum huiusmodi et alia parochialia officia exercent, deputare, eisque locum et domicilium congruum in ipsius suppressi vel praefata S. Iacobi ecclesiis, earum domibus seu prope in loco decenti pro dictis parochialibus officiis obeundis, et eorum commoda habitatione; necnon ex ipsius collegii fructibus et proventus, cum primum ipse rector eis frui libere coeperit, vel, pro suo arbitratu,

aliunde portionem annuam, quae ad dictorum vicariorum sustentationem ipsius rectoris iudicio sufficiat, assignare debeat, donec Rigensi ecclesiae de episcopo sit provisum, qui vicariosive parochos curae animarum praeficiat, ac cuius seu regis munificentia vel alias quomodo libet eisdem vicariis de aliis loco, domicilio, subsidio et ecclesia prospectum sit; quo casu, si rectori praefato ita visum fuerit, praefati vicarii eidem collegio liberum usum tam suppressi monasterii quam S. Iacobi ecclesiarum huiusmodi earumque domorum et locorum relinquere et inde secedere teneantur, et interim ipsi vicarii in bonis et rebus eiusdem collegii nullatenus se intromittere, nec quicquam in suppressi monasterii et S. Iacobi ecclesiis, earumdem domibus et locis huiusmodi, nisi secundum rectoris praedicti directionem, innovare possint, eisdem auctoritate et tenore, similiter perpetuo unius, annectimus et incorporamus, ac etiam applicamus et appropriamus.

§ 6. Decernentes suppressionem, extinctionem, erectionem, institutionem, unionem, annexionem, incorporationem, applicationem et appropriationem ac alia praemissa, praesentesque litteras nullo unquam tempore, sive pro eo quod causae, propter quas haec omnia facta sunt, coram loci ordinario, etiam tamquam a Sede praefata delegato examinatae, verificatae et approbatae, ac interesse forsitan habentes ad hoc vocati non fuerint, nec desuper consensum suum praestiterint, sive alias ex quibusvis causis, de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio seu intentionis nostrae vel quocumque alio defectu notari, impugnari, retractari, seu in ius vel controversiam vocari, aut aliis contrariis dispositionibus, sub quibuscumque tenoribus, et formis aut ex quacumque causa pro tempore factis,

Clausulae.

comprehendi, sed semper ab illis excepta, et quoties illae emanabunt, toties in pristinum statum restituta et de novo concessa, semperque valida et efficacia esse et fore, ac suos plenarios effectus sortiri; sicque per quoscumque iudices, etiam commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. cardinales ac causarum Palatii Apostolici auditores, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere; necnon irritum et inane quidquid secus super hisa quocumque, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§ 7. Non obstantibus priori voluntate nostra praefata, et Lateranensis concilii novissime celebrati, uniones perpetuas, nisi in casibus a iure permissis, fieri prohibentis, ac si opus sit nostra de non tollendo iure quaesito, aliisque apostolicis necnon in provincialibus et synodalibus conciliis editis, specialibus vel generalibus, constitutionibus et ordinationibus; ac suppressi monasterii et Ordinis praefatorum, iuramento, confirmatione apostolica vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, illis eorumque superioribus et personis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriis derogatoriis aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis, clausulis, necnon irritantibus et aliis decretis, in genere vel in specie, etiam motu proprio et expressa scientia, ac de apostolicae potestatis plenitudine, etiam iteratis vicibus concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus, etiam si, pro illorum sufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio ha-

benda, aut aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 8. Proviso quod, propter unionem, annexionem et incorporationem nostras huiusmodi, dicta ecclesia Sancti Iacobi debitis non fraudetur obsequiis, et animarum cura, si quae illi immineat, nullatenus negligatur, sed eius congrue supportentur onera consueta.

Exceptio.

§ 9. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae absolutionis, suppressionis, extinctionis, erectionis, institutionis, unionis, annexionis, incorporationis, decreti et derogationis infringere. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursum.

Sanctio poenalis.

Datum Romae apud Sanctum Marcum, anno Incarnationis dominicae millesimo quingentesimo octuagesimo quarto, kalendis martii, pontificatus nostri anno XII.

Dat. die 4 martii 1584, pontif. anno XII.

CLX.

Constitutiones collegii Germanici ¹.

Gregorius Papa XIII, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam

Ex collegio Germanico, quod superioribus annis in Urbe constituimus, magnisque hucusque sumptibus auximus et locupletavimus, religionis christianae, praesertimque charissimae nobis Germanicae nationis, cuius causa initio institutum est, magna cum animi nostri voluptate, iam fructus consequuntur non mediocres. Unde magis in dies invitamur ut studiosius in

Exordium.

¹ Ex Regest. in Secret. Brevium.

eam curam incumbamus: frustra tamen a nobis suscepta esse omnia satis intelligimus, nisi illud, quemadmodum optimis disciplinis et sacra praesertim theologiae doctrina curamus imbuendum, ita etiam salubribus institutis communicamus, ut iuvenes in ipsum cooptati, normam aliquam habeant, ad cuius praescriptionem, et ipsi suas dirigant actiones, et superiores omnia suorum momenta perpendant officiorum; aetasque illa lubrica ac saepe prolapsa, cuius iter cognitum est perdifficile, in circumscripto ei a nobis virtutis curriculo se exercens, suam modestiam probet et continentiam, paternisque nostris monitis innitens, et monstratam semitam assidue tenens, ad propositam gloriae palmam, non illam quidem corruptibilem, sed aeternam, inoffenso cursu deferatur.

Causam constitutionis adnotatae, et constitutiones pro collegio Germanico.

§ 1. Quare, motu proprio certaue nostra scientia, in perpetuum statuimus et ordinamus ut, pro subveniendis spiritualibus Germaniae necessitatibus, quo collegii institutio spectat, in opportunis ipsius Germaniae locis, viri aliqui pii et prudentes constituentur, qui praeclarae indolis iuvenes conquirant, examinatosque collegio proponant, ex quibus collegii superiores optimos quosque diligenter. Sint etiam Romae tres examinatores, qui coram rectore collegii iuvenes examinent, eosque iuramento, quod tamen, si superioribus minime necessarium videbitur, possit remitti, approbent aut reproben. Debent autem viri religiosi et ecclesiastica beneficia iam obtinentes aliis praeferrere.

Ex quibus Germaniae provinciarum deligendi sint alumni.

§ 2. Iuvenes vero in hoc collegium admittendi, ex superiore Germania, Westphalia, Saxonia, Prussia, Rheno atque ex regno Hungariae, ut hucusque factum est, accipiantur: oportet enim ex Germania provinciisque praedictis centum alumnos, quod in aliis litteris apostolicis

fuit expressum, in collegio esse. Si vero aliqua collegii loca vacua remanebunt, ea poterunt ex aquilonaribus provinciis, haeresi etiam infectis, expleri, modo iuvenes ex his provinciis valde sint idonei, protectoresque et superiores eorum admissionem catholicae Ecclesiae utilem fore iudicaverint et necessariam. Nemo tamen ex quacumque gente aut provincia admittatur, qui, studiis absolutis et sacris ordinibus susceptis, certum locum non habuerit, ad quem se recipiat et in quo boni et eruditi sacerdotis munere perfungatur.

Qualitates alumnorum.

§ 3. Omnes legitimo matrimonio sint nati, bona fama commendati, sano praeterea sint corpore, lingua minime impedita, et aspectu non deformi, nullius religionis desertores, Latinae et Germanicae linguae periti, nihil Romae negotii aut litium habentes, sint etiam aetatis maturae, viginti circiter annos nati. Quod si fuerint nobiles, quique in superiori Germaniae cathedralibus ecclesiis admitti consueverunt, tunc ad minimum sexdecim annos attingant, et grammaticam scientiam, ceteri omnes ad theologica vel philosophica sint idonei; ignoti, amplumque de vita et moribus testimonium non habentes, vel qui extra Germaniam in aulis aut Universitatibus vixerunt, aut vagi, cuius domino inservientes, ingenitam germanicam illam simplicitatem amiserunt, ad hanc disciplinam idoneos non iudicamus, eosque ab ingressu collegii reiecimus, quod collegii praedicti superiores observabunt in eis omnibus, quos ad hoc vitae institutum minime aptos esse cognoverint. Verum qui bonae fuerint indolis, nullumque huiusmodi habuerint impedimentum, post legitimum examen, a praeposito generali recipi poterunt, iis, qui defectum patientur, reiectis, qui omnino admitti non debeant, nisi gravis aliqua causa intercedat, et de unanimi omnium protec-

torum et superiorum consensu; paterna vero praepositi generalis in hoc maxime se ostendat sollicitudo, ut omnes Germaniae dioeceses, pro singularum necessitate et amplitudine, iuventur, ex eisque quot poterunt in collegii loca distribuatur, quae distributio mutari poterit, ut se mutabit Germaniae status, et animarum salus postulaverit. Si qua vero in dioecesi non reperiantur ad hanc institutionem idonei, iuvenes alii ex finitima aut alia provincia deligantur, qui, in collegio instituti, ad desolatam eiusmodi ecclesias exemplo et doctrina sublevandas, postea dimittantur; plures autem non recipiantur, quam quot superiorum iudicio atque experientia in collegio praedicto poterunt commode sustentari.

Iuramentum ab alumnis praestandum.

§ 4. Antequam collegio quisquam admittatur, vel in fine sex primorum mensium, in superiorum manibus iusiurandum dare debeat velle se statum ecclesiasticum amplecti, et ad omnes sacros et presbyteratus ordines, cum visum fuerit superioribus, promoveri, cumque iidem mandaverint, in patriam statim reversurum, iuris civilis aut medicinae studia non professurum, aliam rationem vitae, aulicam praesertim, non sectaturum, sed continuo, ubi a collegio dimissus fuerit, in Germaniam ad iuvandas animas remigraturum, etiam ante constitutum studiis ordinarium terminum, si ita animarum saluti conducere aut pro collegii commodo superioribus videbitur expedire. Iuret etiam se collegii instituta secundum superiorum interpretationem observaturum, nec a communi omnium alumnorum vivendi ratione discessurum.

Quibus maxime operam dare debeant.

§ 5. Postquam autem praedicti in collegium fuerint recepti, christianam pietatem et Dei timorem primum, et summum religionis studium sibi esse propositum in animum inducant; inde enim salutaris et vera initium habet sapientia.

Bull. Rom. Vol. VIII.

57

Quare statim pietatis et ecclesiasticae vitae fundamenta iaciant; vocationem, quam Deus illis impertiri dignatus est, etiam atque etiam considerent; generalem totius vitae confessionem instituant. Divinum officium recitare et coelestia meditari discant, catechismo studeant, iisque in domo Dei et in choro, quae a clericis peragenda sunt, diligenter assuescant, atque id genus alia, quibus novi alumni perdiscendis dies ut minimum quadraginta impendant; nec, antequam in his se bene exercuerint, alumnorum veste induantur aut ad disciplinarum studia mittantur, etiamsi nobiles fuerint aut religiosi et in sacerdotio constituti.

Tempus et probationis ratio.

§ 6. Sex item menses cuique tribuantur, quibus an in collegio perseverare, institutionemque huiusmodi observare et propositum ad finem perducere velint, secum deliberent, et tantum pecuniae penes collegii ministros deponant, quantum, infra sex menses aut post studiorum cursum discedentibus, ad reditum in patriam sufficiat, ne collegium viaticis gravetur; pauperum tamen ratio habeatur, quae sex mensium praescriptio ad novorum alumnorum probationem concessorum superiores non arctabit quo minus, si deprehenderit iuvenes ad huiusmodi disciplinam ad sacrosque ordines parum aptos, eos intra sex menses praedictos sine mora possint dimittere. Nemo enim hoc in collegio est alendus, qui sine spe solidi in pietate fundamenti hinc videatur discessurus, ne forte malus pravi unius alumni exitus ea destruat, quae multorum in religione et pietate profectus aedificaverit; neque enim, quibus severitate poenarum opus est coercendis, digni sunt huius vitae instituto, tantum igitur retineri eos volumus, qui, sua sponte et amore virtutis, pietatis litterarumque studio vacabunt.

§ 7. Omnes in collegio fraterna chari-

Eisdem legibus omnes vivere debent. eisdem legibus vivant, eadem praecepta servant, sive nobiles sive

sacerdotes sint; omnium etiam religiosorum idem sit victus et vestitus, honestus tamen et personis ecclesiasticis superiorum iudicio conveniens; et ut (quod intendimus) spirituale aedificium ad culmen, Deo dante, perducatur, statuatur ante omnia fundamenta pietatis. Itaque sacramentorum pius et assiduus usus conservetur, singulisque mensibus solemnibusque festis ac dominicis Adventus et Quadragesimae, omnes, constitutis per superiores sacerdotibus delicta confessi, nisi legitimum intercedat impedimentum, communicent; quotidie missam audiant; et mane, antequam studiis operam dare incipiant, dimidiatam horam pie meditationi impendant; et vesperi, antequam cubitum eant, quartam horae partem litanis et discutiendae conscientiae tribuant; et si quis officium ecclesiasticum recitare debet, id aliis horis absolvat; sacerdotes missae sacrificium frequentius Deo offerant, in quo peragendo non minus dimidiata hora insistant; pie quoque consuetudines nascentis collegii omnes praescribantur, et posteris observandae proponantur.

Magistri rerum spiritualium. § 8. Praeter constitutos per superiores collegii confessarios, sint in tanta multitudine aliqui rerum spiritualium magistri, qui pietatis disciplinam primum quidem novis alumni, deinde etiam adultis ceterisque omnibus accuratissime tradant; quod si tales magistri ex ipsa Societate deligi non potuerint, optimi quique ex ipsis alumni assumantur, qui, ab omni cura omnino vacui, hoc tantum munus sollicitè subeant; alumni vero studiis quidem addicti, in pietate vero desidiosi, quique suis moribus alios ab ardenti pietatis studio tepefecerint aut quomodolibet averterint, vel a rectis superiorum consiliis aut obedientia abduxerint, vel huius-

modi facere tentaverint, statim a collegio dimittantur.

§ 9. Festis diebus domi se contineant, orationi, pie lectioni, divinis officiis, sacris caeremoniis perdiscendis et exercendis dent operam. Quod si superioribus incommodum videretur omnibus diebus festis totum divinum officium decantare, in solemnioribus tamen diebus et dominicis Adventus, Quadragesimae, et in diebus festis Beatissimae Virginis Mariae, Sanctorum Omnium, Apostolorum et Angelorum partim decantetur, partim distincte et devote sine cantu recitetur.

§ 10. At cum autumnitempore a lectionibus vacant, tum maxime in divinis officiis perdiscendis et cantandis, ut superioribus videbitur, sese exercent; in quo tamen ne remissius aut indulgentius agatur, rectoris conscientiam oneramus. Eo quoque tempore aut alio, cum studia intermittuntur, ea doceri curent, quae celebrando missae sacrificio sunt accommodata, praesertim hostias et corporalia parare; diebusque festis nulla umquam litteraria exercitatio aut divinum officium aut ecclesiarum curam quomodolibet interrumpat seu impediatur; beneficiorum in collegium a Dei benignitate collatorum memoriam pie colant, memoresque sint bene de collegio praedicto et de se meritorum et superiorum praecipue defunctorum, quorum nomina in ecclesiarum suarum sacratio aut in choro descripta habebunt; proque iis, qui maiore fuerint in se usi beneficentia, anniversaria sacra perpetuo solemniter fiant, singulisque hebdomadis pro illis orationes et sacrificia Deo offerantur.

§ 11. Alumni morientes, et in ipso agone et ab hora transitus usque ad horam sepulturae, fraternis alumnorum obsequiis atque orationibus adiuventur, quorum funeri omnes intersint, et intra octo dies exequiae illis pie persolvantur. Quando

Festorum sanctificatio.

Alumnorum exercitia tempore vacationum.

Obsequia alumnis morientibus praestanda.

autem contigerit aliquem ex cardinalibus protectoribus decedere evita, triduo orationes et sacrificia pro illius anima Deo offerantur, cuius misericordia pro futuro protectore rogetur, ut talem dignetur nobis aut pro tempore futuris Romanis Pontificibus suggerere, qui tantum opus amplecti velit, et quam maxima poterit charitate tueri.

Alumni promoveri poterunt ad sacros ordines, etiam sine litteris dimissorialibus.

§ 12. Qui ex alumni, superiorum iudicio, in pietatis studio et ecclesiasticis functionibus bene fuerint versati, ad omnes sacros, etiam presbyteratus, ordines promoveantur, etiam sine litteris dimissorialibus suorum ordinariorum, et sine titulo beneficii aut patrimonii, etiam extralegitima ordinationum tempora; antequam vero sacris ordinibus initientur, in spiritualibus exercitiis et piis meditationibus per dies, ut minimum, quindecim contineantur; unoque anno, antequam in patriam sint profecturi, aut, si commode fieri possit, adhuc citius, ad sacerdotium assumantur, quo tempore in sacerdotalibus officiis atque in sacramentorum administratione et in concionibus ad populum exercentur, ita tamen ut hac occasione sacerdotes neque liberiores sint quam antea, neque extra collegium comedant aut pernoctent; omnesque collegii nostri alumni a cauponis et hospitii locandis et a quorumvis negociorum procuracione abstineant, nullis ecclesiasticorum beneficiorum litibus aut controversiis implicentur, nec per aulas, tribunalia laicorum aut externorum aliorumve domos discurrant; constituatur autem aliquis pius, prudens et experiens vir, qui ipsorum alumnorum negotia, sine eorum interventu, expediri curet. Alumni, sine comite a superiore illis adiuncto, e collegio egredi non audeant; quod si fecerint, aut comitem deseruerint, vel, eo pro foribus relicto, negotia intus occulte tractaverint, in collegium amplius non recipiantur.

§ 13. Non prandium aut coenam extra collegium capiant, sine expressa rectoris et praepositi generalis consensu, qui alumni ipsis, ut extra collegium pernoctent aut post solis occasum coeant, facultatem concedere minime poterunt. Siquis autem ex alumni extra collegium ebrius fiat, in collegium amplius non recipiatur; quod si cuiquam in collegio non semel neque casu idem accidat, debet a collegio dimitti. Ad tollendas autem commessationes et quae inde oriuntur scandala, non possit rector quemquam externum in collegii vineas atque hortos introducere sine praepositi generalis consensu, qui eam diligentiam in hoc collegio gubernando adhibeat, quam, si esset suae Societatis collegium, adhiberet: consuetudine autem et modo suae Societatis non utatur, sed novas regulas proponat, quibus alumni collegii privatim et publice secundum canones et clericorum saecularium mores instituantur.

§ 14. Litterae, quas alumni perscribent, item eorum libri diligenter inspiciantur, quae si quidpiam amatorium aut bonis moribus perniciosum contineant, comburantur, et qui eos habuerint, severe puniantur. Si quis autem deprehendatur litteras impuras scribere, seditiosas vel detractorias, malum aliquod consilium vel vitia quorumvis continentes, statim e collegio eiiciatur; eandem poenam subeant, qui seditionis speciem aliquam excitarint, vel occasionem praebuerint atque auctores fuerint quominus aliquis superioribus obtemperaverit, aut si quem contra eos re aut verbo concitaverit; ii etiam eiiciantur, qui iniunctam sibi poenam detraxerint, aut, invitis superioribus, pecuniam occulte retinuerint; quique quemvis maledictis aut iniuriis dictis affecerint aut percusserint, vel collegii pacem quomodocumque turbaverint, factis item et verbis inhonestis, statim, tamquam

Quae servare debent extra collegium.

Quae poenas incurrant impudici et seditiosi.

pestis quaedam, e collegio extrudantur. Ad ea se quisque studia applicabit, eosque libros habebit, quos rector censuerit, interpretationes auctorum in gymnasio tantum Societatis audient.

Quanto tempore scientiis operam dare debeant.

§ 15. Ad theologica studia quatuor annos assignamus, ad philosophica tres, totidem ad conscientiae casus perdiscendos; iuris autem civilis aut humanarum litterarum studia nullum in hoc collegio locum habeant; harum, quas demonstravimus, disciplinarum studiis ultimus annus alumnus non concedatur, nisi prius in subdiaconatus saltem ordine sint constituti; quod si quis ad sacros ordines aptus non videbitur aut illis indignus, is in collegio nequaquam retineatur, nec ei permittatur theologiae aut quodvis aliud studium inchoare; sacerdotes autem et virtute et doctrina praestantes in theologia magistri creentur, sine ullo tamen collegii sumptu; qui autem sacerdotii ordinem non fuerint consecuti, ad huiusmodi gradus non sunt admittendi.

Studia absolutis, triginta dies in collegio manere possint.

§ 16. Studiis absolutis, dies triginta in collegio permanendi alumnus concedantur, quibus transactis, non possint superiores amplius eos in collegio retinere; triginta vero illis diebus, non erunt alumni a collegii legibus soluti, sed omnia facient ex superiorum praescripto; quae vero pauperibus alumnus vestes aut, pro vestibus, quae pecuniae in discessu dandae sint, ita rectori praescribatur, ut querelarum et invidiae occasio praecidatur; alumnus vero, qui pauperes non fuerint, aut qui studiorum cursum non absolverint, aut qui ob culpam aliquam dimissi iverint, nihil detur.

Superiorum facultas quaedam diutius retinendi.

§ 17. Superiores facultatem habeant aliquos egregiae virtutis alumnus, etiam post absoluta studia in collegio retinendi, quorum opera utantur in collegii administratione et cura rerum ad collegium pertinentium, vel et ut alumni praedicti con-

cionibus et administratione sacramentorum Germanos iuvent in Urbe commorantes, et ob alias huiusmodi pias causas ad collegii commodum et animarum salutem pertinentes.

Negotia in Urbe nulla possunt gerere.

§ 18. Nullus autem in collegio vel postquam e collegio egressus fuerit, causarum in Curia procurator; nec cuiusvis principis aut praelati negotia, etiam spiritualia, procuret; nec, absolutis studiis, quisquam vel in collegio vel in Urbe permaneat, ut Curiae praxim ediscat.

Ad severius vitae genus aspirantes non impediuntur.

§ 19. Si quis alumnus, divinae gratiae impulsu, ad perfectionis statum et ad aliquod religiosae vitae genus aspiret, non debet a quoquam, quavis de causa, impediri, etiamsi eo consilio fuisset in collegium ingressus, ut, studiis absolutis, e saeculi fluctibus se in tutum reciperet, dummodo, virtute confirmatus, in aliquam Germaniae provinciam se conferat.

Loca discedentium ultra annum non vacent.

§ 20. Loca discedentium alumnorum ultra annum non vacent, et si ii, ad quos loca vacua pertinent, non advenerint, superiores eorum loco alios recipiant idoneos iuvenes, qua in re nemo poterit superiores impedire erga absentes alumnus atque in Germania commorantes. Rector collegii paterna utatur sollicitudine eorum labores cognoscendo, eosque, qua decet charitate, consolando. Collegii superiores primum pii sint, animarum salutis studiosi, et maximam divini cultus habeant rationem. Deinde iuvenes maximo cum delectu recipiant, receptos statim in Dei timore accurate institui procurent. Postremo pietati negligentius vacantes et ad virtutem non valde propensos sine ulla mora dimittant, quae tria, ut superioribus cordi sint, sub obtestatione divini iudicii mandamus.

In collegii ecclesiis divinus cultus religiosissime servetur.

§ 21. Maxima quoque habeatur cura ecclesiarum, divinusque in illis cultus ac ornatus religiosissime conservetur, pique sacerdotes a superioribus eligantur, qui

in illis semper resideant, ac, ut debebunt, missas et divina officia celebrent; ipsique superiores, pro honore Dei, ecclesiis praedictis liberaliter, quidquid opus erit, provideant, cultumque in eis exhibeant, ut earum reditus primum illis ipsis ecclesiis serviant. Divinorum officiorum tempore nullus alumnus absit, sacerdotesque viri pii et graves choro praesint, sacramentumque caeremoniarum magistris sint divini officii moderatores. Si quis autem ex alumnus indignum quid orationis domo, aut inhonestum dicto vel facto, nutu vel aspectu minus honesto commiserit, confestim e collegio dimittatur; si quis etiam sacras caeremonias discere vel exercere neglexerit, aut ab ecclesiasticis et clericalibus officiis alienus fuerit, vel templum et chororum fugitet, nisi monitus resipuerit, in collegio non tolleretur.

Rectoris praefati collegii munus.

§ 22. Quae omnia, quia a rectoris pietate pendent, praepositus generalis rectorem in hoc collegio constituat virum aliquem rectum, sobrium, prudentem, pietatis et timoris Dei studiosissimum, qui omnes nationes pari charitatis studio complectatur, et christianum inter alumnus amorem conservet, vitae suae exemplis omnes ad sui imitationem et ad caelestis cum sanctis consortii desiderium inflammet, bonos in virtutis soliditate confirmet, malos a bonis discernat, et ex hoc loco intrepide, nulla cuiusque ratione habita, expellat. Saepe alumnus eorum vocationem exponat. In Adventus et Quadragesimae octavo quoque die alumnus verbum Dei pro statu cuiusque explicet. Aliis vero temporibus bis quolibet mense salutaria documenta publice proponat, omnesque ad timorem Dei et amorem excitet atque inflammet; sit etiam rector divini cultus, ecclesiastici officii, sacramentum caeremoniarum ritusque Romani valde studiosus, domus Domini decorem amet, neque tamen suae Religionis non

necessarias hic retineat consuetudines aut in collegium inducere studeat, sed propria tot alumnorum institutione saecularium clericorum ritum imitetur, ut alumni non solum eum monentem audiant, sed ea quoque facientem videant quae ipsis facienda proponuntur.

Protectorum auctoritas.

§ 23. Spiritualis iurisdictio et animarum cura, quam ecclesiae habent collegio unitae, totam ad collegii ipsius protectores pertinere volumus; quae autem tam in spiritualibus rebus quam ecclesiis curandis fieri debent, marmoreis tabulis incisa in choro affixis habeantur.

Servanda quoad ecclesiarum suppellectilem et sacras reliquias.

§ 24. Superioribus non liceat suppellectilem ecclesiarum vel earum ornamenta cuiquam commodare; ex reliquiis vero ne minimum quidem, vel ipsis regibus, tradi possit, nisi ex subscripto nostra manu aut pro tempore futuri Romani Pontificis mandato. Si quis aliter fecerit, sententiam excommunicationis incurrat eo ipso.

Ministri a quolibet eligendi, et quales esse debeant.

§ 25. Et quia spiritualia sine temporarium adminiculo consistere minime possunt, ideo eorum cura esse non debet in postremis. Quare ipse rector viros fideles atque idoneos, quot ad hoc erunt necessarii, habere curet, quibus etiam praestandi ab eis officii leges et quod in pietate et moribus observare debeant praescribat, quorum primus sit oeconomus generalis, quem si superiores eligere recusent, duo vel tres probatae vitae viri, superioribus ipsis et protectoribus cogniti, proponantur, ex quibus protectores, quem omnium aptissimum iudicaverint, eligant, et oeconomum deputent generalem, qui administrationis suae rationem reddat et superioribus ipsis ac protectoribus, quoties ipsi petierint. Oeconomo generali adiungantur a superioribus alii particulares oeconomi, praecipue vero fidelis aliquis vir, qui oeconomum generalem in tanta rerum multitudine adiuvet, quique ipsis

absentis vel etiam aegrotantis vices subire et bene gerere sciat et possit; singulis verò oeconomis necessaria suorum cuiusque officiorum functio scripto tribuatur, reditus seu pecunia collegii penes fidem mercatorem tuto deponatur, ac deinde, prout necessitas postulaverit, mandato a rectore et a duobus oeconomis subscripto repetantur.

Oeconomus non sint superiorum consanguinei.

§ 26. Nullus oconomus vel generalis vel particularis, nullus item qui collegio in quovis munere deserviat, ulli ex protectoribus vel superioribus vel qui in collegio ius aliquod, administrationem vel potestatem habeat, sit sanguine vel aliqua affinitate coniunctus, neque ab aliquo ex praedictis, neque ab ullo alio praelato ~~aut~~ domino quovis modo dependeat, aut cum praedictis clientelam habeat. Pater et filius, duo fratres, duo consanguinei in eadem civitate aut provincia non sint alicuius collegii oekonomi; neque quisquam in collegio deserviat, qui sit sanguine propinquus oeconomus generali, neque ad ipsum aliquo modo pertineat.

Bona collegii locari non possunt praedictis.

§ 27. Bona collegii quaecumque non locentur protectorum aut superiorum consanguineis, nullisque cuiusvis Ordinis religiosi, non magnis praelatis, non oeconomis aut aliis collegii ministris, neque eorum consanguineis, neque ulli, qui aliquod ius, potestatem vel administrationem habeat in collegio; honorum locationes a rectore vel ab oeconomus generali in ipso collegio fiant, rectore praesente atque eas approbante; quicumque autem bona collegii, sive in Urbe sive extra Urbem, locaverit, antequam locatio perficiatur, iusiurandum coram rectore vel alio deputato praestet, affirmans se in ea locatione solam collegii utilitatem spectasse, et propter illam se nullum munus nullamque utilitatem cepisse aut in futurum expectare; iuret item se nihil facere aut fecisse ad alicuius instantiam aut

commendationem, aut propter cuiusque consanguinitatem vel amicitiam; et sine hoc iuramento, de quo constet, quaevis, a quocumque et ubicumque facta, locatio irrita sit et invalida: bona praedicta tertio aut quarto quoque anno a peritis et fidelibus viris visitentur, atque una cum visitoribus, si fieri poterit, adsit aliquis ex collegii superioribus, aut saltem alumnus sacerdos, vir prudens et pius.

Administratio ratio singulis annis ab oconomis reddenda.

§ 28. Oconomus, tam generalis quam particularis, alique praecipui collegii officiales, singulis annis, mense ianuario, fidelis et rectae administrationis et ad officium, quo funguntur, aptitudinis, necnon christianae pietatis et honestae conversationis testimonium a rectore habeant, quod nisi habuerint, eo ipso officii privati esse censeantur: Societatis vero homines ad temporalem administrationem non obligentur, nisi de sui praepositi generalis mandato, a quo uno in omnibus regantur et corrigantur, et illi soli suae quisque administrationis rationem tantum reddant.

Constitutionum defectus suppleantur a protectoribus et superioribus.

§ 29. Si quid forte in his constitutionibus desiderari usus rerum magister demonstraverit aut obscurum fuerit vel ambiguum, id protectores et superiores, re mature deliberata, ex communi omnium consensu, suppleant et declarent et ad alia extendant; quivis autem, vel protector vel alius, dispensandi potestatem non habeat, sed id fiat ex communi omnium consensu, raro tamen, et nisi ob graves causas, ubi praesertim nulla sit privati commodi aut gratiae suspicio, sed vel necessitas cogat, vel magnum collegii bonum agatur, resque ad maiorem Dei honorem vel collegii ipsius commodum manifeste pertinere appareat.

Sanctio harum constitutionum, contraria abrogatis.

§ 30. Quae omnia et singula in his constitutionibus contenta, ab omnibus tam alumnis quam aliis quibuscumque, ad quos pertinent, cuiusvis status, conditio-

nis et ordinis, etiam sacerdotibus, in virtute sanctae obedientiae, et sub censuris et poenis nostro aut protectorum vel rectoris arbitrio pro culpa modo infligendis, mandamus inviolabiliter observari. Decernentes quascumque alias dicti collegii constitutiones, a quocumque etiam a nobis emanatas vel approbatas, praesentibus contrarias, nullius esse roboris et momenti, et ex nunc irritum et inane quidquid secus in praedictis per quoscumque, scienter vel ignoranter, etiam obtentu aliarum dicti collegii ordinationum, quae tamen per praesentes, nisi his adversentur, abrogatae non sint, aut alias quomodocumque contigerit attentari.

Derogatio contrariorum

§ 31. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac aliis ipsius collegii, iuramento, confirmatione apostolica vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum quod interdicti, suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam et ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Clausulae.

§ 32. Nulli ergo etc. nostrorum statuti, ordinationis, reiectionis, onerationis, assignationis, voluntatis, mandatorum et decreti infringere etc. Si quis etc.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis dominicae millesimo quingentesimo octuagesimo quarto, kalendis aprilis, pontificatus nostri anno XII.

Dat. die 1 aprilis 1584, pontif. anno XII.

CLXI.

Institutio festivitatis S. Annae, matris Mariae Virginis, pro die xxvi mensis iulii duplici officio celebrandae.

Gregorius episcopus servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.

Sancta mater Ecclesia, quae salutari-

nuas fidei filiis venerandas proponit sanctorum celebritates, qui in terris non solum exempla ad salutem reliquerunt, sed in coelo beati fidelium patrocinium suscipere eorumque orationes et vota suis precibus adjuvare non cessant. Quam nobis opem apud misericordem Deum credimus beatam Annam assidue impendere, quae tanta in humanum genus praestitit beneficia; ex ea enim nata est B. Maria semper virgo, digna a Deo effecta, quae nobis Iesum Christum pareret Salvatorem. Et licet eius nomini sanctis obsequiis honorando humana par esse non queat infirmitas, ne tamen quod potest omitatur:

Hic idem Pontifex S. Annae festum celebrari iubet.

§ 1. Nos, ad eius merita pio cultu decoranda, universalemque Ecclesiam iucundissima illius recordatione laetificandam, necnon ad antiquam in illam devotionem, quam, usque ab exordio nascentis Ecclesiae, insignia quoque templa et religiosa loca in eius honorem toto orbe constructa testantur, in christianorum cordibus excitandam, praecipimus ut, perpetuis futuris temporibus, B. Annae dies festus septimo kalendas augusti per totius orbis ecclesias duplici officio, de sancta, videlicet, nec virgine nec martyre, quod est in communi, quotannis recolatur; diesque praedictus imprimendis Romanis et aliarum ecclesiarum kalendariis addatur, et duplex ei adscribatur. Sicubi vero festus B. Annae dies praedictus ex fidelium devotione seu consuetudine, praeepto aut indulto apostolico, maiore aliqua celebrari consuevit observantia, ea omnino ibidem retineatur.

Et hanc institutionem publicari ubique et observari praecipit.

§ 2. Mandantes omnibus patriarchis, archiepiscopis, episcopis et ceteris ecclesiarum praelatis per universum orbem constitutis, ut faciant praesentes litteras in suis quisque ecclesiis, provinciis, civitatibus et dioecibus solemniter publicari, et ab omnibus ecclesiasticis perso-

B. Anna peperit Mariam Virginem, ex qua natus est nobis Salvator mundi.

nis, tam saecularibus quam quorumvis Ordinum regularibus, inviolate observari, etiamsi in recentibus breviarii et missalis reformationibus praedicta solemnitas fuerit praetermissa.

Fidemque transumptis adhiberi mandat.

§ 3. Volumus autem ut praesentium exemplis, etiam impressis, manu notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique gentium et locorum adhibeatur quae ipsis praesentibus adhiberetur, si essent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis dominicae millesimo quingentesimo octuagesimo quarto, kalendis maii, pontificatus nostri anno XII.

Dat. die 1 maii 1584, pontif. anno XII.

CLXII.

Declaratio et extensio constitutionis Pauli III de privilegio mercatorum Ripae Urbis, quod eorum libri concordantes cum libris proxenatarum plene probent, et executionem paratam habeant, sicut obligationes camerales, contra quascumque personas et etiam mulieres coniugatas.

Gregorius Papa XIII, ad perpetuam rei memoriam.

Cum alias felicitis recordationis Paulus Papa III, praedecessor noster, quadam sua perpetuo valitura constitutione, etiam per recolendae memoriae Pium quartum et Pium quintum, Romanos Pontifices etiam praedecessores nostros, confirmata, inter alia statuerit et ordinaverit quod, ad probandum credita dilectorum filiorum mercatorum Ripae almae Urbis nostrae, sufficerent libri eorundem mercatorum, cum libris dilectorum filiorum proxenatarum

concordantes, qui haberent eandem executionem ac si essent obligationes in forma Camerae Apostolicae, contra omnes personas, etiam S. R. E. cardinales, cum decreto etiam irritanti, ac sublata quavis aliter iudicandi facultate, et alias prout in dicta constitutione plenius continetur.

§ 1. Cumque tractu temporis plures difficultates ortae fuerint, an dicta constitutio etiam contra mulieres in eisdem libris descriptas, tam cum earum viris quam viduas, locum habeat, unde datur ansa debitoribus altercandi, et sic solutiones effugiendi vel in longum protrahendi, in grave ipsorum mercatorum damnum et praeiudicium. Nos, pro pastoralis officii nostri debito, omnes huiusmodi litium et controversiarum occasiones et ambages de medio tollere, omnemque in posterum super praemissis haesitandi vel dubitandi materiam succidere, aliasque super praemissis opportune providere volentes, motu proprio et ex certa scientia nostra, ac de apostolicae potestatis plenitudine, omnes et singulas ac quascumque lites et causas seu controversias, tam iudiciales, quam extraiudiciales inter praedictos mercatores dictae Ripae et quemcumque vel quoscumque ipsorum ex una, et quascumque mulieres et coniugatas, ac etiam absque vel cum earum viris agentes, ac etiam eosdem viros, necnon etiam viduas et quascumque alias personas ex altera partibus, super praemissis hactenus quomodolibet ortas, ac etiam coram quibuscumque iudicibus et tribunalibus ordinariis et extraordinariis, delegatis et subdelegatis, ac alias quomodolibet et ubilibet, indecisas pendentes, in statu et terminis, in quibus reperiuntur, illarum statum seu status et merita, nominaque et cognomina et gradus et qualitates iudicum et collitigantium, iuraque et titulos illorum, praesentibus pro plene et suffi-

Hic modo Pontifex dictum indultum procedere declarat contra quascumque personas, etiam mulieres et coniugatas, in dictis libris descriptas;

cienter expressis habentes, ad nos harum serie avocamus, illasque sic avocatas perpetuo extinguimus, cassamus et abolemus; dictamque constitutionem ipsius Pauli praedecessoris, etiam contra quascumque mulieres, tam liberas quam coniugatas, et etiam tam per se quam cum earum viris aut absque illis in dictis libris debitoribus descriptas, etiam viduas, et quascumque alias personas, etiam perinde ac si ita expresse in eadem constitutione cautum, specificatum et dictum fuisset, omnino comprehendere et locum habere, apostolica auctoritate, tenore praesentium, declaramus, sicque tam in praeteritis quam in praesentibus et futuris perpetuo statuimus et ordinamus.

Aliter iudicari prohibet; et partibus perpetuum silentium imponit;

§ 2. Ac ita per praedictos et quoscumque alios iudices et commissarios, etiam nostri Sacri Palatii causarum auditores, et S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere; irritum quoque et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, decernimus. Ac etiam ipsis partibus collitigantibus et quibusvis aliis personis perpetuum in et super praemissis silentium imponimus; necnon tam illis quam ipsis iudicibus, commissariis, auditoribus, cardinalibus et legatis, ne contra praesentium tenorem quicquam facere et attentare audeant districtius et expresse inhibemus.

Contrariis derogat.

§ 3. Non obstantibus quibusvis litis pendentiis et aliis praemissis, ac aliorum praedecessorum et nostra de non tollendo iure quaesito, si opus sit, necnon etiam quadam eiusdem Pii IV, praedecessoris, de similibus vel dissimilibus gratiis in Camera Apostolica intra tres menses praesentandis et registrandis, si opus sit, aliisque constitutionibus et ordinationibus

apostolicis; necnon etiam almae Urbis et Curiae Romanae, ac etiam ipsius Ripae et quorumcumque aliorum tribunalium, etiam Camerae Apostolicae, necnon gubernatoris ac vicarii et auditoris dictae Camerae, ac etiam senatoris et Curiae Capitoli, etiam iuramento et confirmatione apostolica vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus; privilegiis quoque indultis et litteris apostolicis, etiam illis et cuilibet illorum, ac praedictis, necnon quibusvis aliis iudicibus et personis, in genere vel in specie, sub quibuscumque tenoribus et formis, etiam motu, scientia et potestatis plenitudine similibus, et etiam consistorialiter, ac alias in contrarium quomodolibet concessis et confirmatis; quibus omnibus, etiamsi de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua et expressa mentio habenda esset, eorum tenores praesentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, necnon omnibus illis aliis, quae Paulus III, ac Pius IV et Pius V, praedecessores praedicti, in constitutionibus et illius confirmationibus huiusmodi voluerunt non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die III maii MDLXXXIV, pontificatus nostri anno duodecimo.

Dat. die 3 maii 1584, pontif. anno XII.

CLXIII.

Approbatio tertiae instituti et constitutionum Religionis clericorum regularium Societatis Iesu, cum aliquorum dubiorum totali remotione et privilegiorum confirmatione.

Gregorius episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Ascendente Domino et Salvatore nostro in naviculam, ecce motus magnus factus

est in mari; ipse autem a discipulis rogatus ventis imperavit, et facta est tranquillitas, quam nos, in Petri navicula collocati, turbis excitatis, ab eodem Domino assiduis precibus postulantes, nostram interea operam et laborem in frangendis procellosis fluctibus impendere non desistimus, cumque tanti laboris socios et validos remiges divina nobis providentia praeparaverit, eorum opera in superandis saevientis pelagi tempestatibus nos maxime sublevat, qui pro communi fluctuantium animarum salute propria commoda nihil pendunt, seque ad omnia discrimina exponunt.

Religionum omnium et signanter Societatis Iesu ministerium christi fidelibus valde prodest.

§ 1. In quo cum aliarum Religionum studia, tum Societatis Iesu assiduus pro Christo labor, nec non usque ad finem perseverantia promptam se ostendit; cumque prolem catholicae religioni valde proficuum, et ad omnia pericula pro universali Ecclesia subeunda paratam procreaverit, aliam atque aliam a prima non degenerem, praestante gratia Dei, quotidie substituit, ut nobis eorum alumni, per multiplices probationum gradus altius proveci, semper praesto sint, quos in rebus arduis suscipiendis fructuosos operarios adsciscamus; eos autem, ut firmiorem nobis opem ad praedicta navare possint, ab omni non modo iniuria, sed etiam calumnia studemus intactos conservare. Quod ut a nobis efficiatur, ipsius instituta, tamquam fundamenta eius praesidii quod catholicae religioni impendunt, immota atque inconcussa, aliorum etiam Romanorum Pontificum exemplo, debemus apostolica auctoritate tueri.

Cuius regulas Pontifices approbaverunt.

§ 2. Quorum felices recordationis Paulus III et Iulius etiam III constitutiones et laudabile dictae Societatis institutum confirmarunt.

Ordine a iurisdictione ordinariarum exempto.

§ 3. Paulusque idem eam ipsam ab omnium quorumcunque ordinariarum iurisdictione exemi.

§ 4. Quo instituto per Paulum quartum examinato, et a synodo Tridentina commendato, Pius quintus, item praedecessor noster, Societatem ipsam Ordinem esse Mendicantem declaravit.

Pius V inter Ordines Mendicantem connumeravit.

§ 5. Quae omnia non immerito ab eis sunt concessa ob egregias virtutes et dona Societati antedictae divinitus elargita, cuius praecipuus finis catholicae est religionis defensio ac propagatio, animarumque in christiana vita et doctrina profectus: gratiae quoque eius vocationis est proprium, diversa orbis terrarum loca, ex Romani Pontificis seu praepositi generalis eiusdem Societatis directione, peragere, vitamque in quavis mundi parte agere, ubi salvandarum sua opera animarum copiosior proventus ad Dei gloriam speratur. Ad quem finem Spiritus Sanctus, bonae memoriae Ignatii Loyolae, Societatis ipsius institutori, eiusque sociorum excitatori, media quoque praedicationum ac cuiuscumque ministerii verbi Dei doctrinaeque christianae et spiritualium exercitiorum, aliorum item caritatis operum et sacramentorum administrationis, ac praecipue Poenitentiae et Eucharistiae, horumque frequentioris usus accommodavit. Ad quae sufficienter et pro dignitate praestanda, difficultates superandas, periculaque adeunda, quibus dictae Societatis religiosi, in huiusmodi discursionibus et ministeriis exponuntur, necesse est ut ipsi talia obituri magno virtutis et devotionis praesidio muniantur, quod illis gratia in primis omnipotentis Dei, simulque educatio ipsa, longa item in Societate probatio, nec non regularum et constitutionum observantia praestare noscuntur.

Huius Religionis, ad christifidelium animarum salutem institutae, constitutionibus cavetur quod

Novitii biennio probentur et deinde ad substantialia vota simplicia admittuntur.

§ 6. Quibus constitutionibus, ut tantae ponant rudimenta virtutis, ad quam aluntur, statutum est ut novitii in Societate biennio probentur; quo expleto, si ipsi perseverare voluerint, et Societati fuerit ab eis satisfactum (quoniam Societas ipsa non

solis novitiis et professis, ut reliqui regulares Ordines, constat), tria substantialia vota simplicia, nisi quis interdum ad professionem vel gradum coadiutorum formatorum admittendus videretur, paupertatis, castitatis et obedientiae in eadem Societate, ex apostolico indulto, ac iuxta vovendi formulam in eisdem constitutionibus expressam, emittunt, ac secundum illas promittunt se eandem Societatem ingressuros, hoc est ulteriorem aliquem illius gradum, prout praeposito videbitur generali.

Postea veluti scholares, veluti coadiutores temporales cooptentur.

§ 7. Quibus votis emissis, novitii esse desinunt, et in Societatis corpus, qui literis operam dederint vel daturi sunt, ut scholares approbati, alii vero ut coadiutores temporales nondum formati, cooptantur, ac quantum est ex parte ipsorum perpetuo, ex parte vero Societatis, iuxta apostolica indulta et constitutiones praedictas, tamdiu obligati sunt, quamdiu praepositus generalis eos in Societate retinendos esse censuerit. Quod ad Societatis conservationem maxime est necessarium, idque ab illius exordio praevium, et post experimento comprobatum est; idque initio ingressus illis explicite manifestatur, atque ipsi conditionem hanc amplectuntur, quae eis, si quos dimittere oporteat, multo est commodior, ut liberi potius quam votis obligati dimittantur, aliisque iustis et rationabilibus de causis.

Coadiutorum temporarium vota simplicia.

§ 8. Coadiutores temporales non formati, qui non ad studia litterarum, sed ad domestica munia curanda destinantur, post aliquot annos, quibus generali praeposito et Societati satisfecerint, per tria item paupertatis, castitatis et obedientiae vota, quae, licet publica et in manibus superioris emissa, non tamen solemnia, sed tum ex constitutionum praescripto, tum voventis et admittentis intentione simplicia existunt, in coadiutorum temporalium formatorum gradum admittuntur.

§ 9. Scholares vero, studiis in Societate absolutis, antequam professi vel coadiutores spirituales formatifiant, non solum tertium adhuc ulterioris probationis annum in devotionis et humilitatis exercitiis impendunt, ut, si qua fortasse in re harum virtutum fervor per litterarum occupationem intepuerit, per earumdem virtutum frequentiore exercitationem ardentiorumque divini auxilii invocationem, recalescat; sed etiam in verbi Dei, sacrarum et scholasticarum lectionum, Poenitentiaeque et Eucharistiae sacramentorum Societatis ministeriis tamdiu probantur, quamdiu praeposito generali videtur; nec antequam ipsi praeposito sint plane perspecti, eique in omnibus satisfecerint, ad huiusmodi gradus promoventur.

Scholares praedicti tertio probationis anno retineantur.

§ 10. Qui enim ad professionem quatuor votorum admittendi sunt, eos, iuxta constitutiones easdem et apostolica decreta et indulta, viros omnino humiles ac prudentes in Christo, et in vitae puritate ac litteris conspicuos, diuturnisque ac diligentissimis experimentis probatos, atque sacerdotes et in ministeriis huiusmodi prius diu multumque versatos vocatio haec requirit, utpote quos ardua maneant ministeria. Quo fit, ut non omnes ad eandem professionem idonei esse, nec tales, sine longa exercitatione atque experimento, fieri aut etiam cognosci possint. Quapropter Societatis corpus in sua membra et gradus idem Ignatius divino instinctu ita duxit disponendum ut, praeter eos quos praepositus generalis ad professionem quatuor votorum idoneos esse censuerit, et nonnullos quos interdum ad professionem trium admittere potest, reliqui, etiam sacerdotes, quorum vita et doctrina in Societate diu probata esset, ac praeposito generali perspecta, et de ipsius licentia, in coadiutorum spiritualium formatorum gradum, per tria illa vota similiter publica, sed simplicia, in superioris manibus emissa, admitterentur.

Et illi, qui deinde ad professionem quatuor votorum admittendi sunt.

Admissi autem sunt incapaces hereditariae successione.

Et volum obedientiae erga Papam specialiter emittant.

Aliaque simplicia vota.

§ 11. Quibus emissis, tam hi qui spirituales, quam qui temporales coadiutores formati fuerint, certum in Societate gradum habent, suntque omnis haereditariae successione incapaces, nihilque omnino proprii iuxta constitutiones easdem habere possunt. Nec propter emissam huiusmodi vota publica, aut per mortem ab intestato, in illorum, sicuti nec in professorum bonis domus ulla aut ecclesia vel collegium dictae Societatis succedere potest.

§ 12. Qui vero quatuor votorum professi futuri sunt, ii tribus illis solemnibus substantialibus votis quartum similiter solemnem addunt, specialis Summo Pontifici obedientiae circa missiones praestandae, ob certiore Spiritus Sancti in missionibus ipsis directionem, ac maiorem ipsorum mittendorum Sedi Apostolicae obedientiam, maioremque devotionem, humilitatem, mortificationem ac voluntatum abnegationem.

§ 13. Post emissam vero professionem sive quatuor sive trium votorum, professi, ad paupertatis, quae regularis instituti murus est et propugnaculum, perfectionem tuendam, omnemque ambitionis occasionem excludendam, nonnulla alia simplicia vota emittunt, quibus promittunt se numquam quacumque ratione acturos vel consensuros ut, quae in constitutionibus Societatis circa paupertatem ordinata sunt, immutentur, nisi quando, ex iusta rerum exigentium causa, paupertas magis restringenda videretur, neque praetensuros, ne indirecte quidem, ut in aliquam praerogationem vel dignitatem, intra vel extra Societatem, eligantur, nec extra Societatem in sui electionem, quantum in eis fuerit, consensuros, nisi coactos obedientia eius, qui id ipsis possit sub poena peccati praecipere. Item Societati vel eius praeposito manifestaturos si quem sciant aliquid huiusmodi moliri.

§ 14. Porro non solum professi et coad-

iutores formati, sed ex aliis quicumque, absoluto probationis biennio, praedicta tria substantialia vota, etiam simplicia, emiserint, si, absque expressa licentia, a Societate discedant, etiamsi praetextu melioris frugis et transitus ad alium quemcumque Ordinem (Carthusiensium dumtaxat excepto) id faciant, apostasiae et excommunicationis ex Apostolicae Sedis decreto poenas incurrunt, a quibus non nisi a Summo Pontifice vel a generali praeposito absolvi possunt. Inique enim cum Societate ipsa ageretur, si viris multo labore ad ardua ministeria eruditis, cum religionis catholicae et huius Sedis detrimento, privaretur, praesertim cum Societatis constitutiones et privilegia, quae supradicta continent, in separata, antequam ad novitiorum convictum admittantur, habitatione eis maturius consideranda tradantur.

§ 15. Biennio novitiatus completo, et emissis votis simplicibus, una est omnibus omnino vivendi et obediendi ratio, debent enim omnes in omnibus obedire, et in communi vivere, non secus alii atque ipsi professi et coadiutores formati; idque, in domibus quidem probationum et collegiis, ex redditibus; in domibus vero professorum, quae nullos omnino redditus habere possunt, ex eleemosynis tantum.

§ 16. Et licet, qui ad gradus professorum et coadiutorum formatorum nondum pervenerunt, bonorum suorum ius atque dominium, tum alias ob iustas causas, tum etiam ut maiorem Societas habeat libertatem illos, si opus fuerit, cum minore offensione dimittendi, ad tempus, generalis praepositi iudicio praescribendum, valeant retinere, ut in pauperes tandem seu alios pios usus pro ipsorum devotione distribuant, iuxta evangelicum consilium ac promissionem quam initio novitiatus faciunt; interim tamen, quan-

Discedentes potest, sine licentia, apostasiae consecratur.

Omnes, post novitiatum, in communi vivunt.

Paupertatem servant, licet non professi dominium bonorum retineant.

tum ad illorum usum, religiosam paupertatem servant, nec ulla re tanquam propria, et sine superioris facultate uti possunt.

Veri religiosi sunt, et Ordinis privilegia gaudent.

§ 17. Et quamvis ii omnes, qui post biennium novitiatus dicta tria vota simplicia, ut praefertur, emiserint, ac in corpus Societatis cooptati, illiusque meritorum et privilegiorum, non secus atque ipsi professi, participes effecti, quique, quantum in eis est, et professionem emitte parati, si ipse praepositus generalis id praedictae Societatis instituto congruere iudicaverit, et in perpetuum Dei servitio votis simplicibus consecrati, ac sua sorte, prout laudabile Societatis institutum exigit, contenti, vere et proprie religiosi existant, et si a Societate deficient, excommunicationis et aliis apostatarum poenis sint subiecti.

Et quis desuper nonnulla dubia sunt excitata.

§ 18. Tamen, cum non ita pridem intellexissemus nonnullorum animos, qui pii alioqui et utiles operarii existebant, sollicitari interdum et affligi, quasi non essent religiosi, eo quod non essent professi; nec etiam deesse, qui, religionis praetextu, transfigurante se in angelum lucis satana, non solum ea occasione inquieti existerent, sed etiam aliorum pacem et vocationem disturbare, eosque in fraudem et defectionem deducere conarentur, unde fructuosa haec Religio gravissima potuisset accipere detrimenta. Idcirco, cum divina Providentia, pro temporum necessitate, varia et salutaria Ordinum instituta in Ecclesia sua produxerit, novisque subinde in ea nascentibus morbis nova remedia, novisque emergentibus hostium impugnationibus, nova regularium Ordinum auxilia excitavit, et cuique illorum, iuxta cuiuslibet peculiaris gratiae vocationem, peculiare quaedam notas, propria insignia ac opportuna ad finem, quem intendit, media suggererit, et nunc maxime (ut felicissimi toto orbe successus

testantur) mirificos in agro dominice fructus praedictum Societatis Iesu institutum proferat, quae Societas (quemadmodum et alia nascentium regularium Ordinum exordia) a spiritu contradictionis impugnatur; cumque ipsi Ordines Romanorum Pontificum propterea constitutionibus circummuniri consueverint, cuius rei Sanctorum Dominici et Francisci praeclarissimi Ordines exempla abunde suppeditarunt, ita nos, licet alias institutum praedictum, privilegia et constitutiones ipsius Societatis confirmaverimus et declaraverimus, motu proprio statuentes, eos qui, biennio novitiatus peracto, tria vota, tametsi simplicia, emiserint, esse vere et proprie religiosos, cum praecepto ne quis haec in dubium revocare audeat, ac cum irritante et aliis decretis, prout in nostris super hoc confectis litteris plenius continetur. Quia tamen non defuit temeraria quorundam audacia, qui post declarationem, decretum, praeceptum et interdictum nostrum huiusmodi, non solum multa ex praedictis et fortasse alia ad Societatis institutum ac vivendi formam spectantia labefactare, sed et ipsa apostolica decreta ac praecepta, publice et ex cathedra, ausu temerario impugnare, mentemque nostram perverse interpretari non erubescunt, disputantes et praedicta in dubium revocantes, omniaque ex aliorum Ordinum communibus rationibus, formis ac statutis metientes, Societatis institutum, peculiare constitutiones ac vim votorum simplicium illius, a Sede Apostolica in eadem Societatis Religione probata admissorum, penitus ignorantes, ac nonnulla iure antiquo, quae post illud, successu temporum, huius Sedis auctoritate, approbatione et confirmatione ac peculiaribus privilegiis sancita et roborata esse dignoscuntur, perperam interpretantes, convellere nituntur, quin etiam nos supradicta, motu simili et ex certa scientia,

de apostolicae potestatis plenitudine decernentes ac praecipientes, privato sensu loquutos fuisse, ac tanquam privatos doctores errare potuisse, immo vere et de facto, ob falsam supradictorum informationem, errasse, ideoque praeceptum nostrum nullam ad obligandum vim habere. Neminem praeterea eorum, qui solemnem professionem in dicta Societate non emiserunt, de illius corpore religiosos esse posse, sed eos mere saeculares ac ordinariorum iurisdictioni subiectos existere; nec Societatem ipsam aut illius superiores, immo nec nos ius in eos ullum ex vi votorum huiusmodi, habere vel acquirere, aut superioribus ipsis conferre posse, non considerantes voti solemnitate sola Ecclesiae constitutione inventam esse, triaque huiusmodi Societatis vota, tametsi simplicia, ut substantialia Religionis vota ab hac Sede fuisse admissa, illaque emittentes, in statu Religionis vere constitui, quippe qui per ea ipsa se Societati dedicant atque actu tradunt, seque divino servitio in ea mancipant, in quibus votis nullus praeter Romanum Pontificem potest manum apponere; aliisque atque aliis modis Societatem ipsam impetunt universali Ecclesiae perutilem, quae, diversis functionibus et personarum gradibus distributa, a Romanis Pontificibus presbyterorum, a Tridentina synodo clericorum Religio appellata, habitu, nomine plerisque personarum gradibus votorumque differentiis ab aliis regularibus Ordinibus distinguitur. Quibus etiam adiungunt licere iisdem non professis, etiam invitae dictae Societatis superioribus, ad quosvis alios regulares Ordines transferre. Transgressoresque horum votorum ac inobedientes, aut etiam uxorem ducentes, nullam ipsi Societati iniuriam facere, immo posse episcopos cum eis dispensare, ut, invitae etiam superioribus eisdem, uxorem ducant. Quibus cum glossatores et

obfrectatores huiusmodi sua falsa doctrina favere pergunt, horum votorum naturam et poenarum vim vel non intelligentes vel eludere conantes, eo sunt progressi, ut etiam vi facultatum, quae litteris indulgentiarum Cruciatæ sanctae nuncupatarum continentur, omnes transfugas et ab ipsa Societate deficientes non professos, quoties ab ea defecerint, ab excommunicationis latae sententiae poena a quocumque confessario absolvi posse, nullamque ipsi Societati, suis operariis privatae, iniuriam fieri aut praeiudicium generari existiment, sed et votorum substantialium Religionis praedictae, ac decretorum contra eosdem apostatas Sedis huius auctoritate editorum vim, quantum in eis est, enervare contendunt. Insuper asserunt non posse vota aliqua in saeculo emissa in tria haec substantialia Societatis commutari (cum tamen haec vota sint status, ut praefertur, religiosi adeo utilis et perfecti, ut illa in haec possint, haec vero in aliorum Ordinum, etiam solemnia, vota commutari sit ab hac Sede iustis de causis interdictum). Nec etiam desunt qui alia, in animarum suarum praeiudicium, Societatis perturbationem et scandalum plurimorum, comminiscantur.

§ 19. Nos, universalis Ecclesiae utilitati, quam ex inviolato et inconcusso dictae Societatis instituto et religiosae sobolis educatione sentimus, et maiorem in dies speramus, prospicientes, et praeterea eiusdem Societatis infamitati, paci, quieti et incremento consulere volentes, deque apostolicae potestatis plenitudine, laudabile ipsius Societatis institutum et, quae illud concernunt, praemissa omnia et singula, praedictaque illius ac quaecumque alia privilegia, facultates, exemptiones, immunitates, gratias et indulta, a praedictis praedecessoribus nostris et a nobis, etiam per communicationem, con-

Ideo hic Pontifex, his non obstantibus, d. institutum et privilegia et constitutiones approbat.

cessa, constitutiones quoque ac statuta et decreta qualiacumque, ac si ad verbum praesentibus insererentur, pro expressis habentes, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, suppletes omnes iuris et facti defectus, siqui intervenerint in praedictis constitutionibus et statutis.

Dictaque tria vota, etiam simplicia, vero tamen substantialia esse declarati;

§ 20. Ad haec, dictam Societatem firmo Sedis huius praesidio communire volentes, hac nostra perpetua constitutione, motu, scientia et potestatis plenitudine similibus, statuimus atque decernimus tria vota huiusmodi, etsi simplicia, ex huius Sedis institutione ac nostra etiam declaratione et confirmatione, esse vere substantialia Religionis vota, ac in dicta Societate, tamquam in Religione approbata, per Sedem eandem admissa fuisse et esse, ac per nos admitti, nec in illis a quoquam, praeter nos et Sedem huiusmodi, dispensari, nec ea ullo alio modo, quam per legitimam dimissionem a Societate, cessare posse.

Haec emittentes veros esse religiosos decernit;

§ 21. Et non modo eos, qui in coadiutorum formatorum, sive spiritualium sive temporalium, gradus et ministeria, ut praefertur, admittuntur, sed et scholares ipsos ac supradictos alios omnes et quoscumque, qui, in ipsam Societatem admissi, biennio probationis a quolibet eorum peracto, tria vota substantialia praedicta, tametsi simplicia, emiserint aut emittent in futurum, vere et proprie religiosos fuisse et esse ac fore, et ubique, semper et ab omnibus censi et nominari debere, non secus atque ipsos tum Societatis tum quorumvis aliorum regularium Ordinum professos; suisque praepositis in omnibus et per omnia obedire, et huic Sedi immediate subiectos, et a quorumvis ordinariorum et delegatorum seu aliorum iudicum iurisdictione omnino exemptos, prout nos etiam vigore praesentium eximimus.

§ 22. Denique, ut omnium Societatis privilegiorum, iuxta generalis praepositi dispositionem, sunt participes, ita quoque excommunicationis maioris latae sententiae et aliis apostatarum poenis, siqui a Societate deficient, subiacere, ac tanquam veros apostatas puniri posse, neca quoquam, nisi per nos et Sedem praedictam aut generalem praepositum ab eisdem poenis absolvi, nec, ante huiusmodi absolutionem et a Societate dimissionem, matrimonium contrahere, quinimmo eos omnes ad contrahendum inhabiles, ac contractus huiusmodi nullos et irritos esse, prout irritos facimus et annullamus.

§ 23. Et ut contradicentium audacia coerceatur, praemissas omnes et quasvis alias illis similes assertiones, contra dictae Societatis institutum vel quomodolibet in illius praeiudicium pronuntiatas aut scriptas, falsas omnino et temerarias esse et censi debere.

§ 24. Praecipimus igitur, in virtute sanctae obedientiae ac sub poenis excommunicationis latae sententiae, necnon inhabilitatis ad quaevis officia et beneficia, saecularia et quorumvis Ordinum regularia, eo ipso absque alia declaratione incurrendis, quarum absolutionem nobis et successoribus nostris reservamus, ne quis, cuiuscumque status, gradus et praeminentiae existat, dictae Societatis institutum, constitutiones, vel etiam praesentes, aut quemvis earum vel supradictorum omnium articulum, vel aliud quid supradicta concernens, quovis disputandi vel etiam veritatis indagandae quaesito colore, directe vel indirecte, impugnare, vel eis contradicere audeat, districtius inhibentes ne quis, sive extra sive intra dictam Societatem, nisi de illius generalis aut inferiorum praepositorum licentia, notationes, declarationes, glossas vel scholia ulla super praemissis facere, vel ea, nisi quantum verba ipsa sonant, interpretari,

Discedentes vero a dicta Religione apostatas declarat;

Et supradicta dubia reprobat;

Impugnari dictum institutum prohibet;

aut de eis disceptare, seu scrupulum cuiquam iniicere, vel in controversiam aut dubium revocare audeat quoquomodo; nec glossas aut interpretationes, sive impressas seu scriptas, ad id pertinentes, legere, docere, aliisque tradere, vendere vel apud se retinere praesumat.

Dubiorum declarationem reservat praeposito;

§ 25. Si quid vero dubii de eisdem oriri contigerit, ad Sedem praedictam, vel ad generalem praepositum dictae Societatis, aut ad eos, quibus id ipse commiserit, referatur.

Si in quibus iudicari mandati;

§ 26. Sicque, in praemissis omnibus et singulis, per quoscumque iudices et commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici auditores ac S. R. E. cardinales, in quavis causa et instantia, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere; necnon irritum et inane quicquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Observantiam huius bullae praecipit;

§ 27. Mandantes universis et singulis patriarchis, archiepiscopis, episcopis et ceteris ecclesiarum et locorum, etiam regularium, praelatis per universum orbem constitutis, ut praesentes litteras in suis quisque ecclesiis, provinciis, civitatibus, dioecesibus et iurisdictionibus ab omnibus inviolate observari: quin etiam praepositum ac personas Societatis huiusmodi defendant, eosque praemissis omnibus et singulis pacifice frui faciant et gaudere, non permittentes ipsos per quoscumque quomodolibet molestari. Contradictores per censuras ecclesiasticas et alia iuris et facti remedia opportuna, appellatione postposita, compescendo. Invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis.

Contrarius delegat.

§ 28. Non obstantibus recolendae memoriae Bonifacii Papae VIII, quae incipit *Quod votum*, et aliis apostolicis constitutionibus; ac etiam aliorum Ordinum, iura-

mento, confirmatione apostolica vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis quibuscumque huiusmodi Ordinibus, universitatibus, locis vel personis, per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros ac nos et Sedem praedictam, etiam motu proprio et ex certa scientia, ac de apostolicae potestatis plenitudine, et cum quibusvis irritativis, cassativis, revocativis, modificativis, praeservativis, exceptivis, declarativis, mentis attestativis ac derogatoriis derogatoriis aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, in genere vel in specie ac alias quomodolibet, etiam pluries, concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi in eis caveatur expresse quod illis nullatenus, aut non nisi sub certis modo et forma in illis expressis, derogari possit, vel, pro illorum sufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica et expressa mentio habenda, seu aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, contrariis quibuscumque; aut si aliquibus, communiter vel divisim, ab eadem sit Sede indultum quod interdici, suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

§ 29. Praesentis autem constitutionis et gratiae communicationem omnibus aliis, etiam qui sua privilegia cum ipsa Societate copiose participant participareque poterunt quomodolibet in futurum, fieri omnino prohibemus.

§ 30. Ceterum volumus ut praesentium transumptis, etiam impressis, manu secre-

Communicationem harum gratiarum aliis denegat;

Transumptis credi mandat.

tarii dictae Societatis vel notarii publici subscriptis, et sigillo praepositi generalis eiusdem Societatis vel alterius personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eadem omnino fides adhibeatur, in iudicio et extra illud, quae litteris ipsis originalibus haberetur, si essent exhibitae vel ostensae.

Nulli ergo etc.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis dominicae millesimo quingentesimo octuagesimo quarto, octavo kalendas iunii, pontificatus nostri anno XIII.

Dat. die 25 maii 1584, pontif. anno XIII.

CLXIV.

Erectio collegii Societatis Iesu in civitate Iprensi 1.

Gregorius episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Proemium

Immensa Dei providentia, a qua omnium bonorum operatio procedit, ea in suorum fidelium animis frequenter ingerit, quae ad christianae religionis instaurationem et propagationem, publicamque utilitatem et salutem sunt maxime profutura. Unde nos, quibus cura ac salus dominici gregis divinitus est commissa, ipsorum fidelium, praesertim catholicorum regum, vota in id tendentia ex intimo cordis affectu libenter promovemus, et desuper officii nostri partes favorabiliter interponimus, prout, rerum locorumque circumstantiis debite pensatis, conspiciamus in Domino salubriter expedire.

Facti series

§ 1. Cum itaque, sicut accepimus, monasterium monialium de Mercheton., Ordinis S. Benedicti, Iprensis dioecesis, cui

quondam Margarita Van Suelle, ipsius monasterii abbatissa, dum viveret, praesidebat, per obitum eiusdem Margaritae abbatissae, extra Romanam Curiam defunctae, vacaverit et vacet ad praesens, et sicut charissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum rex catholicus nobis nuper exposuit, si in inferiori Germania, in qua, propter intestinos et diuturnos tumultos bellicos aliaque turbulenta tempora, christiana religio non parum labe factata reperitur, presbyteri Societatis Iesu, qui iuxta eorum laudabile institutum iuventutem bonis moribus imbuant, simulque liberales disciplinas doceant, ac verbum Dei praedicent, aliaque opera exerceant, introducerentur, ex hoc profecto religio ipsa restaurari ac restaurata conservari posset; et propterea ipse Philippus rex unum collegium eiusdem Societatis in civitate Iprensi perpetuo erigi, illi quiesc erigendo, pro eius stabilimento, ac rectoris et collegialium in eo introducendorum sustentatione et manutentione, dictaeque religionis instauratione, monasterium praedictum, quod a dicta civitate vix tribus leucis distat, quodque ita dirutum et collapsum est, ut sine ingenti sumptu restitui nequeat, imo ob id nulla sit spes illud unquam restauratum iri, et in quo tantum duae moniales supersunt, una cum prioratu Sanctorum Martini ac Amati loci de Mercheton., Ordinis et dioecesis praedictorum, cum primum per cesum vel decessum illum obtinentis vacare contigerit, uniri summo opere desiderat.

§ 2. Quare idem Philippus rex, asserens monasterium ac prioratus vero praedictorum et illis forsan annexorum fructus, redditus ac proventus eorum ducatos auri de Camera, secundum aestimationem, valorem annum non excedere, nobis humiliter supplicari fecit quatenus eius pio desiderio annuere, aliasque in praemissis

opportune providere de benignitate apostolica dignaremur.

Erectio collegii. § 3. Nos igitur, qui dudum inter alia volumus quod petentes beneficia ecclesiastica aliis uniri, tenerentur exprimere verum annum valorem, secundum aestimationem praedictam, etiam beneficii, cui aliud uniri peteretur, alioquin unio non valeret, et semper in unionibus commissio fieret ad partes, vocatis quorum interest, ipsum Philippum regem a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa, latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censes, huiusmodi supplicationibus inclinati, in praedicta civitate et aedibus ibidem ad hoc designandis, unum collegium dictae Societatis cum ecclesia seu cappella ac officinis necessariis et opportunis, ad instar ceterorum eiusdem Societatis collegiorum, et iuxta eorum statuta et consuetudines aliasque ipsius Societatis constitutiones per presbyteros eiusdem Societatis in omnibus et per omnia regendum et gubernandum, apostolica auctoritate, tenore praesentium, sine alicuius praesudicio, perpetuo erigimus et instituimus, illique sic erecto et instituto ac pro tempore existentibus illius rectori, collegialibus et personis, quod omnibus et singulis privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, praesogativis, concessionibus, indultis, indulgentiis ceterisque spiritualibus et temporalibus gratiis, quibus cetera eiusdem Societatis collegia, eorum rectores, collegiales et aliae personae, de iure, usu aut consuetudine vel alias quomodolibet, utuntur, fruuntur, potiuntur, et gaudent, ac uti, frui, potiri et gaudere possunt et poterunt quomodolibet in futurum, pariformiter et

absque ulla prorsus differentia, etiam perinde ac si illis specialiter concessa fuissent, uti, frui, potiri et gaudere libere et licite valeant, auctoritate et tenore praemissis, de speciali gratia indulgemus.

§ 4. Insuper eidem collegio erecto, pro rectoris et collegialium ac aliarum personarum in eo pro tempore degentium sustentatione et subventionem, prioratum, qui conventu et animarum cura caret, cum primum per cessum, etiam ex causa permutationis, vel decessum seu quamvis aliam dimissionem vel amissionem aut privationem illum ad praesens in titulum vel commendam obtinentis, seu alias quovis modo, etiam apud Sedem Apostolicam, etiam in aliquo ex mensibus nobis seu Romano Pontifici pro tempore existenti ac dictae Sedi reservatis, aut ordinariis collatoribus, etiam per constitutiones apostolicas pro tempore editas seu litteras alternatarum vel alia privilegia et indulta, concessa hactenus aut in posterum concedenda, vacare contigerit, etiam si ille actu nunc, necnon monasterium praedictum, sive ut praemittitur sive alias quovis modo, quem, etiamsi ex illo quavis generalis reservatio, etiam in corpore iuris clausa, non tamen per obitum apud dictam Sedem, resultet, praesentibus haberi volumus pro expresso, aut monasterium ex alterius, prioratus vero praedicti ex cuiuscumque persona, seu monasterium per liberam cessionem dictae Margaritae abbatissae vel cuiusvis alterius de illius regimine et administratione, et prioratus huiusmodi per resignationem cuiusvis de illo in Romana Curia vel extra eam, etiam coram notario publico et testibus sponte factam, aut prioratus per assecutionem alterius beneficii ecclesiastici, quavis auctoritate collati, vacent, etiam si tanto tempore vacaverint quod monasterii provisio et prioratus praedictorum collatio, iuxta Lateranensis statuta concilii, aut

Designatio dotis.

provisio praedicta, per alias canonicas sanctiones ad Sedem eandem legitime devoluta, et illa ex quavis causa ad dictam Sedem specialiter vel generaliter pertineat, ipseque prioratus dispositioni apostolicae reservatus existat, ac super eo et eiusdem regimine et administratione inter aliquos lis, seu illorum possessorio vel quasi molestiae, cuius litis statum etiam praesentibus haberi volumus pro expresso, pendeat indecisa, dummodo tempore datae praesentium eidem monasterio de abbatissa canonice provisum non sit, cum annexis huiusmodi, ac omnibus dicti prioratus iuribus ac pertinentiis, auctoritate et tenore praedictis, etiam perpetuo, unimus, annectimus et incorporamus, ita quod liceat pro tempore existentibus praeposito provinciali dictae Societatis inferioris Germaniae huiusmodi, ac rectoribus et collegialibus, dicti collegii erecti huiusmodi nomine, propria auctoritate, corporalem, realem et actualem possessionem monasterii et, sine praesudicio illum obtinentis, prioratus ac annexorum, iuriumque et pertinentiarum praedictorum libere apprehendere et perpetuo retinere; ac etiam monasterio et prioratui praedictis illorumque ecclesiis, per se ipsos vel alios ex eis seu quoscumque alios presbyteros, ad eorum liberum nutum et arbitrium ponendos et amovendos, in divinis deservire aut deserviri facere; necnon fructus, redditus et proventus, iura et obventiones et emolumenta universa illorum et annexorum eorumdem percipere, exigere, levare, locare, arrendare, ac in suos et collegii erecti huiusmodi usus et utilitatem convertere, dioecesani loci vel cuiusvis alterius licentia desuper minime requisita; proviso tamen quod dictis duabus monialibus de necessariis ad earum sustentationem, earumdem vita durante, congrue pro monasticae vitae frugalitate et continentia provideatur.

Clausulae. § 5. Decernentes quascumque collationes, provisiones, electiones, acceptationes vel alias dispositiones de monasterio et prioratu huiusmodi, etiam per Sedem praedictam vel illius legatos, etiam de latere, seu nuncios vel quoscumque alios quavis auctoritate faciendas, nullas et invalidas fore ac esse, ac pro non factis et non concessis haberi, et nemini ullatenus suffragari debere, necnon eisdem praesentibus litteris, per quascumque generales vel speciales, etiam derogatarum derogatorias aliasque efficaciores et insolitas clausulas ac irritantia et alia decreta, sub quibuscumque verborum formis et expressionibus concepta, in se continentes, nullatenus derogari posse nec derogatum censi, nisi earumdem praesentium tenor de verbo ad verbum, nihil penitus omissis, insertus, et urgens ac sufficiens causa expressa, et per trinas distinctas litteras dictarum praesentium tenorem continentes, tribus distinctis vicibus eidem Philippo regi legitime intimatas et insinuatas, ac derogationes ipsae motu proprio et ex certa scientia factae fuerint, appareatque Romanum Pontificem illis expresse derogare voluisse; et alias pro tempore factas derogationes nemini suffragari; eisdemque praesentibus litteris de subreptionis vel obreptionis vitio aut intentionis nostrae vel alio quopiam defectu impugnari vel invalidari nullatenus posse; nec sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, limitationibus, modificationibus aut aliis contrariis dispositionibus, etiam unionibus, annexionibus aut suppressionibus et extinctionibus effectum non sortitis, posthac per nos vel successores nostros Romanos Pontifices, tam in crastinum assumptionis cuiuslibet eorum ad summi apostolatus apicem, quam alias quomodolibet, etiam cum quibusvis derogatarum derogatoriis aliisque efficacioribus et insolitis, clausulis, irritantibusque et aliis decretis pro tem-

pore factis, tamquam effectum non sortitis, etiam si de eisdem praesentibus et earum toto tenore ac data specialis, specifica et expressa mentio fiat, minime comprehendendi, sed, illis et quibusvis aliis contrariis non obstantibus, in suis robore et efficacia persistere, ac quoties illae emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, repositas et plenarie reintegratas ac de novo dicta apostolica auctoritate concessas esse; necnon erectionem, institutionem, unionem, annexionem ac incorporationem huiusmodi, donec illa plenarium sortita fuerint effectum, durare, ac irritum et inane quidquid secus super his, a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Mandatur executioni.

§ 6. Quocirca venerabilibus fratribus nostris Tornacensi et Bruxensi episcopis, ac dilecto filio causarum Curiae Camerae Apostolicae generali auditori per apostolica scripta mandamus quatenus ipsi vel duo aut unus eorum, perse vel alium seu alios, easdem praesentes litteras et in eis contenta quaecumque, ubi et quando opus fuerit, ac quoties pro parte Philippi ac praepositi et rectoris seu collegialium praedictorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra praesentes litteras et in eis contenta quaecumque huiusmodi ab omnibus, ad quos spectat et spectabit quomodolibet in futurum, inviolabiliter observari; ipsosque Philippum regem ac praepositum et rectorem ac collegiales erectione, institutione, indulto, unione, annexione et incorporatione aliisque praemissis omnibus et singulis, iuxta earumdem praesentium litterarum continentiam et tenorem pacifice frui et gaudere. Non permittentes eos seu eorum aliquem desuper per quoscumque quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoslibet et rebelles, per sententias, cen-

suras et poenas ecclesiasticas aliaque opportuna iuris et facti remedia, appellatione postposita, compescendo; ac, legitimis super his habendis servatis processibus, illas sententias, censuras et poenas ipsos incurrere declarando, illas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis.

Derogatio contrariorum.

§ 7. Non obstantibus priori voluntate nostra praedicta, ac Lateranensis concilii novissime celebrati, uniones perpetuas, nisi in casibus a iure permissis, fieri prohibentis, ac felicitis recordationis Bonifacii Papae VIII, praedecessoris nostri, etiam illa, qua cavetur, ne quis extra suam civitatem vel dioecesim, nisi in certis exceptis casibus et in illis ultra unam diaetam a fine suae dioecesis ad iudicium evocetur, seu ne iudices a Sede praedicta deputati extra civitatem vel dioecesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii vel aliis vices suas committere quoquomodo praesumant, et de duabus diaetis in concilio generali edita, dummodo ultra tres diaetas aliquis auctoritate praesentium ad iudicium non trahatur, aliisque quibusvis constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon monasterii et prioratus ac Ordinis praedictorum, iuramento, confirmatione apostolica vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, illis eorumque superioribus et personis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriis derogatoriis aliisque efficacioribus et insolitis, clausulis, necnon irritantibus et aliis decretis, in genere vel in specie, etiam ad imperatoris, regum, reginarum, ducum aut aliorum principum instantiam vel contumeliam, seu etiam motu et scientia similibus, etiam iteratis vicibus, etiam super provisione seu praefectione de dic-

lis monasterio et prioratu, seu praesentatione vel nominatione personarum ad illa, dum pro tempore vacant, aut alias concessis, approbatis et innovatis.

Etiam peculiarium privilegiorum.

§ 8. Quibus omnibus, etiamsi, pro sufficienti illorum derogatione, de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua et expressa ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur praesentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, contrariis quibuscumque; aut si aliqui super provisionibus seu commendis sibi faciendis de prioratibus huiusmodi speciales, vel aliis beneficiis ecclesiasticis in illis partibus generales dictae Sedis vel legatorum eius litteras impetrarint, etiam si per eas ad inhibitionem, reservationem et decretum vel alias quomodolibet sit processum, quas quidem litteras et processus habitos per easdem et sequuta quaecumque ad dictum prioratum volumus non extendi, sed nullum per hoc eis, quoad assecutionem prioratum vel beneficiorum aliorum, praecudicium generari; et quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis generalibus vel specialibus, quorumcumque tenoribus existant, per quae, praesentibus non expressa vel totaliter non inserta, effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, et de quibus quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris litteris mentio specialis.

Exceptio praeservationis.

§ 9. Volumus autem quod, propter unionem, annexionem et incorporationem huiusmodi, monasterium in spiritualibus non laedatur, et in temporalibus detrimentum non sustineat, ac prioratus huiusmodi debitis non fraudetur obsequiis,

sed eorum cuiuslibet congrue supportentur onera consueta.

§ 10. Nulli ergo etc.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis dominicae millesimo quingentesimo octuagesimo quarto, VIII kalendas iunii, pontificatus nostri anno XIII.

Dat. die 25 maii 1584, pontif. anno XIII.

CLXV.

Erectio collegii Societatis Iesu in oppido Montensi Cameracensis dioec. 1.

Gregorius episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Immensa Dei providentia, a qua omnium bonorum operatio procedit, ea in suorum fidelium animis frequenter ingerit, quae ad christianae religionis instaurationem ac propagationem, publicamque utilitatem et salutem sunt maxime profutura. Unde nos, quibus cura ac salus dominici gregis est commissa, ipsorum fidelium, praesertim catholicorum regum, vota in id tendentia ex intimo cordis affectu libenter promovemus, et desuper officii nostri partes favorabiliter interponimus, prout, rerum locorumque circumstantiis debite pensatis, conspiciamus in Domino salubriter expedire.

§ 1. Cum itaque, sicuti accepimus, prioratus Sancti Antonii de Barbasosse, Ordinis Sancti Benedicti, prope et extra muros oppidi Montensis, Cameracensis dioecesis, quem Iulianus Gergot clericus ex concessionem apostolica in commendam ad eius vitam, dum viveret, obtinebat, commenda huiusmodi, per obitum dicti Iuliani, qui extra Romanam Curiam de mense ianuarii anni Domini MDLXXXIII diem clausit extremum, cessante, adhuc

1 Ex Regest. in Secret. Brevium.

eo, quo ante commendam ipsam vacabat, modo vacare noscatur ad praesens; et sicut charissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum rex catholicus nobis nuper exposuit, ipse considerans christianam religionem in inferiori Germania his turbulentis et calamitosis temporibus non parum labefactatam esse, perspicuensque presbyteros ac alias personas Societatis Iesu, si inibi introducantur, ex uberibus fructibus, quos in dies, tam in iuventute bonis moribus imbuenda, et simul cum pietate in liberalibus disciplinis exercenda, quam alias, in vinea Domini passim producere solent, ad ipsam Religionem restaurandam et restauratam conservandam maxime profuturos esse; propterea in dicto oppido, quod insigne est, unum collegium dictae Societatis perpetuo erigi, illique sic erigendo, pro eius stabilimento ac introducendorum rectoris ac collegialium sustentatione, prioratum praedictum perpetuo uniri plurimum desiderat; quare dictus Philippus rex, asserens eiusdem prioratus ac illi forsannexorum fructus, redditus et proventus trecentos ducatos auri de Camera secundum communem aestimationem valorem annum non excedere, nobis humiliter supplicari fecit quatenus eius pio desiderio annuere, aliasque in praemissis opportune providere de benignitate apostolica dignaremur.

Erectio collegii Montensis.

§ 2. Nos igitur, qui dudum inter alia volumus quod petentes beneficia ecclesiastica aliis uniri, tenerentur exprimerere verum annum valorem, secundum aestimationem praedictam, etiam beneficii cui aliud uniri peteretur, alioquin unio non valeret, ac semper in unionibus commissio fieret ad partes, vocatis quorum interest, religiosum ac fervens dicti Philippi regis in hoc opere aggrediendo studium propensae voluntatis affectu prosequi volentes; ipsumque Philippum re-

gem a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa, latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, necnon verum et ultimum dicti prioratus vacationis modum, etiamsi ex illo quaevis generalis reservatio, etiam in corpore iuris clausa, non tamen per obitum apud Sedem Apostolicam, resultet, praesentibus pro expresso habentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, in dicto oppido et aedibus ibi ad hoc designandis unum collegium dictae Societatis cum ecclesia seu cappella et officinis necessariis ac opportunis, ad instar ceterorum eiusdem Societatis collegiorum, uti praedicti ac aliorum circumvicinorum oppidorum et locorum iuventus in bonis litteris moribusque et pietate simul instituatur, ac verbum Dei praedicetur, aliaque pia opera exerceantur, ac alias iuxta statuta ac consuetudines ipsius Societatis per presbyteros eiusdem Societatis in omnibus et per omnia regendum et gubernandum, apostolica auctoritate, tenore praesentium, sine alicuius praesudicio, perpetuo erigimus et instituimus; illique sic erecto et instituto, ac pro tempore existentibus illius rectori et collegialibus, ceterisque personis, quod omnibus et singulis privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, praerogativis, concessionibus, indultis, indulgentiis, ceterisque spiritualibus et temporalibus gratiis, quibus cetera Societatis huiusmodi collegia eorumque rectores, collegiales et aliae personae de iure, usu et consuetudine vel alias quomodolibet utuntur, fruuntur, potiuntur et gaudent, ac uti, frui, potiri et gaudere possunt et poterunt quomodolibet in futurum, ac absque ulla prorsus differentia,

etiam perinde ac si specialiter illis concessa forent, gaudere libere et licite possint, auctoritate et tenore praedictis, de speciali dono gratiae indulgemus.

Unio prioratus, de quo supra, pro sustentatione.

§ 3. Insuper eidem collegio, pro rectoris et collegialium aliarumque personarum in eo pro tempore degentium sustentatione, prioratum praedictum, qui conventu et animarum cura caret, quovis modo et ex cuiuscumque persona seu per liberam cuiusvis cessionem de illo, in dicta Curia vel extra eam, etiam coram notario publico et testibus sponte factam, aut assequutionem alterius beneficii ecclesiastici ordinaria auctoritate collati, vacet, etiamsi tanto tempore vacaverit quod eius collatio, iuxta Lateranensis statuta concilii ad Sedem eandem legitime devoluta, ipseque prioratus dispositioni apostolicae specialiter vel generaliter reservatus existat, et super eo inter aliquos lis, cuius statum praesentibus haberi volumus pro expresso, pendeat indecisa, dummodo tempore datae praesentium non sit in eo alicui specialiter ius quaesitum, cum annexis huiusmodi, ac omnibus iuribus et pertinentiis suis, auctoritate et tenore praefatis, etiam perpetuo, unimus, annectimus et incorporamus: ita quod liceat pro tempore existentibus praeposito provinciali inferioris Germaniae dictaeque Societatis, necnon rectori et collegialibus collegii huiusmodi, per se vel alium seu alios, eorum et collegii erecti huiusmodi nomine, propria auctoritate, corporalem, realem et actualem possessionem prioratus et annexorum, iuriumque et pertinentiarum praedictarum libere apprehendere et perpetuo retinere; ac etiam eidem prioratui illiusque ecclesiae, per se ipsos seu quempiam eorum, etiam in ipsius collegii erecti ecclesia seu cappella, aut per quemcumque alium presbyterum, ad eorum liberum nutum et arbitrium

ponendum et amovendum, in divinis deservire aut deserviri facere; necnon fructus, redditus et proventus, iura, obventiones et emolumenta universa illius et annexorum eorundem percipere, exigere, levare, locare, arrendare ac in suos usus et utilitatem convertere, dioecesani loci vel cuiusvis alterius licentia desuper minime requisita.

§ 4. Decernentes easdem praesentes litteras de subreptionis vel obreptionis vicio, seu intentionis nostrae vel quopiam alio defectu notari, impugnari seu invalidari nullatenus posse; necnon irritum et inane quicquid secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 5. Quocirca venerabilibus fratribus nostris archiepiscopo Cameracensi, et episcopo Atrebatensi, ac dilecto filio nostro Curiae causarum Camerae Apostolicae generali auditori per apostolica scripta mandamus quatenus ipsi vel duo aut unus eorum, per se vel alium seu alios, easdem praesentes litteras et in eis contenta quaecumque, ubi et quando opus fuerit, ac quoties pro parte dicti Philippi regis et pro tempore existentium rectoris et collegialium ac aliarum personarum collegii erecti huiusmodi seu alicuius eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra litteras praedictas et in eis contenta huiusmodi ab omnibus, ad quos spectat et spectabit quomodolibet in futurum, inviolabiliter observari; ipsosque Philippum regem et pro tempore existentes rectorem et collegiales erectione, institutione, indulto, unione, annexione et incorporatione aliisque praemissis omnibus et singulis, iuxta earundem praesentium litterarum continentiam et tenorem, pacifice frui et gaudere. Non permittentes eos seu eorum aliquem de-

Claufula.

Mandatur executio.

super per quoscumque quomodolibet in-
debite molestari. Contradictores quoslibet
et rebelles, per sententias, censuras et
poenas ecclesiasticas aliaque opportuna
iuris et facti remedia, appellatione post-
posita, compescendo; ac, legitimis super
his habendis servatis processibus, illos
sententias, censuras et poenas ipsas in-
currisset declarando, illas etiam iteratis
vicibus aggravando, invocato etiam ad
hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis.

Derogatio
contrariorum.

§ 6. Non obstantibus priori voluntate
nostra praedicta, et Lateranensis concilii
novissime celebrati, uniones perpetuas,
nisi in casibus a iure permissis, fieri
prohibentis, ac felicitis recordationis Bo-
nifacii Papae VIII, praedecessoris nostri,
qua cavetur ne quis extra suam civitatem
vel dioecesim, nisi in certis exceptis ca-
sibus, et in illis ultra unam diaetam a
fine suae dioecesis ad iudicium evocetur;
seu ne iudices a Sede praedicta deputati
extra civitatem vel dioecesim, in quibus
deputati fuerint, contra quoscumque pro-
cedere, aut alii vel alii vices suas com-
mittere quoquomodo praesumant; ac de
duabus diaetis in concilio generali edita,
dummodo ultra tres diaetas, aliquis auc-
toritate praesentium ad iudicium non
trahatur, aliisque quibusvis constitutio-
nibus et ordinationibus apostolicis; necnon
prioratus et Ordinis praedictorum, iura-
mento, confirmatione apostolica vel quavis
firmitate alia roboratis, statutis et consue-
tudinibus; privilegiis quoque, indultis et
litteris apostolicis eidem Ordini et qui-
busvis personis, sub quibuscumque tenoribus
et formis, ac cum quibusvis, etiam
derogatoriis derogatoriis, aliisque ef-
ficacioribus et insolitis clausulis, necnon
irritantibus et aliis decretis, in genere
vel in specie, etiam ad imperatoris, regum,
reginarum, ducum aut aliorum principum
instantiam vel contemplationem,

seu etiam motu proprio et ex certa scien-
tia, et consistorialiter ac alias quomodolibet,
etiam iteratis vicibus, etiam super
provisione de dicto prioratu, seu prae-
sentatione vel nominatione personae ad
illum, dum pro tempore vacat, aut alias
concessis, approbatis et innovatis.

Cum excep-
tione praeser-
vationis.

§ 7. Quibus omnibus, etiam si, pro il-
lorum sufficienti derogatione, de illis eo-
rumque totis tenoribus specialis, speci-
fica, individua et expressa ac de verbo
ad verbum, non autem per clausulas ge-
nerales idem importantes, mentio seu
quaevis alia expressio habenda, aut aliqua
alia exquisita forma ad hoc servanda fo-
ret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad ver-
bum, nihil penitus omisso, insererentur
praesentibus, pro sufficienter expressis ha-
bentes, illis alias in suo robore permansu-
ris, hac vice dumtaxat, specialiter et expres-
se derogamus, contrariis quibusc.; aut si
aliqui super provisionibus seu commendis
sibi faciendis de prioratibus huiusmodi,
speciales, vel aliis beneficiis ecclesiasticis
in illis partibus generales dictae Sedis vel
legatorum eius litteras impetrarint, et-
iamsi per eas ad inhibitionem, reservatio-
nem et decretum vel alias quomodolibet
sit processum, quas quidem litteras et
processus habitos per easdem ac inde
secuta quaecumque ad dictum prioratum
volumus non extendi, sed nullum per
hoc eis, quoad assecutionem prioratum
vel beneficiorum aliorum, praedictorum
generari; et quibuslibet aliis privilegiis
et indulgentiis ac litteris apostolicis, ge-
neralibus vel specialibus, quorumcumque
tenorum existant, per quae, praesentibus
non expressa vel totaliter non inserta,
effectus earum impediri valeat quomodolibet
vel differri, et de quibus quorum-
que totis tenoribus de verbo ad ver-
bum habenda sit in nostris litteris mentio
specialis. Proviso quod, propter unionem
annexionem et incorporationem praedic-

tas; dictus prioratus debitis non fraude-
tur obsequiis, sed eius congrue suppor-
tentur onera consueta.

§ 8. Nulli ergo omnino hominum liceat
hanc paginam etc.

Datum Romae apud Sanctum Petrum,
anno Incarnationis dominicae millesimo
quingentesimo octuagesimo quarto, octavo
kalendas iunii, pontificatus nostri anno
decimotertio.

Dat. die 25 maii 1584, pont. anno XIII.

CLXVI.

*De electione praepositi generalis et alio-
rum praelatorum congregationis mona-
chorum Eremitarum S. Hieronymi de
Observantia, celebrationeque capituli
generalis, et retentione regularis ob-
servantiae.*

**Gregorius Papa XIII dilectis filiis praeposito ge-
nerali et consultoribus congregationis mona-
chorum Eremitarum Sancti Hieronymi de Obser-
vantia salutem et apostolicam benedictionem.**

Exordium.

Ea quae ad prosperos Religionis vestrae
successus ordinata fuerunt, nonnunquam,
pro eorum veritate ¹ et temporum ratione,
expedit immutare.

Hic Pontifex
multa constituit
quae habentur
in constitutione
xviii huius to-
mi, pag. 69,
quaeque emen-
datione indige-
re dignoscit.

§ 1. Alias siquidem, rebus vestrae con-
gregationis emendatione indigentibus,
pleraque ad preces vestras decrevimus,
et praesertim de tempore celebrationis
capituli vestri generalis, deque modo elec-
tionis praepositi generalis, consulto-
rum, visitorum, definitorum, necnon
priorum, vicariorum et aliorum ad mu-
nia dictae congregationis desumendorum,
eorumque qualitatibus, muneribus et of-
ficiis, aliisque regimen et salubrem di-
rectionem eiusdem congregationis con-
cernentibus, ut diversis aliis nostris lit-
teris plenius continetur; sed, ut probavit

¹ Varietate, Cherub. (R. T).

eventus, eorum nonnullis, sive mutandis
sive corrigendis nova est opera adiun-
genda.

§ 2. Quare, illis omnibus, quae et qua-
tenus praesentibus obsunt, subductis et
rescissis, ceteris in suo robore perman-
entibus, auctoritate praesentium statui-
mus et ordinamus ut posthac, in perpe-
tuum, capitulum vestrum generale tertio
quoque anno celebretur; interim vero
singulis annis praepositus generalis et
consultores, qui pro tempore erunt, pro
novorum, si eis expedire videbitur, vica-
riorum et rectorum dictae congrega-
tionis electione congregentur.

Capitulum id-
circo generale
quolibet triennio
celebrari
lubet.

§ 3. Et si contingat eundem praepo-
situm intra hoc triennium decedere vel
officio amoveri, consultores congregatio-
nis huiusmodi suos priores illico ad se
avocent, qui intra vigesimum diem ad
locum celebrationis futurae electionis
novi praepositi generalis praesto adsint.

Praeposito ge-
nerali interim
decedente vel
amovto, alter e-
ligatur.

§ 4. Interim vero consultor professione
antiquissimus vices auctoritatemque praepo-
siti generalis in omnibus gerat.

Antiquior con-
sultor vices ge-
rat.

§ 5. Ipsi autem priores cum procura-
toribus singulorum monasteriorum et
aliorum regularium locorum dictae con-
gregationis, iuxta antiquas illius consti-
tutiones, ad capitulum generale accedant,
et electioni praepositi generalis ac defi-
nitorum huiusmodi intersint.

Priores
una cum pro-
curatoribus o-
lectioni praepo-
siti et definito-
rum intersint.

§ 6. Praepositus vero et definitores huius-
modi de priorum eorumdem corpore
eligantur.

Illi autem ex
prioribus eli-
gantur.

§ 7. Ceterum, constitutionibus praedictis
inhaerendo, si contingat aliquem
dictorum priorum intra triennium, quo
capitulum ipsum generale celebrandum
erit, decedere, vel a prioratu suo regula-
riter amoveri, eo casu praepositus ge-
neralis et consultores praedicti statim
aliquem ex vicariis monasteriorum aut
aliorum regularium locorum congrega-
tionis huiusmodi, in locum defuncti vel

Prioratu ali-
quo vacante,
praepositus et
consultores al-
lium ex vicariis
substituant.

amoti, substituunt, ne hoc negocium ad subsequens capitulum generale deferant.

Praepositus, durante triennio et postea, prioratum quem habebat retinet, et est etiam prior S. Alexii de Urbe.

§ 8. Ad haec, praepositus ipse generalis sic electus, quem obtinebat prioratum non amittat, sed etiam praepositus triennalis huiusmodi illum cum hoc retineat. Triennioque ipso peracto, ipse prior sui prioratus, ut antea, remaneat; et nihilominus ipse, dicto durante triennio sui praepositatus, etiam prior monasterii Sancti Alexii de Urbe eiusdem congregationis, non autem alterius, sit.

Post triennium vacare debet per sex annos a dicto officio.

§ 9. Perfuncto vero praepositurae triennalis huiusmodi officio, nullus ad sequens triennium aut aliud tempus praepositus generalis confirmetur, nec quisquam, ante sex completos annos a fine huius officii, rursus in praepositum generalem eligatur.

Ambius prohibetur.

§ 10. Nulli praeterea monachorum congregationis huiusmodi, cuiuscumque dignitatis vel conditionis, liceat litteras, etiam commendatitias, seu favorem, auxilium vel gratiam aut quicquam aliud a principibus saecularibus, dominis vel nunciis, per se aut interpositas personas, ex quavis causa aut quovis praetextu, quacunque vel impetrare, quod in detrimentum, praepudicium vel derogationem dictae congregationis aut illius personarum, seu constitutionum, ordinationum vel statutorum directe vel indirecte cedat; qui secus fecerit, per annum in carcere constrictus poenitentiam agat, sitque praeterea ad dignitates et officia dictae congregationis perpetuo inhabilis.

Pecunia congregationis alicui monasterio non applicetur.

§ 11. Praepositus insuper generalis et consultores pro tempore existentes praedicti, per se vel alium seu alios, nullam pecuniarum ad summam, congregationem ipsam spectantem, alicui monasterio vel regulari loco, pro eius fabrica, sine nostra aut proteectoris vestri licentia, erogent; qui contrafecerint, excommunicationis sententiam eo ipso incurrant, sintque suis dignitatibus et officiis eo ipso privati, ac pariter inhabiles ad futura.

§ 12. Postremo, capitulum ipsum generale seu congregatio alibi quam Romae aut Bononiae seu Mediolani vel in monasterio Hospitalis nullomodo celebretur.

Capitulum generale ubi celebrandum.

§ 13. Regulae vero observantia saltem in Hospitalis praedicti, necnon Castellatii, et S. Hieronymi Mantuanensis, ac Sancti Sigismundi Cremonensis, et S. Savini Placentini, ac S. Barbatiani Bononiensis monasteriis, numerusque saltem centum sexaginta monachorum inter sacerdotes et clericos, ultra conversos et servientes, perpetuo conservetur. Decernentes irritum et inane, si secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Regularis observantia in quibus locis retinenda.

§ 14. Quocirca vobis et pro tempore existentibus praeposito generali ac consultoribus, necnon universis et singulis prioribus, monachis et personis dictae congregationis per apostolica scripta mandamus ut praesentes litteras humiliter suscipiatis, et quaecumque in eis continentur, alia desuper a nobis non expectata iussione aut mentis nostrae declaratione, inviolate custodiatis.

Huius constitutionis observantia praecipitur.

§ 15. Tibi vero, praeposite, ut ipsas praesentes in omnibus dictae congregationis monasteriis et locis solemniter publicare, et ut illis omnino ab omnibus pareatur, efficere procuret. Contradictores quoslibet et rebelles, eisque auxilium vel favorem, publice vel occulte, directe vel indirecte, quovis quaesito colore, praestantes, tam ecclesiasticos quam saeculares, cuiuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis vel conditionis fuerint, per censuras et poenas ecclesiasticas aliaque iuris et facti remedia opportuna, appellatione postposita, compescendo, censurasque et poenas ipsas etiam saepius aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis.

Eiusque publicatio praeposito committitur.

§ 16. Non obstantibus praemissis, ac felicitis recordationis Bonifacii VIII, prae-

Contrarius derogatur.

decessoris huiusmodi, de una, et in concilio generali edita de duabus diactis, et aliis apostolicis constitutionibus; necnon congregationis ac Ordinis praedictorum, iuramento, confirmatione apostolica vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, illis eorumque superioribus et personis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriis derogatoriis aliisque efficacioribus et insolitis, clausulis, irritantibusque et aliis decretis, in genere vel in specie, etiam consistorialiter ac alias quomodolibet concessis et etiam pluries confirmatis et innovatis; quibus omnibus, etiamsi, pro illorum sufficienti derogatione, de illis eorumque tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio aut quaevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores, ac si ad verbum insererentur praesentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si congregationi, prioribus et monachis praedictis vel quibusvis aliis, communiter vel divisim, ab Apostolica sit Sede indultum quod interdici, suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxv maii millesimo quingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus nostri anno decimotertio.

Dat. die 25 maii 1584, pontif. an. xiii.

Institutio collegii ad scholares nationis Maronitarum pie et catholice bonis artibus christianisque moribus et doctrina instruendos in Urbe; et deputatio cardinalis pro eius regimine; annuorumque reddituum assignatio pro eorumdem sustentatione.

Gregorius episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Humana sic ferunt quandoque consilia, ut quae, vel provida deliberatione ab initio constituuntur, operae pretium sit, spe melioris futurae frugis, postea immutare.

§ 1. Nuper enim ut nationi Maronitarum, qui, in Libani montibus degentes, a multis saeculis sub S. R. E. obedientia et devotione fidem catholicam inter tot circumstantes infidelium et schismaticorum sectas retinent, ac certis annorum spatiis ad Apostolorum limina visitanda, Sedemque Apostolicam amplectendam et recognoscendam, aliquos destinare soliti sunt, de peculiari loco ad usum hospitalitatis erga eiusdem nationis indigenas ad Urbem confluentes exercendae, nostra ope provisum esset, ipsiusque nationis erga Sedem ipsam devotio continuam suscipere incrementum, nec tanto labore conservata fidei semina arescerent, quasdam unionem, annexionem et incorporationem olim de parochiali ecclesia S. Ioannis de Ficocia, regionis Trivii de Urbe, parochiali ecclesiae Sancti Andreae, eiusdem regionis, apostolica auctoritate factas, perpetuo dissolvimus; et apud ipsam ecclesiam S. Ioannis, nomine, denominatione et essentia parochialis ecclesiae in ea etiam perpetuo suppressisset extinctis, ac cura animarum illius parochianorum, una cum eisdem parochianis iuribusque parochialibus, ad dictam ecclesiam S. Andreae translata, unum hospitale in quo

Exordium.

Hic Pontifex instituit in Urbe hospitale pro natione Maronitarum, ad eorum fidem catholicam retinendam et augendam.